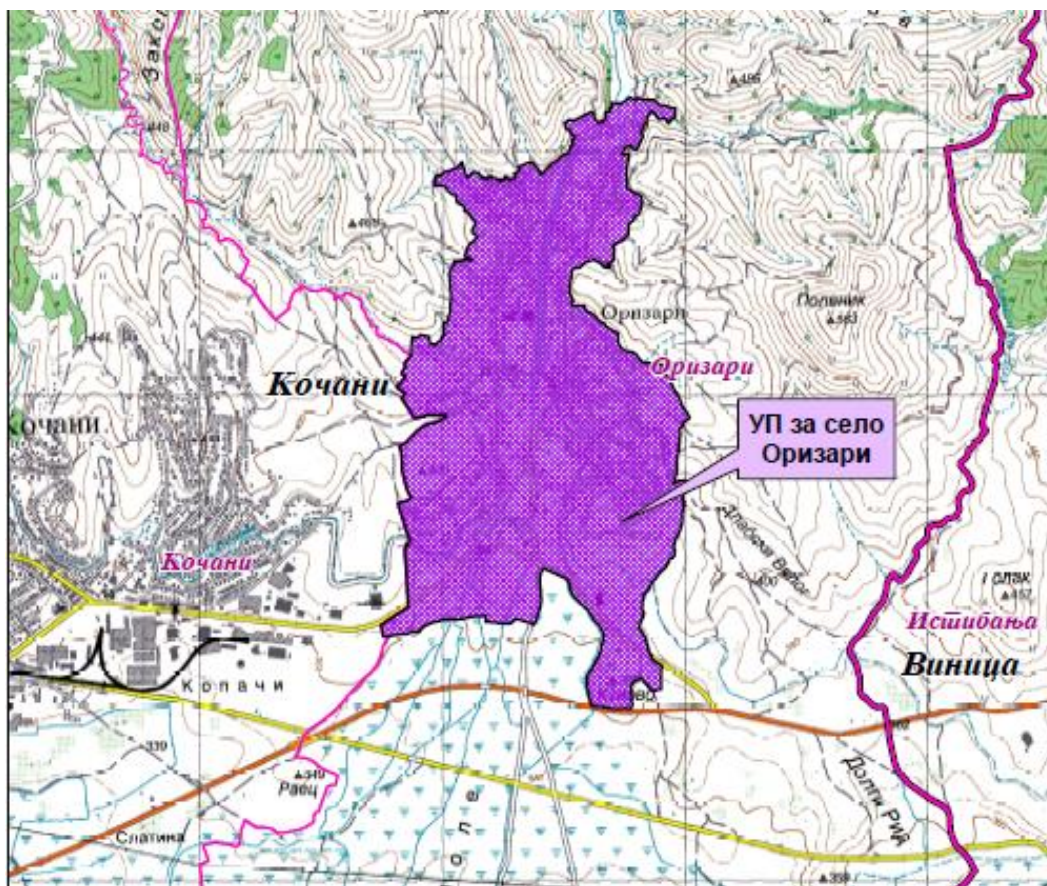

**НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНКА НА
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ОРИЗАРИ,
ОПШТИНА КОЧАНИ
за плански период (2017-2027)**

Декември, 2017

НАЗИВ НА

ГРАДБА/ОБЈЕКТ: УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ОРИЗАРИ

НАЗИВ НА ПРОЕКТ:

СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ЗА ВЛИЈАНИЕТО НА УРБАНИСТИЧКИ
ПЛАН ЗА СЕЛО ОРИЗАРИ, ОПШТИНА КОЧАНИ, ВРЗ
ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА ЛУЃЕТО

**ИНЖЕНЕРСКА
ОБЛАСТ /
КАТЕГОРИЈА:**

ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА (СОЖС)

ВИД НА ПРОЕКТ:

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА
ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ИНВЕСТИТОР:

Центар за развој на Источен Плански Регион Штип
ул. Ванчо Прке 119/кат
Град: Штип

ПРОЕКТАНТ:

*Трајче Митев, дипл. проф по биологија, Овластување бр. 12
– 770/1 од 08.02.2017 година.
Д.Г.П.У. „ГЕИНГ Кребс унд Кифер Интернешнл и др. ДОО“*
ул. „Борис Трајковски“ бр.111, Скопје

**ТЕХНИЧКИ БРОЈ НА
ПРОЕКТ:**

СОЖС_109_08/17/10

МЕСТО И ДАТА:

Скопје, Декември 2017

Директор на Сектор Проектирање,

Управител,

Сања Стошевска, *дипл.град.инж.*

д-р Драган Димитриевски

А. Општ дел

- **Регистрација на фирма**
- **Решение за одговорен проектант и соработници**
- **Потврда за извршена внатрешна контрола**
- **Учесници во проектот**

Б. Проектен дел

В. Графички прилози

А. Општ дел

ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Трговски регистар и регистар на други правни лица

www.crm.com.mk

Број: 0809-50/150120170019494

Датум и време: 29.3.2017 г. 13:14:56

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	4861787
Назив:	Друштво за градежништво, промет и услуги ГЕИНГ Кребс унд Кифер Интернешнл и др.ДОО Скопје
Седиште:	БОРИС ТРАЈКОВСКИ бр.111 СКОПЈЕ - КИСЕЛА ВОДА, КИСЕЛА ВОДА

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	71.12 - Инженерство и со него поврзано техничко советување
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Број: 0809-50/150120170019494

Страна 1 од 1

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на **УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ОРИЗАРИ, ОПШТИНА КОЧАНИ**, согласно **Член 65**, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14 и 44/15), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваше (тимот на ГЕИНГ Кребс унд Киефер Интернационал, Скопје):

- **Трајче Митев**, дипл. проф. по биологија
- **Ирена Стефановска**, дипл. инж. по заштита на животна средина
- **д-р Александар Павлов**, дипл. инж. по заштита на животна средина

Горенаведениот Извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно **Член 66** став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лицето **Трајче Митев, дипл. проф. по биологија** кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на Извештајот е дадена копија на Потврдата со број **Овластување бр. 12 – 770/1** од 08.02.2017 година издадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-770/1
Датум: 08.02.2017 година

У В Е Р Е Н И Е

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Митев Митко Трајче роден на 23.02.1983 година во Скопје, дипломирал на ден 12.03.2009 на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Природно-математички факултет, го положи стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина на ден 31.01.2017 година и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 85 став 2 од Законот за животна средина, а со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

М.П

ПОТВРДА

за извршена внатрешна контрола – контрола на квалитет

Д.Г.П.У. “ГЕИНГ Кребс унд Кифер Интернешнл и др.” Д.О.О. – Скопје, потврдува дека е
извршена внатрешна контрола – контрола на квалитет на:

**НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНКА ЗА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЖИВОТНАТА
СРЕДИНА НА
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА
СЕЛО ОРИЗАРИ, ОПШТИНА КОЧАНИ
за плански период (2017 – 2027)**

и дека истиот е изработен според стандардите и нормативите за ваков вид работи

Внатрешна контрола – контрола на квалитетот извршил:

- ***м-р Олгица Мицевска, дипл.инж по биологија***

Управител,

д-р Драган Димитриевски

Б. Проектен дел

Содржина

1.	ВОВЕД	12
2.	ОСНОВНИ НАЧЕЛА НА СОЖС, СОДРЖИНА НА ИЗВЕШТАЈОТ	14
2.1.	ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА И ПРИМЕНЕТА МЕТОДОЛОГИЈА.....	16
3.	ЗАКОНСКА РАМКА.....	18
3.1.	СОЖС И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ	20
4.	ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ПЛАНСКИОТ ОПФАТ	22
4.1.	ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	22
4.2.	ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	24
4.3.	ПЛАНСКИ ОПФАТ	24
5.	СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ.....	35
5.1.	Инвентаризација на изграден градежен фонд и вкупна физичка супраструктура.....	35
5.2.	Инвентаризација на постојни споменични целини, градби од културно историско значење и културни предели	36
5.3.	Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура	36
5.4.	Анализа на можностите за идеен просторен развој.....	41
5.5.	Планирање на потребите за просторен развој	43
5.6.	Планирање на станбени потреби	44
5.7.	Планирање на јавни институции.....	45
5.8.	Планирање на инфраструктура	47
5.9.	Организација на планскиот опфат во блокови.....	52
5.10.	Економско образложение	57
6.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОСТОРОТ И СЕГАШНА СОСТОЈБА СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	60
6.1.	ОПИС НА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОСТОРОТ НА ПРЕДМЕТНОТО ПОДРАЧЈЕ	60
6.1.1.	Географска положба	60
6.1.2.	Релјеф	62
6.1.3.	Геолошки карактеристики.....	63
6.1.4.	Хидролошки карактеристики	64
6.1.5.	Клима	65
6.1.6.	Сеизмички карактеристики	66
6.1.7.	Население и демографски карактеристики	67
6.1.8.	Економски карактеристики	68
6.1.9.	Користење на земјиштето	70
6.2.	ОПИС НА СЕГАШНАТА СОСТОЈБА СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ ОПФАТ	73
6.2.1.	Квалитет на воздухот на локацијата	73

6.2.2.	Хидрографија и квалитет на површински води.....	74
6.2.3.	Педолошки карактеристики и квалитет на почва.....	76
6.2.4.	Биодиверзитет	79
6.2.5.	Природно наследство	80
6.2.6.	Археолошки локалитети и културно наследство	82
6.2.7.	Управување со отпад	83
6.2.8.	Бучава	84
6.3.	СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	85
6.4.	ЦЕЛИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА	85
7.	ИЗВОДИ ОД ПРОСТОРОН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА.....	88
7.1.	ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	89
8.	СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	90
9.	ВРСКА И УСОГЛАСЕНОСТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ, ПРОГРАМИ И СТРАТЕГИИ	91
9.1.	КОМПАТИБИЛНОСТ НА ЦЕЛИТЕ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	91
9.2.	ПОВРЗАНОСТ СО ДРУГИ СТРАТЕШКИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	93
10.	ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	100
10.1.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО И ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ	100
10.2.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОЗДУХОТ.....	101
10.3.	ВЛИЈАНИЕ НА БУЧАВАТА	101
10.4.	ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ	101
10.5.	ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПОЧВАТА.....	101
10.6.	ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПРЕДЕЛОТ	102
10.7.	ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО.....	102
10.8.	ВЛИЈАНИЈА ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ И ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО.....	103
10.9.	ВЛИЈАНИЈА ОД УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ.....	103
10.10.	ВЛИЈАНИЈА ОД НЕСРЕКИ И ХАВАРИИ	104
10.11.	ПРЕКУГРАНИЧНИ ВЛИЈАНИЈА	104
11.	МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	104
11.1.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО И ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ	106
11.2.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОЗДУХОТ.....	106
11.3.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД БУЧАВАТА	107
11.4.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ	107
11.5.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПОЧВАТА	108
11.6.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПРЕДЕЛОТ	109

11.7.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КУЛТУРНО-ИСТОРИСКОТО НАСЛЕДСТВО	109
11.8.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ И ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО	110
11.9.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАД	111
11.10.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД ЕВЕНТУАЛНИ НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ	112
11.11.	МЕРКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА БАРИЕРИ ЗА ЛИЦА СО ИНВАЛИДНОСТ	115
11.12.	МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА ПРЕКУГРАНИЧНИТЕ ВЛИЈАНИЈА.....	116
12.	АЛТЕРНАТИВИ	121
13.	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ	123
14.	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ.....	126
15.	ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	130
16.	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	131

1. ВОВЕД

Врз основа на Договорот за деловно-техничка соработка со број 03 – 1173/1 од 27.03.2017, помеѓу Институт за урбанизам, сообраќај и екологија Ин-Пума ДОО Скопје, со седиште на бул. “Кузман Јосифовски – Питу“ бр. 19-6/9 Скопје и Друштво за градежништво, промет и услуги ГЕИНГ Кребс унд Кифер Интернешнл и др. ДОО Скопје, со седиште на ул.Борис Трајковски, бр.111, Скопје, се пристапи кон изработка на извештај за стратегиска оцена за влијанијата врз животната средина и здравјето на луѓето на Урбанистичкиот план за село Оризари, Општина Кочани.

Урбанистички план за село се изработува врз основа на методологија, која произлегува од одредбите утврдени со Законот за просторно и урбанистичко планирање и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање како и подзаконските акти што произлегуваат од него.

Согласно законската регулатива од областа на животната средина, глава X од Законот за животна средина, при подготовка на краткорочни, среднорочни и долгорочни плански документи на национално и локално ниво за развој на општините во сите аспекти (урбан развој, индустрија, развој на мали и средни претпријатија, туризам, земјоделие, транспорт и др.), потребно е спроведување на постапка за Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ кој се подготвува (план, програма или стратегија) врз животната средина.

Врз основа на член 65, став (4) од Законот за животна средина, Владата на Република Македонија, донесе „Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето“. Согласно точка 13 (Планирање на просторот и користење на земјиштето), член 3 од Уредбата за стратегии, планови програми, вклучувајќи и нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, Урбанистички план за село Оризари, Општина Кочани, е плански документ за кој задолжително се врши стратегиска оцена на животната средина. Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на неговата подготовка и да предвиди соодветни мерки за спречување и контрола на влијанијата. Извештајот е изработен согласно содржината на извештајот пропишана во Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. весник на РМ бр.153 од 20.12.2007 год.).

Урбанистичкиот план за село Оризари, Општина Кочани, е изработен од ИН-ПУМА Институт за урбанизам, сообраќај и екологија.

За предметниот план изработени се Услови за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Оризари, Општина Кочани, кои произлегуваат од

Просторниот план на Република Македонија, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. Y12416 од јануари 2017 година и за кои е донесено и Решение од Министерството за животна средина и просторно планирање со бр. УП1-15 72/2017 од 21.02.2017.

2. ОСНОВНИ НАЧЕЛА НА СОЖС, СОДРЖИНА НА ИЗВЕШТАЈОТ

Стратегиската оценка претставува процес за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето. Покрај проценката на влијанијата се предвидуваат и мерки кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи. Преку навремено спроведување на постапката за стратегиска оценка на животната средина се обезбедува идентификување на потенцијалните негативни и позитивни влијанија од реализацијата на планот, програмата или стратегијата врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина. Националното законодавство сугерира процесот на стратегиска оценка на влијанието на планскиот документ да се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел целите на животната средина навреме да се земат во предвид при дефинирање на целите на самиот плански документ.

Постапката за СОЖС се спроведува во неколку фази/чекори:

Проверка: утврдување дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина и дали е потребно спроведување на СОЖС.

Определување на обемот: определување на обемот на информации и нивото на детали кои ќе бидат содржани во Извештајот за СОЖС.

Извештај за СОЖС е главниот механизам за известување во врска со описот и евалуацијата на значителните влијанија (позитивни и негативни) врз животната средина од имплементација на планскиот документ, како и активностите за спречување, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значителните негативни влијанија.

Консултации со јавноста: опфаќа консултација со страните и засегнатата јавност во текот на определувањето на обемот на СОЖС, нацрт Извештајот за СОЖС и ставање на истите на јавен увид (објавување).

Прифаќање: обезбедување информации за одобрениот плански документ, односно колку од коментарите добиени во текот на консултациите биле земени предвид и методите за мониторинг на значителните влијанија од имплементацијата на планскиот документ.

Мониторинг на значајните влијанија врз животната средина во рана фаза за да им се овозможи на одговорните власти да преземат мерки за подобрување во текот на имплементацијата на планските документи.

Извештајот за стратегиската оценка на животната средина содржи детали од планските документи како и други информации, кои ќе бидат земени во предвид при понатамошната оценка на животната средина, односно треба да содржи податоци за можните влијанија врз:

- населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство каде се вклучени архитектурните и археолошките наследства, пејзажи и др;
- краток преглед на причините врз основа на кои се одбираат алтернативите;
- предвидените мерки за заштита и намалување на влијанијата.

Анализата на влијанијата врз животната средина има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. Влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина ќе бидат намалени или ефективно подобрени доколку се предвидат мерки за заштита, намалување и неутрализација на истите. При идентификувањето на влијанијата се користи квалитативна проценка на нивниот ефект, односно истите се оценуваат како: секундарни, кумулативни, краткорочни, со средни и долгорочни, трајни и привремени позитивни и негативни ефекти.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оценка на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива.

Во рамките на Извештајот за стратегиска оценка, исто така се дава осврт на планот за мониторинг на животната средина, чија основна цел е следење на ефектите од применетите мерки за ублажување. Планот на мерки од непредвидени незгоди, кој е составен дел на Извештајот за стратегиска оценка на животната средина, ги опфаќа предлог мерките за заштита на планскиот опфат и спасување во случај на пожар, воени разурнувања, природни катастрофи и техничко-технолошки незгоди.

При водење на процедурата за СОЖС важна улога имаат консултациите и учеството на јавноста¹, што овозможува: целосна информираност за основните податоци за животната средина, релевантните податоци и вредности на индивидуално ниво и на ниво на заедница и зголемување на транспарентноста во донесувањето одлуки, преку обезбедување информации кои овозможуваат идентификација на влијанијата во рана фаза и предлог мерки за нивно намалување, поголемо разбирање и избегнување

¹ според Архуската Конвенција и Член 8 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина ("Сл.Весник на РМ" бр. 147/08 и 45/11)

непотребни противречности и одложување на процесот за донесување одлуки, кое во покасните фази може да настане како резултат на недоволно разбирање.

2.1. Цел на извештајот за стратегиска оцена и применета методологија

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за УП за село Оризари за плански период 2017–2027 година, Општина Кочани треба да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на планирање и изработка и да предвиди соодветни мерки за спречување и намалување на влијанијата. Изработката на извештајот е обврска на изготвувачот на планскиот документ која предвидува спроведување на постапка за оцена на влијанието од планскиот документ врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, пропишана во глава X (Оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина) од Законот за животна средина.

Согласно точка 13 (Планирање на просторот и користење на земјиштето), член 3 од Уредбата за стратегии, планови програми, вклучувајќи и нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, Урбанистички план за село Оризари, Општина Кочани, е плански документ за кој задолжително се врши стратегиска оцена на животната средина. Извештајот е изработен во согласност со содржината на извештајот пропишана во Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. весник на РМ бр.153/2007).

Методологијата која се користеше при подготовка на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за УП за село Оризари за плански период 2017–2027 година, Општина Кочани се базира на спроведување на истражувања, проценки и аналитички пристап кој се состоеше од неколку чекори:

- Опис на моменталната состојба на животната средина на предложениот плански опфат село Оризари и Општина Кочани;
- Разгледување на проектната програма, предлог планот за предметниот опфат, Условите за планирање на просторот;
- Идентификација и споредување на целите за заштита и унапредување на животната средина во постоечките стратешки документи на локално и национално ниво;
- Преглед на постоечката состојба на најважните елементи од животната средина на планскиот опфат кои би биле најосетливи при реализирање на планскиот документ;

- Идентификација и оценка на сите можни влијанија по неколку критериуми (во однос на типот, природата, јачината, времетраењето, реверзибилноста и кумулативните влијанија);
- Идентификување на мерки за ублажување на влијанијата на планот врз животната средина;
- Подготовка на план за мониторинг на спроведувањето на предложените мерки;
- Информирање на сите донесувачи на одлуки и вклучени страни за последиците од реализирање на планот врз животната средина преку обезбедување на јавен увид на нацрт верзијата на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина;
- Обезбедување на транспарентен процес на вклучување на јавноста и одржување на јавна расправа;

3. ЗАКОНСКА РАМКА

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторен план и урбанистички планови со цел да се обезбеди уредувањето и хуманизацијата на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и природата.

Начелата во процесот на планирање и уредување на просторот се однесуваат на:

- рационално уредување и користење на просторот,
- услови за хумано живеење и работа на граѓаните,
- оддржлив развој,
- заштита и унапредување на животната средина и природата,
- заштита на недвижното културно наследство,
- заштита од воени разурнувања, од природни и технолошки катастрофи и хаварији
- учество на јавноста во постапките за донесување и спроведување на плановите и
- усогласеност со европските нормативи и стандарди во планирањето и уредувањето на просторот.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина за предметниот плански документ Урбанистички план за село Оризари, Општина Кочани, е изработен согласно постојната законска регулатива во заштита на животната средина и природа во Република Македонија:

Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина – подзаконски акти

- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Службен весник на РМ“ бр.147/08 и бр.45/11)
- Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Службен весник на РМ“ бр.153/07 и бр.45/11)
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиската оцена на животната средина („Службен весник на РМ“ бр.153/07)
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Службен весник на РМ“ бр.144/07)

- Правилник за начинот на спроведување на прекугранични консултации („Службен весник на РМ“ бр.110/10)
- Правилник за формата, содржината и образецот на одлуката за спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена („Службен весник на РМ“ бр.122/11)
- **Закон за животната средина** („Службен весник на РМ“ бр.53/05, бр.81/05, бр.24/07, бр.159/08, бр.83/09, бр.48/10, бр.124/10, бр.51/11, бр.123/12, бр.93/13, бр.44/15 и бр.42/16)
- **Закон за заштита на природата** („Службен весник на РМ“ бр. 67/04, бр. 14/06, бр.84/07, бр.35/10, бр.47/11, бр.148/11, бр.59/12, бр.13/13 и 163/13)
- **Закон за заштита од бучава во животната средина** („Службен весник на РМ“ бр.79/07 и бр.163/13)
- **Закон за управување со отпад - пречистен текст** („Службен весник на РМ“ бр.09/11, бр.123/12, бр.9/13, бр.147/13, бр.163/13, бр.197/14, бр.87/15 и бр.42/16)
- **Закон за квалитетот на амбиентниот воздух - пречистен текст** („Службен весник на РМ“, бр.100/12, 163/13)
- **Закон за просторно и урбанистичко планирање** („Службен весник на РМ“ бр.51/05, бр.55/13, 163/13 и 42/14)
- **Закон за водите** („Службен весник на РМ“ бр.87/08, бр.06/09, бр.161/09, бр.83/10, бр.51/11, бр. 44/12, бр. 23/13 и 163/13)
- **Закон за процена** („Службен весник на РМ“ бр.51/05, бр.115/10, 158/11, бр.185/11 и бр.64/12)

Останата законска регулатива:

- Стратегија за развој на енергетиката во РМ за периодот 2008-2020 со визија до 2030 година;
- Национална стратегија за енергетска ефикасност во Република Македонија за периодот 2010 - 2020 година;
- Стратегија за обновливи извори на енергија во Македонија за периодот 2010 - 2020 година;
- Национална програма за земјоделство и рурален развој, (2013-2017 година);
- Национална стратегија за одржлив развој, (2009-2030 година);
- Национална стратегија за управување со отпад, (2008-2020 година);

- Национална Стратегија за управување со води (2012-2042 година);
- Национална Стратегија за развој на туризмот, (2012-2018 година);
- Национална транспортна стратегија, (2007-2017 година);
- Национален план за заштита на амбиентниот воздух во Република Македонија (2013 – 2018 година);
- Национален Акционен план за ратификација и спроведување на Протоколот за тешки метали, Протоколот за POPs и Гетебуршкиот протокол кон Конвенција за далекусежно прекугранично загадување на воздухот (2010 година)
- Национална стратегија за биолошка разновидност за период до 2020 година, со визија до 2050 година.

3.1. СОЖС и урбанистичко планирање

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторен план и урбанистички планови со цел да се обезбеди уредувањето и користење на просторот, но и заштита и унапредување на животната средина и природата во рамките на планскиот опфат на град, село или друго подрачје утврдено во планот.

Во зависност од просторот кој е предмет на планирањето, Законот за просторно и урбанистичко планирање на Република Македонија предвидува донесување на следните четири вида урбанистички планови:

- Генерален урбанистички план (на ниво на град),
- Детален урбанистички план (на ниво на дел од град),
- Урбанистички план за село (на ниво на село), и
- Урбанистички план вон населено место (на ниво на подрачје надвор од град или село).

Просторниот план на Р. Македонија е највисок, стратешки, долгорочен, интегрален и развоен документ со цел утврдување на рамномерен и одржлив просторен развој на државата, определување на намената, како и уредување и користење на просторот. Една од основните цели на Просторниот план се однесува на штедење, рационално користење и заштита на природните ресурси, искористување на погодностите за производство во согласност со принципите на одржлив развој. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено ограничување на трансформацијата за користење за други намени, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Со Законот за просторно и урбанистичко планирање на Република Македонија се уредуваат условите, начините и динамиката на спроведување на Посторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот. Едно од основните начела на Законот е координација на Просторниот план на Република Македонија со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот.

Член 12 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ број 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11 и 144/12) (Пречистен текст) се однесува на урбанистички план за село:

- Урбанистички план за село се донесува за подрачје на населено место во општината од селски карактер
- Урбанистичкиот план за село се донесува врз основа на издадени услови за планирање на просторот согласно со закон. Изменување и дополнување на урбанистичкиот план за село со кое се врши проширување на планскиот опфат, се врши врз основа на услови за планирање на просторот за делот за кој се проширува планскиот опфат
- Урбанистичкиот план за село во чијшто плански опфат постојат споменици, споменички целини од рурален карактер и други заштитени добра со статус на културно наследство треба да содржат детални параметри за заштита на недвижното културно наследство.

За изготвување и донесување на овие планови, Министерството надлежно за работите на просторното планирање, издава решение за услови за планирање на просторот.

Условите за планирање на просторот, според овој Закон, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилог или прилози кои ги прикажуваат решенијата на Планот.

Во конкретниот случај Условите за планирање на просторот се издаваат за потребите од изработка на Урбанистички план за село Оризари, Општина Кочани. Површината на планскиот опфат изнесува 182 ha.

4. ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

4.1. Преглед на содржината на планскиот документ

Основ за изработка на предметниот Урбанистички план за село Оризари, Општина Кочани се одредбите кои се во согласност со член 12 од Законот за просторно и урбанистичко планирање и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање, согласно кои урбанистички план за село е урбанистички план кој се донесува за подрачје на населено место - село, утврдено со закон. Урбанистичкиот план за село Оризари, Општина Кочани (плански период 2017 – 2027) е со плански опфат од 182 ha.

Урбанистичкиот план за село Оризари, Општина Кочани, е изработен од страна на ИН-ПУМА Институт за урбанизам, сообраќај и екологија.

Урбанистичкиот план содржи документациона основа и планска документација, кои пак содржат текстуален дел и графички приказ на планските решенија, како и нумерички дел со билансни показатели.

Текстуален дел од документационата основа, покрај вовед и цел и предмет на изработката на планот ги содржи следните податоци:

- Површина и опис на границите на планскиот опфат со географско и геодетско одредување на неговото подрачје
- Историјат на планирањето и уредувањето на подрачјето на планскиот опфат и неговата околина
- Податоци за природните чинители (релјефни карактеристики, климатски карактеристики, сеизмички карактеристики и хидролошки карактеристики)
- Податоци за создадените вредности и чинители
- Инвентаризација на земјиштето и зеленило во планскиот опфат, на изградениот градежен фонд, и на вкупната физичка супраструктура
- Инвентаризација и снимање на постојни споменични целини, градби од културно историско значење и културни предели
- Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура
- Анализа на степен на реализација на важечкиот урбанистички план
- Анализа на можностите за просторен развој
- Нумерички податоци за постојна состојба

Графичкиот дел од документационата основа содржи:

- Извод од Просторен план на Република Македонија
- Користење на земјиштето – Карта бр. 20
- Систем на населби и сообраќајна мрежа – Карта бр. 22
- Водостопанска и енергетска инфраструктура – Карта бр. 23
- Реонизација и категоризација на просторот за заштита – Карта бр. 24
- Ситуација со пошироко опкружување
- Ажурирана геодетска подлога
- Инвентаризација изградениот градежен фонд, вкупната физичка супраструктура, на земјиштето и зеленилото во планскиот опфат
- Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура
- Сателитска снимка

Текстуалниот дел од планската документација ги содржи следните податоци:

- Вид на планот, назив на подрачјето на планскиот опфат, плански период, површина на планскиот опфат и општина на која припаѓа подрачјето на планскиот опфат.
- Опис и образложение на планскиот концепт за просторен развој и хармонизација на просторот на подрачјето во рамките на планскиот опфат
- Опис и образложение на планските решенија за изградба (наменската употреба на градежното земјиште, градежно земјиште за општа употреба, сообраќајна инфраструктура и комунална инфраструктура)
- Општи услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите кои важат за целата површина на планскиот опфат
- Мерки за заштита
- Нумерички дел

Графичкиот дел од планската документација содржи:

- План на намена на земјиштето и градбите, М = 1:2500
- Регулационен план М = 1:2500
- Сообраќаен и нивелациски план, М = 1: 2500

- Инфраструктурен план, М = 1: 2500
- Синтезен план, М = 1: 2500

4.2. Цели на планскиот документ

Цел на изработката на Урбанистичкиот план за село Оризари, Општина Кочани (плански период 2017 – 2027) е да се создадат реални услови за уредување на просторот во селото за потребите на населението, да се создадат услови за осовременување на условите за живот и работа, за подобрување на образовните и здравствените услуги, дневното снабдување, спорт и рекреација, културни потреби и комуналната уреденост во селото.

Овој урбанистички план за село, целта ќе ја оствари со анализа на постојната состојба, преку анализата на постојните елементи карактеристични во просторот, како и природните и создадени чинители во просторот, со помош на кои ќе се дефинира планскиот опфат во кој во иднина ќе се одвива урбаниот развој на селото.

4.3. Плански опфат

Планскиот опфат го опфаќа селото Оризари, на подрачјето на КО Оризари, во Општина Кочани. Описно границата на плански опфат по КП е следнава:

- Северна граница од запад - исток, по северна граница на КП 7345/1, 5650, 5647, 5641, 5640, 5639/1, 5638, 5627, 5688, 5623, 5616, 5614, 5612, 5611, 5608, 5605/3, 5605/1, 5602, 5600, 5699, 5688, 5515/5, 5516, 5518/2, 5518/4, 74/2, 74/3, 5523, 5529, 5530, 5532, 5533, 227, 222 и 46
- Источна граница од север - југ, по источна граница на КП 5562/1, 5563/2, 5563/8, 5564, 210, 5572, 5573/1, 5807/1, 5998, 6000, 6002/2, 6002/1, 6003/1, 6003/2, 6005, 6006, 6007/1, 6008, 6011, 6013/2, 6012, 6141/1, 6141/2, 7346, 720, 721, 722, 723, 716, 713, 704, 703, 1295, 7365/1, 6931/1, 1297, 1302/1, 1300, 7278/14, 5489, 7377, 2457, 2670/2, 2670/1, 2671/1, 2671/5, 2671/2, 2671/6, 2671/3, 2671/4, 2672/1, 2674, 2675, 2677, 2678/2, 2678/3 и 2679
- Јужна граница од исток-запад, по јужна граница на КП 2679, 227, 2394/1, 2696/6, 2397/1, 2398/1, 2378/1, 2406, 2407, 2408/1, 2409, 2411, 2412, 2413, 2414, 2416, 2417, 2419/2, 2419/1, 2419/3, 7381, 7351, 7230/2, 7331, 7338, 1827/1, 1927, 1921, 1961/6, 1961/7 и 1956,

- Западна граница од југ -север, по западна граница на КП 7207, 7203, 7188, 7187, 7379, 7132/1, 7131/1, 7131/3, 7371/2, 7107/1, 7106, 7096, 7095/1, 6530, 6457, 6458, 6464/1, 6465, 6529/1, 6528, 6526/2, 6526/1, 6523/2, 6522, 6521, 6519, 6518/1, 6517/1, 6515/2, 6515/1, 6513/1, 6513/4, 6513/4, 6513/3, 6513/1, 6511/1, 6511/3, 6509, 6510, 6508, 6507, 6504/2, 6504/1, 6504/3, 6498/1, 6498/2, 127/1, 126, 740, 6068, 6062/1, 5931, 5930/2, 5929/3, 5929/4, 5929/3 и 7345/1.

Границата на планскиот опфат може да се опише и преку координатите на секоја прекршна точка како што следи:

1. X=7620577.2400 Y=4642136.8700	40. X=7620295.1600 Y=4642077.8800
2. X=7620559.6905 Y=4642152.6390	41. X=7620290.1800 Y=4642072.0300
3. X=7620545.7808 Y=4642168.6200	42. X=7620286.1100 Y=4642068.0200
4. X=7620531.7400 Y=4642183.6000	43. X=7620273.4600 Y=4642061.3100
5. X=7620529.9400 Y=4642188.3600	44. X=7620256.4100 Y=4642061.8000
6. X=7620525.0200 Y=4642201.3100	45. X=7620246.4487 Y=4642063.9066
7. X=7620520.9000 Y=4642226.5300	46. X=7620176.5300 Y=4642070.6800
8. X=7620513.9000 Y=4642235.6000	47. X=7620176.3300 Y=4642074.6000
9. X=7620514.0600 Y=4642239.6100	48. X=7620175.9900 Y=4642081.4700
10. X=7620518.6300 Y=4642237.6800	49. X=7620175.9900 Y=4642092.3600
11. X=7620514.2500 Y=4642241.8800	50. X=7620173.5090 Y=4642098.3658
12. X=7620506.2990 Y=4642247.3240	51. X=7620172.9700 Y=4642093.7200
13. X=7620499.8400 Y=4642250.8700	52. X=7620126.8700 Y=4642092.5400
14. X=7620491.5400 Y=4642255.0000	53. X=7620089.5929 Y=4642084.1921
15. X=7620478.7900 Y=4642260.9600	54. X=7620088.5800 Y=4642083.9700
16. X=7620473.8000 Y=4642263.3900	55. X=7620085.2500 Y=4642082.7100
17. X=7620416.8400 Y=4642289.9600	56. X=7620049.6700 Y=4642077.7900
18. X=7620411.1800 Y=4642285.0000	57. X=7619752.6100 Y=4642061.3200
19. X=7620406.4010 Y=4642276.9690	58. X=7619753.7993 Y=4642062.1903
20. X=7620401.6200 Y=4642263.8100	59. X=7619755.4200 Y=4642063.1300
21. X=7620399.6480 Y=4642254.3430	60. X=7619762.8300 Y=4642068.3200
22. X=7620398.9500 Y=4642230.3400	61. X=7619777.1000 Y=4642078.3000
23. X=7620401.7100 Y=4642215.0900	62. X=7619780.0130 Y=4642080.2850
24. X=7620402.1500 Y=4642209.0400	63. X=7619803.9900 Y=4642096.2500
25. X=7620403.9500 Y=4642197.7400	64. X=7619819.8390 Y=4642106.4200
26. X=7620403.8200 Y=4642183.9400	65. X=7619859.3800 Y=4642131.8000
27. X=7620406.1000 Y=4642157.8400	66. X=7619858.7300 Y=4642135.4700
28. X=7620402.4590 Y=4642137.1340	67. X=7619857.1800 Y=4642146.0500
29. X=7620397.3270 Y=4642118.4010	68. X=7619850.4800 Y=4642265.3200
30. X=7620388.4700 Y=4642087.4300	69. X=7619848.6200 Y=4642298.3300
31. X=7620384.3400 Y=4642078.2500	70. X=7619848.1900 Y=4642302.4000
32. X=7620377.7180 Y=4642062.1090	71. X=7619843.0930 Y=4642370.1230
33. X=7620373.0200 Y=4642056.4900	72. X=7619846.6600 Y=4642370.1200
34. X=7620359.7177 Y=4642067.2861	73. X=7619847.0500 Y=4642387.7800
35. X=7620356.3000 Y=4642066.3900	74. X=7619857.8990 Y=4642385.8800
36. X=7620350.6400 Y=4642067.1900	75. X=7619857.9000 Y=4642394.2400
37. X=7620310.1300 Y=4642080.5300	76. X=7619862.0000 Y=4642399.8600
38. X=7620310.2100 Y=4642079.6900	77. X=7619864.7600 Y=4642403.4000
39. X=7620299.7300 Y=4642081.2000	78. X=7619863.6400 Y=4642407.1200
79. X=7619861.3900 Y=4642409.4100	132. X=7619934.9800 Y=4642920.8800
80. X=7619862.5600 Y=4642411.3500	133. X=7619932.6500 Y=4642920.7900

81. X=7619849.9220 Y=4642443.0170	134. X=7619927.1400 Y=4642920.5600
82. X=7619843.9640 Y=4642462.5780	135. X=7619927.6200 Y=4642915.3000
83. X=7619837.1800 Y=4642484.8400	136. X=7619914.5900 Y=4642913.9600
84. X=7619822.8880 Y=4642530.2960	137. X=7619898.8300 Y=4642909.3500
85. X=7619817.5500 Y=4642548.2600	138. X=7619885.0300 Y=4642906.0100
86. X=7619815.0250 Y=4642558.9430	139. X=7619879.8200 Y=4642909.1100
87. X=7619821.2200 Y=4642560.1700	140. X=7619875.2600 Y=4642916.3900
88. X=7619822.7400 Y=4642560.4700	141. X=7619871.2900 Y=4642924.0990
89. X=7619826.6300 Y=4642561.5700	142. X=7619869.0700 Y=4642929.7700
90. X=7619837.9000 Y=4642564.7600	143. X=7619863.7100 Y=4642940.0600
91. X=7619849.9200 Y=4642567.9800	144. X=7619858.5900 Y=4642948.2800
92. X=7619862.2700 Y=4642571.0600	145. X=7619852.6200 Y=4642955.7000
93. X=7619862.0850 Y=4642576.2570	146. X=7619829.8200 Y=4642989.9400
94. X=7619870.2100 Y=4642580.0800	147. X=7619836.7800 Y=4642997.7300
95. X=7619860.4200 Y=4642595.9200	148. X=7619845.6200 Y=4643008.6500
96. X=7619857.0800 Y=4642604.7100	149. X=7619836.7390 Y=4643015.6830
97. X=7619851.4300 Y=4642618.8800	150. X=7619811.3610 Y=4643034.6520
98. X=7619848.9200 Y=4642628.4800	151. X=7619816.3500 Y=4643045.9900
99. X=7619845.8700 Y=4642638.9200	152. X=7619828.4700 Y=4643055.1500
100. X=7619837.1000 Y=4642673.1700	153. X=7619829.7600 Y=4643056.9900
101. X=7619831.5400 Y=4642697.7300	154. X=7619846.0200 Y=4643080.1900
102. X=7619831.8383 Y=4642717.5192	155. X=7619829.3400 Y=4643090.0600
103. X=7619830.0800 Y=4642752.4900	156. X=7619828.7200 Y=4643090.4300
104. X=7619826.8100 Y=4642774.6100	157. X=7619845.5500 Y=4643121.7600
105. X=7619824.3300 Y=4642786.0700	158. X=7619845.5800 Y=4643123.6200
106. X=7619820.2800 Y=4642795.1100	159. X=7619843.2300 Y=4643130.2700
107. X=7619829.0000 Y=4642793.5800	160. X=7619842.3110 Y=4643132.8580
108. X=7619831.3200 Y=4642797.0800	161. X=7619842.4200 Y=4643135.4000
109. X=7619852.3900 Y=4642809.5670	162. X=7619847.7300 Y=4643141.4600
110. X=7619856.5700 Y=4642816.8400	163. X=7619849.1800 Y=4643143.1300
111. X=7619868.0240 Y=4642829.3250	164. X=7619850.9700 Y=4643145.3200
112. X=7619880.4500 Y=4642840.0800	165. X=7619867.3900 Y=4643164.3700
113. X=7619881.8800 Y=4642841.2400	166. X=7619869.9580 Y=4643168.4710
114. X=7619899.4000 Y=4642858.4400	167. X=7619867.7900 Y=4643186.6100
115. X=7619912.0000 Y=4642869.4800	168. X=7619868.1900 Y=4643189.4600
116. X=7619925.8200 Y=4642877.8100	169. X=7619869.1500 Y=4643196.4400
117. X=7619941.4520 Y=4642884.0320	170. X=7619869.4710 Y=4643201.1010
118. X=7619957.3200 Y=4642887.0310	171. X=7619871.1490 Y=4643221.8220
119. X=7619973.1240 Y=4642891.2280	172. X=7619874.6400 Y=4643242.9700
120. X=7619982.4150 Y=4642894.8040	173. X=7619878.6900 Y=4643242.2600
121. X=7619986.8400 Y=4642897.2100	174. X=7619899.7200 Y=4643238.6100
122. X=7620005.3000 Y=4642910.7700	175. X=7619905.1100 Y=4643251.1400
123. X=7620013.6600 Y=4642915.1000	176. X=7619912.8300 Y=4643249.6200
124. X=7620009.2300 Y=4642924.6800	177. X=7619943.2000 Y=4643244.1300
125. X=7619994.4900 Y=4642921.5100	178. X=7619945.5200 Y=4643230.8000
126. X=7619992.2510 Y=4642923.1530	179. X=7619947.1300 Y=4643213.1200
127. X=7619985.6300 Y=4642921.4400	180. X=7619966.3300 Y=4643211.2900
128. X=7619980.9700 Y=4642920.5800	181. X=7619970.0800 Y=4643210.9400
129. X=7619968.8500 Y=4642918.9800	182. X=7619975.1300 Y=4643215.4100
130. X=7619958.1500 Y=4642919.6500	183. X=7619993.1700 Y=4643231.3800
131. X=7619939.7900 Y=4642919.8800	184. X=7619994.4600 Y=4643243.5800
185. X=7619999.4400 Y=4643243.9700	238. X=7620110.8300 Y=4643623.1100
186. X=7620006.3500 Y=4643250.5200	239. X=7620116.9700 Y=4643628.5400

187. X=7620007.4500 Y=4643255.9200	240. X=7620125.8200 Y=4643636.1300
188. X=7620003.9000 Y=4643262.1100	241. X=7620127.6300 Y=4643637.6900
189. X=7620005.3200 Y=4643274.9600	242. X=7620135.8600 Y=4643644.9100
190. X=7620006.3400 Y=4643278.1100	243. X=7620137.2500 Y=4643645.9100
191. X=7620005.0900 Y=4643282.4600	244. X=7620144.6000 Y=4643652.7300
192. X=7620004.5200 Y=4643285.2700	245. X=7620121.0000 Y=4643671.3600
193. X=7620003.5000 Y=4643289.7900	246. X=7620118.8100 Y=4643679.1800
194. X=7620003.1300 Y=4643294.4700	247. X=7620132.6800 Y=4643706.0600
195. X=7620003.7500 Y=4643297.9900	248. X=7620134.4000 Y=4643712.2800
196. X=7620005.0000 Y=4643301.3700	249. X=7620134.2400 Y=4643717.6000
197. X=7620016.0200 Y=4643299.6000	250. X=7620131.2090 Y=4643721.8930
198. X=7620021.4350 Y=4643320.4150	251. X=7620125.6700 Y=4643722.7300
199. X=7620028.9840 Y=4643340.6890	252. X=7620122.6400 Y=4643722.0200
200. X=7620030.8300 Y=4643349.4600	253. X=7620120.7940 Y=4643727.1090
201. X=7620033.0000 Y=4643422.1400	254. X=7620113.4000 Y=4643739.9800
202. X=7620008.5000 Y=4643473.7400	255. X=7620105.0800 Y=4643750.5000
203. X=7620024.7640 Y=4643502.1540	256. X=7620097.0300 Y=4643758.3800
204. X=7620030.8400 Y=4643516.5000	257. X=7620087.8700 Y=4643762.1600
205. X=7620032.5100 Y=4643517.6800	258. X=7620090.7700 Y=4643767.8800
206. X=7620033.6100 Y=4643520.4200	259. X=7620089.1350 Y=4643774.0900
207. X=7620034.4200 Y=4643522.4200	260. X=7620085.5600 Y=4643783.8500
208. X=7620036.6600 Y=4643527.9800	261. X=7620082.3500 Y=4643783.7100
209. X=7620040.4800 Y=4643534.7800	262. X=7620080.7700 Y=4643783.6400
210. X=7620046.9020 Y=4643542.2640	263. X=7620069.7700 Y=4643789.9400
211. X=7620049.6700 Y=4643545.4900	264. X=7620061.7800 Y=4643790.2300
212. X=7620047.1500 Y=4643547.4300	265. X=7620057.2500 Y=4643801.3900
213. X=7620045.5500 Y=4643551.3800	266. X=7620056.2400 Y=4643810.3000
214. X=7620047.6100 Y=4643554.3700	267. X=7620055.8700 Y=4643818.9400
215. X=7620051.6100 Y=4643555.9300	268. X=7620054.7700 Y=4643822.6000
216. X=7620057.6200 Y=4643554.9600	269. X=7620053.0900 Y=4643823.9400
217. X=7620064.6800 Y=4643554.0800	270. X=7620040.1600 Y=4643826.9700
218. X=7620075.3000 Y=4643554.9200	271. X=7620025.3700 Y=4643839.9900
219. X=7620081.3530 Y=4643556.0930	272. X=7620017.6100 Y=4643844.4300
220. X=7620085.6700 Y=4643558.0700	273. X=7620015.0400 Y=4643845.9000
221. X=7620090.0800 Y=4643559.2000	274. X=7620015.5000 Y=4643853.9800
222. X=7620093.5700 Y=4643559.1600	275. X=7620013.3700 Y=4643856.3700
223. X=7620103.1800 Y=4643557.7300	276. X=7620007.1800 Y=4643863.2900
224. X=7620118.4900 Y=4643555.8000	277. X=7619997.3200 Y=4643863.1200
225. X=7620120.5500 Y=4643556.7700	278. X=7619989.0800 Y=4643862.9100
226. X=7620120.8500 Y=4643558.6800	279. X=7619981.6000 Y=4643863.4200
227. X=7620118.2800 Y=4643561.0800	280. X=7619965.5900 Y=4643864.4200
228. X=7620112.1000 Y=4643564.5300	281. X=7619968.1600 Y=4643880.2800
229. X=7620103.0200 Y=4643568.2300	282. X=7619968.5400 Y=4643887.1100
230. X=7620088.9100 Y=4643574.6500	283. X=7619970.2600 Y=4643896.4440
231. X=7620090.8000 Y=4643577.2500	284. X=7619972.3050 Y=4643903.1530
232. X=7620093.0700 Y=4643581.4200	285. X=7619974.2390 Y=4643904.6260
233. X=7620095.8500 Y=4643594.3500	286. X=7619977.5600 Y=4643902.9900
234. X=7620098.2000 Y=4643597.9600	287. X=7619980.1200 Y=4643903.1300
235. X=7620098.5500 Y=4643599.1900	288. X=7619990.0500 Y=4643903.7000
236. X=7620099.1300 Y=4643601.2000	289. X=7620004.7500 Y=4643919.2000
237. X=7620103.7000 Y=4643613.7600	290. X=7620040.0800 Y=4643930.9100
291. X=7620057.7100 Y=4643936.0400	344. X=7620345.6800 Y=4643956.1200
292. X=7620078.6700 Y=4643961.8200	345. X=7620357.4100 Y=4643958.8000

293. X=7620092.1800 Y=4643920.9200	346. X=7620358.5250 Y=4643959.1460
294. X=7620100.3600 Y=4643896.2600	347. X=7620367.3500 Y=4643961.2500
295. X=7620114.6600 Y=4643909.9300	348. X=7620368.9900 Y=4643959.9000
296. X=7620127.5500 Y=4643923.9500	349. X=7620371.9800 Y=4643956.7900
297. X=7620126.8700 Y=4643920.8800	350. X=7620373.7500 Y=4643954.9400
298. X=7620146.6900 Y=4643917.1800	351. X=7620375.8500 Y=4643952.2000
299. X=7620155.1100 Y=4643902.4000	352. X=7620378.4500 Y=4643949.6100
300. X=7620156.6000 Y=4643899.7900	353. X=7620380.5100 Y=4643947.2500
301. X=7620163.4100 Y=4643892.3500	354. X=7620381.9000 Y=4643945.0200
302. X=7620166.6030 Y=4643899.9200	355. X=7620382.8150 Y=4643942.6460
303. X=7620179.8200 Y=4643893.7500	356. X=7620385.1300 Y=4643938.2300
304. X=7620184.4000 Y=4643888.4100	357. X=7620387.3900 Y=4643936.0200
305. X=7620189.2000 Y=4643897.7500	358. X=7620390.0380 Y=4643933.8270
306. X=7620190.0300 Y=4643902.1400	359. X=7620391.0500 Y=4643931.8100
307. X=7620201.7200 Y=4643903.7800	360. X=7620391.6400 Y=4643928.7000
308. X=7620204.3500 Y=4643893.7900	361. X=7620393.4900 Y=4643926.8900
309. X=7620212.2900 Y=4643894.8000	362. X=7620396.2000 Y=4643925.6400
310. X=7620220.1000 Y=4643892.6200	363. X=7620399.8200 Y=4643923.0700
311. X=7620232.3800 Y=4643886.0600	364. X=7620402.0400 Y=4643920.0100
312. X=7620237.8200 Y=4643882.6500	365. X=7620403.4300 Y=4643916.9400
313. X=7620241.2300 Y=4643892.6200	366. X=7620403.9300 Y=4643914.0800
314. X=7620255.4700 Y=4643888.2900	367. X=7620403.5960 Y=4643908.5840
315. X=7620257.1460 Y=4643904.2900	368. X=7620427.4312 Y=4643934.4919
316. X=7620263.2600 Y=4643901.5500	369. X=7620450.3900 Y=4643957.1600
317. X=7620266.2100 Y=4643898.9700	370. X=7620475.2920 Y=4643970.1750
318. X=7620270.3100 Y=4643893.8200	371. X=7620477.3100 Y=4643977.4530
319. X=7620274.3600 Y=4643887.7300	372. X=7620484.9900 Y=4643985.1700
320. X=7620278.0600 Y=4643890.7800	373. X=7620499.7300 Y=4643992.5300
321. X=7620286.8900 Y=4643894.5500	374. X=7620509.7800 Y=4643992.4800
322. X=7620297.5800 Y=4643894.3800	375. X=7620515.4550 Y=4643996.6910
323. X=7620299.4300 Y=4643895.1200	376. X=7620523.0900 Y=4644012.3100
324. X=7620298.2700 Y=4643898.1900	377. X=7620528.0900 Y=4644014.9400
325. X=7620299.9800 Y=4643902.3800	378. X=7620523.6000 Y=4644024.3400
326. X=7620297.4300 Y=4643909.4100	379. X=7620535.0800 Y=4644039.7600
327. X=7620292.8595 Y=4643913.9850	380. X=7620535.9500 Y=4644040.9400
328. X=7620296.1554 Y=4643914.8233	381. X=7620531.8400 Y=4644046.6200
329. X=7620300.5000 Y=4643917.3300	382. X=7620534.0870 Y=4644056.3490
330. X=7620309.0249 Y=4643922.2648	383. X=7620539.3800 Y=4644061.5000
331. X=7620315.1800 Y=4643926.0200	384. X=7620543.1600 Y=4644065.1700
332. X=7620315.9500 Y=4643929.3200	385. X=7620541.3600 Y=4644066.5500
333. X=7620312.0800 Y=4643939.3100	386. X=7620535.3400 Y=4644071.1600
334. X=7620309.6100 Y=4643944.3500	387. X=7620533.2500 Y=4644073.3900
335. X=7620313.3100 Y=4643945.0700	388. X=7620525.3300 Y=4644081.8500
336. X=7620319.5020 Y=4643946.8230	389. X=7620522.4090 Y=4644088.5740
337. X=7620324.1780 Y=4643947.3120	390. X=7620523.6800 Y=4644090.3100
338. X=7620325.1400 Y=4643947.4100	391. X=7620522.5800 Y=4644092.9000
339. X=7620326.8200 Y=4643947.8300	392. X=7620509.4110 Y=4644093.8710
340. X=7620327.5300 Y=4643948.2600	393. X=7620499.4430 Y=4644123.8510
341. X=7620331.4000 Y=4643950.6100	394. X=7620521.8800 Y=4644133.7900
342. X=7620331.5300 Y=4643950.6600	395. X=7620533.3000 Y=4644134.1400
343. X=7620335.1391 Y=4643952.0508	396. X=7620539.2900 Y=4644132.2600
397. X=7620601.8900 Y=4644162.6500	450. X=7620918.4400 Y=4644138.1500
398. X=7620607.8600 Y=4644167.7700	451. X=7620915.6300 Y=4644141.2600

399. X=7620611.2500 Y=4644168.9500	452. X=7620912.8500 Y=4644142.6100
400. X=7620619.3500 Y=4644159.8100	453. X=7620910.6100 Y=4644142.5900
401. X=7620620.8300 Y=4644156.2400	454. X=7620908.2400 Y=4644142.0100
402. X=7620624.4700 Y=4644149.2400	455. X=7620905.7500 Y=4644140.7600
403. X=7620627.2600 Y=4644141.7400	456. X=7620902.9400 Y=4644138.9700
404. X=7620634.1600 Y=4644129.2800	457. X=7620899.4100 Y=4644136.9700
405. X=7620641.0300 Y=4644122.9800	458. X=7620896.9300 Y=4644136.1000
406. X=7620649.7500 Y=4644126.3600	459. X=7620889.8300 Y=4644138.1200
407. X=7620657.2400 Y=4644127.8800	460. X=7620882.2700 Y=4644146.8700
408. X=7620661.0800 Y=4644126.7200	461. X=7620871.7100 Y=4644160.6200
409. X=7620656.7500 Y=4644132.0400	462. X=7620866.3403 Y=4644165.9435
410. X=7620667.3400 Y=4644138.6400	463. X=7620864.5900 Y=4644168.1800
411. X=7620668.4600 Y=4644146.1900	464. X=7620862.1300 Y=4644170.6400
412. X=7620668.5500 Y=4644167.0100	465. X=7620858.1580 Y=4644173.4270
413. X=7620687.3700 Y=4644169.0700	466. X=7620855.3010 Y=4644168.4680
414. X=7620689.0301 Y=4644169.2344	467. X=7620855.7900 Y=4644165.2600
415. X=7620686.5000 Y=4644183.1700	468. X=7620850.7700 Y=4644154.9400
416. X=7620695.2500 Y=4644184.4400	469. X=7620844.6400 Y=4644151.9300
417. X=7620692.5700 Y=4644206.4300	470. X=7620838.8500 Y=4644128.9600
418. X=7620733.6240 Y=4644202.4040	471. X=7620830.8300 Y=4644115.7500
419. X=7620745.2500 Y=4644208.1400	472. X=7620819.6200 Y=4644090.5800
420. X=7620764.1900 Y=4644221.9500	473. X=7620818.9400 Y=4644084.7500
421. X=7620772.3100 Y=4644227.8000	474. X=7620824.1500 Y=4644068.0900
422. X=7620790.6900 Y=4644214.2700	475. X=7620818.6500 Y=4644054.6200
423. X=7620795.3600 Y=4644219.4900	476. X=7620816.5310 Y=4644051.6350
424. X=7620798.5200 Y=4644225.7700	477. X=7620813.8500 Y=4644045.5700
425. X=7620817.7400 Y=4644221.9800	478. X=7620802.6100 Y=4644020.2800
426. X=7620832.3200 Y=4644216.1000	479. X=7620793.3300 Y=4644009.8000
427. X=7620870.3373 Y=4644217.9599	480. X=7620783.2100 Y=4644016.1900
428. X=7620889.3050 Y=4644197.7989	481. X=7620776.4600 Y=4644023.7900
429. X=7620958.7630 Y=4644182.4166	482. X=7620771.5200 Y=4644028.5500
430. X=7620952.6800 Y=4644138.4200	483. X=7620750.1700 Y=4644022.5500
431. X=7620949.5500 Y=4644139.4400	484. X=7620749.3800 Y=4644020.4700
432. X=7620947.1200 Y=4644139.5200	485. X=7620741.8800 Y=4644000.9100
433. X=7620944.8800 Y=4644138.7800	486. X=7620736.5800 Y=4643990.4200
434. X=7620942.4000 Y=4644137.3400	487. X=7620769.0421 Y=4643991.6753
435. X=7620938.8900 Y=4644135.1000	488. X=7620761.3893 Y=4643962.6255
436. X=7620937.3600 Y=4644133.5700	489. X=7620758.4928 Y=4643935.8455
437. X=7620934.8200 Y=4644129.4200	490. X=7620757.2701 Y=4643918.5115
438. X=7620933.6900 Y=4644127.1900	491. X=7620758.5681 Y=4643854.2330
439. X=7620931.7890 Y=4644124.2630	492. X=7620792.5343 Y=4643833.6862
440. X=7620929.8900 Y=4644121.8600	493. X=7620816.8047 Y=4643821.7713
441. X=7620928.7000 Y=4644120.8400	494. X=7620818.4600 Y=4643811.4980
442. X=7620927.3200 Y=4644120.7500	495. X=7620819.1200 Y=4643810.1400
443. X=7620926.4100 Y=4644121.6100	496. X=7620822.4000 Y=4643798.9800
444. X=7620925.4500 Y=4644123.0100	497. X=7620821.6830 Y=4643796.2770
445. X=7620924.2900 Y=4644125.0300	498. X=7620821.1300 Y=4643793.3420
446. X=7620923.4000 Y=4644127.1600	499. X=7620820.1600 Y=4643790.3500
447. X=7620922.6900 Y=4644129.5900	500. X=7620819.1490 Y=4643786.9930
448. X=7620921.5000 Y=4644132.7800	501. X=7620818.7500 Y=4643784.8000
449. X=7620920.5630 Y=4644135.0490	502. X=7620808.9490 Y=4643747.4400
503. X=7620797.9300 Y=4643743.3100	556. X=7620657.6600 Y=4643534.1400
504. X=7620793.2900 Y=4643741.9300	557. X=7620656.0100 Y=4643537.0000

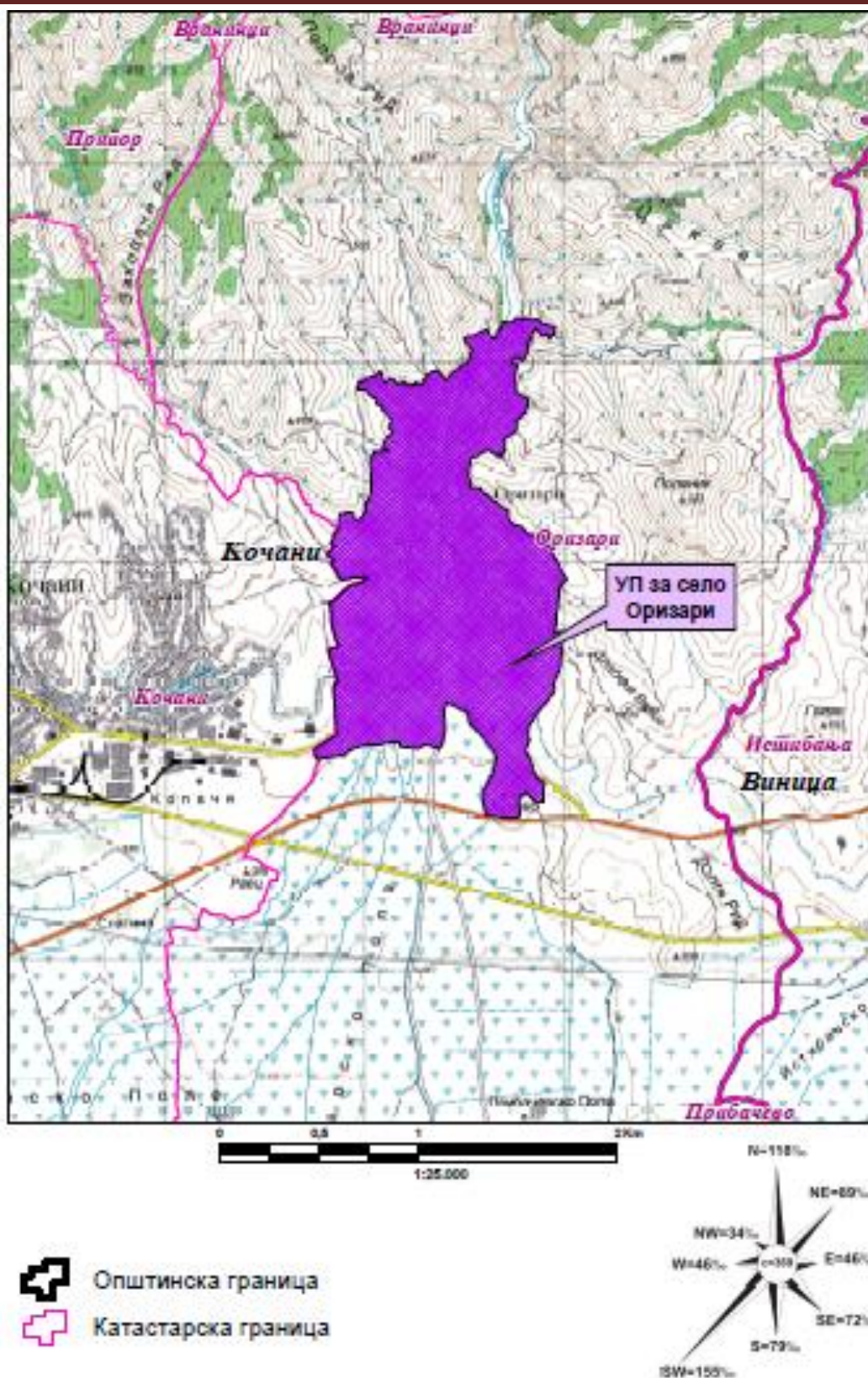
505. X=7620790.0010 Y=4643736.0880	558. X=7620655.6400 Y=4643540.2900
506. X=7620783.2300 Y=4643721.3000	559. X=7620655.2100 Y=4643542.3100
507. X=7620776.3900 Y=4643714.2100	560. X=7620653.6690 Y=4643544.1420
508. X=7620770.3100 Y=4643710.6000	561. X=7620648.8340 Y=4643547.0310
509. X=7620764.7700 Y=4643706.8400	562. X=7620641.8600 Y=4643549.8800
510. X=7620763.8010 Y=4643662.9260	563. X=7620635.4820 Y=4643552.3940
511. X=7620737.0300 Y=4643635.8200	564. X=7620631.9700 Y=4643554.3300
512. X=7620735.5400 Y=4643634.3100	565. X=7620629.9600 Y=4643556.3800
513. X=7620730.6700 Y=4643634.7200	566. X=7620627.8740 Y=4643559.7400
514. X=7620713.6400 Y=4643624.6400	567. X=7620616.8800 Y=4643558.1000
515. X=7620705.0063 Y=4643619.5335	568. X=7620611.7100 Y=4643556.5200
516. X=7620701.0300 Y=4643617.1800	569. X=7620607.4500 Y=4643555.0000
517. X=7620699.2800 Y=4643616.1400	570. X=7620604.9300 Y=4643554.2300
518. X=7620702.8400 Y=4643610.3000	571. X=7620598.4600 Y=4643551.8500
519. X=7620705.8900 Y=4643607.2200	572. X=7620595.1390 Y=4643550.5070
520. X=7620707.1300 Y=4643601.7500	573. X=7620580.5600 Y=4643545.1100
521. X=7620706.3200 Y=4643593.5700	574. X=7620570.3250 Y=4643533.3740
522. X=7620703.6000 Y=4643585.3400	575. X=7620568.5500 Y=4643529.7100
523. X=7620704.3100 Y=4643582.0400	576. X=7620558.5900 Y=4643525.3200
524. X=7620702.9000 Y=4643569.8600	577. X=7620547.4800 Y=4643525.7600
525. X=7620701.3500 Y=4643555.4000	578. X=7620539.9080 Y=4643523.3410
526. X=7620699.0300 Y=4643553.3300	579. X=7620536.7580 Y=4643521.2620
527. X=7620696.2400 Y=4643550.6000	580. X=7620533.5100 Y=4643515.4700
528. X=7620694.5000 Y=4643549.2700	581. X=7620530.1400 Y=4643491.9400
529. X=7620692.6500 Y=4643548.1800	582. X=7620529.6200 Y=4643487.7700
530. X=7620690.9600 Y=4643547.3400	583. X=7620526.8400 Y=4643477.8400
531. X=7620689.2600 Y=4643546.6700	584. X=7620525.3920 Y=4643472.9330
532. X=7620686.7800 Y=4643546.0400	585. X=7620524.4200 Y=4643469.2850
533. X=7620684.4400 Y=4643545.8300	586. X=7620521.9700 Y=4643442.1900
534. X=7620682.5700 Y=4643545.5200	587. X=7620522.1400 Y=4643433.0000
535. X=7620680.2400 Y=4643544.7500	588. X=7620526.1600 Y=4643417.3800
536. X=7620677.0600 Y=4643542.8500	589. X=7620537.8290 Y=4643387.2530
537. X=7620675.5700 Y=4643541.9600	590. X=7620526.3600 Y=4643381.6900
538. X=7620672.4400 Y=4643539.9900	591. X=7620531.1600 Y=4643373.6100
539. X=7620679.1500 Y=4643537.4600	592. X=7620534.9500 Y=4643368.4400
540. X=7620679.7200 Y=4643536.2500	593. X=7620540.0900 Y=4643368.7400
541. X=7620681.6600 Y=4643535.1400	594. X=7620546.6000 Y=4643370.0500
542. X=7620685.9300 Y=4643533.6800	595. X=7620554.8050 Y=4643373.3380
543. X=7620687.4710 Y=4643532.8690	596. X=7620557.6900 Y=4643373.1000
544. X=7620688.5500 Y=4643532.0000	597. X=7620561.7200 Y=4643370.9900
545. X=7620689.5500 Y=4643530.7500	598. X=7620581.8700 Y=4643369.7100
546. X=7620690.1900 Y=4643529.2400	599. X=7620587.0100 Y=4643367.0900
547. X=7620690.8300 Y=4643527.3600	600. X=7620585.1000 Y=4643360.7000
548. X=7620688.4012 Y=4643526.5046	601. X=7620586.1400 Y=4643355.6900
549. X=7620685.2300 Y=4643525.3900	602. X=7620587.5500 Y=4643353.9500
550. X=7620679.2800 Y=4643525.1500	603. X=7620592.3900 Y=4643347.9700
551. X=7620676.2480 Y=4643526.7310	604. X=7620601.0600 Y=4643343.6600
552. X=7620671.7500 Y=4643527.5400	605. X=7620612.1852 Y=4643338.1283
553. X=7620668.3200 Y=4643528.1100	606. X=7620621.1900 Y=4643332.4600
554. X=7620664.1900 Y=4643529.5200	607. X=7620632.0100 Y=4643322.3400
555. X=7620660.5010 Y=4643531.5680	608. X=7620636.9800 Y=4643315.3500
609. X=7620642.9100 Y=4643308.6600	662. X=7620992.1300 Y=4642946.8400
610. X=7620648.1800 Y=4643304.5600	663. X=7621008.2500 Y=4642926.7000

611. X=7620654.8900 Y=4643302.6500	664. X=7621017.0500 Y=4642908.3500
612. X=7620662.8430 Y=4643299.7310	665. X=7621008.8500 Y=4642901.7300
613. X=7620666.8600 Y=4643296.2200	666. X=7621001.9900 Y=4642898.1800
614. X=7620670.3500 Y=4643287.7200	667. X=7620987.1700 Y=4642886.1800
615. X=7620672.7000 Y=4643285.1600	668. X=7620988.7600 Y=4642874.3900
616. X=7620688.3200 Y=4643274.3500	669. X=7620975.6200 Y=4642868.1300
617. X=7620695.8760 Y=4643269.7790	670. X=7620978.0700 Y=4642844.8700
618. X=7620703.9800 Y=4643267.8100	671. X=7620975.3730 Y=4642814.7430
619. X=7620711.2350 Y=4643264.8860	672. X=7620973.1750 Y=4642795.7680
620. X=7620721.0200 Y=4643257.9500	673. X=7620968.8400 Y=4642765.3100
621. X=7620721.3900 Y=4643252.0400	674. X=7620964.3200 Y=4642732.7200
622. X=7620721.2300 Y=4643240.8100	675. X=7620964.2400 Y=4642730.0500
623. X=7620722.6300 Y=4643223.4700	676. X=7620963.8200 Y=4642690.5900
624. X=7620723.3400 Y=4643215.5800	677. X=7620958.1400 Y=4642665.3000
625. X=7620727.0300 Y=4643207.5700	678. X=7620948.8700 Y=4642637.4100
626. X=7620730.1400 Y=4643203.3800	679. X=7620972.6000 Y=4642649.7410
627. X=7620734.9100 Y=4643197.3700	680. X=7620986.7700 Y=4642652.2100
628. X=7620747.6200 Y=4643186.8100	681. X=7621004.3900 Y=4642648.2300
629. X=7620750.7600 Y=4643185.3500	682. X=7621014.4300 Y=4642643.3700
630. X=7620763.3200 Y=4643182.9800	683. X=7621014.4300 Y=4642643.3700
631. X=7620781.2600 Y=4643178.8100	684. X=7621001.6600 Y=4642617.2900
632. X=7620783.7700 Y=4643175.8500	685. X=7620999.6400 Y=4642615.5700
633. X=7620788.4600 Y=4643175.9700	686. X=7620988.2700 Y=4642594.1800
634. X=7620792.1100 Y=4643175.6400	687. X=7620987.1800 Y=4642569.4300
635. X=7620802.0200 Y=4643160.6500	688. X=7620993.8600 Y=4642564.9000
636. X=7620807.0700 Y=4643153.0800	689. X=7620995.4000 Y=4642563.8600
637. X=7620811.5500 Y=4643148.7400	690. X=7620993.4640 Y=4642558.6610
638. X=7620815.4800 Y=4643144.9300	691. X=7620992.5000 Y=4642556.0700
639. X=7620817.1000 Y=4643143.3600	692. X=7620992.9400 Y=4642545.6400
640. X=7620819.7900 Y=4643138.3000	693. X=7620988.3800 Y=4642527.4600
641. X=7620850.5700 Y=4643134.2700	694. X=7620985.0400 Y=4642505.6100
642. X=7620866.4600 Y=4643132.3200	695. X=7620988.4000 Y=4642502.0600
643. X=7620887.7200 Y=4643131.3400	696. X=7620987.9300 Y=4642500.1600
644. X=7620904.6400 Y=4643125.2100	697. X=7620986.0300 Y=4642492.4900
645. X=7620925.2500 Y=4643115.8100	698. X=7620986.8200 Y=4642487.3600
646. X=7620910.8100 Y=4643106.3900	699. X=7620982.6500 Y=4642465.1340
647. X=7620911.3300 Y=4643098.7600	700. X=7620977.0170 Y=4642445.0270
648. X=7620897.2300 Y=4643095.1000	701. X=7620973.6800 Y=4642442.4800
649. X=7620905.2201 Y=4643091.5113	702. X=7620969.0360 Y=4642424.9480
650. X=7620931.5700 Y=4643076.1300	703. X=7620963.1600 Y=4642418.1900
651. X=7620933.2200 Y=4643073.0100	704. X=7620957.5700 Y=4642405.5200
652. X=7620938.2100 Y=4643056.6800	705. X=7620953.7070 Y=4642386.5820
653. X=7620938.6900 Y=4643055.6400	706. X=7620950.2200 Y=4642377.9500
654. X=7620946.5850 Y=4643038.3370	707. X=7620955.6700 Y=4642365.9900
655. X=7620948.1400 Y=4643035.0400	708. X=7620952.9500 Y=4642343.6000
656. X=7620957.8500 Y=4643014.4500	709. X=7620946.8600 Y=4642332.9800
657. X=7620962.2200 Y=4643013.9800	710. X=7620940.8400 Y=4642333.2200
658. X=7620975.1300 Y=4642987.1700	711. X=7620935.0600 Y=4642328.5400
659. X=7620980.9500 Y=4642971.6000	712. X=7620927.6580 Y=4642312.1350
660. X=7620989.5700 Y=4642953.4300	713. X=7620917.4540 Y=4642293.5360
661. X=7620991.5400 Y=4642950.6500	714. X=7620911.0000 Y=4642286.5800
715. X=7620898.6100 Y=4642278.8000	760. X=7620823.8970 Y=4641826.6780
716. X=7620879.8500 Y=4642253.2300	761. X=7620817.9000 Y=4641839.4400

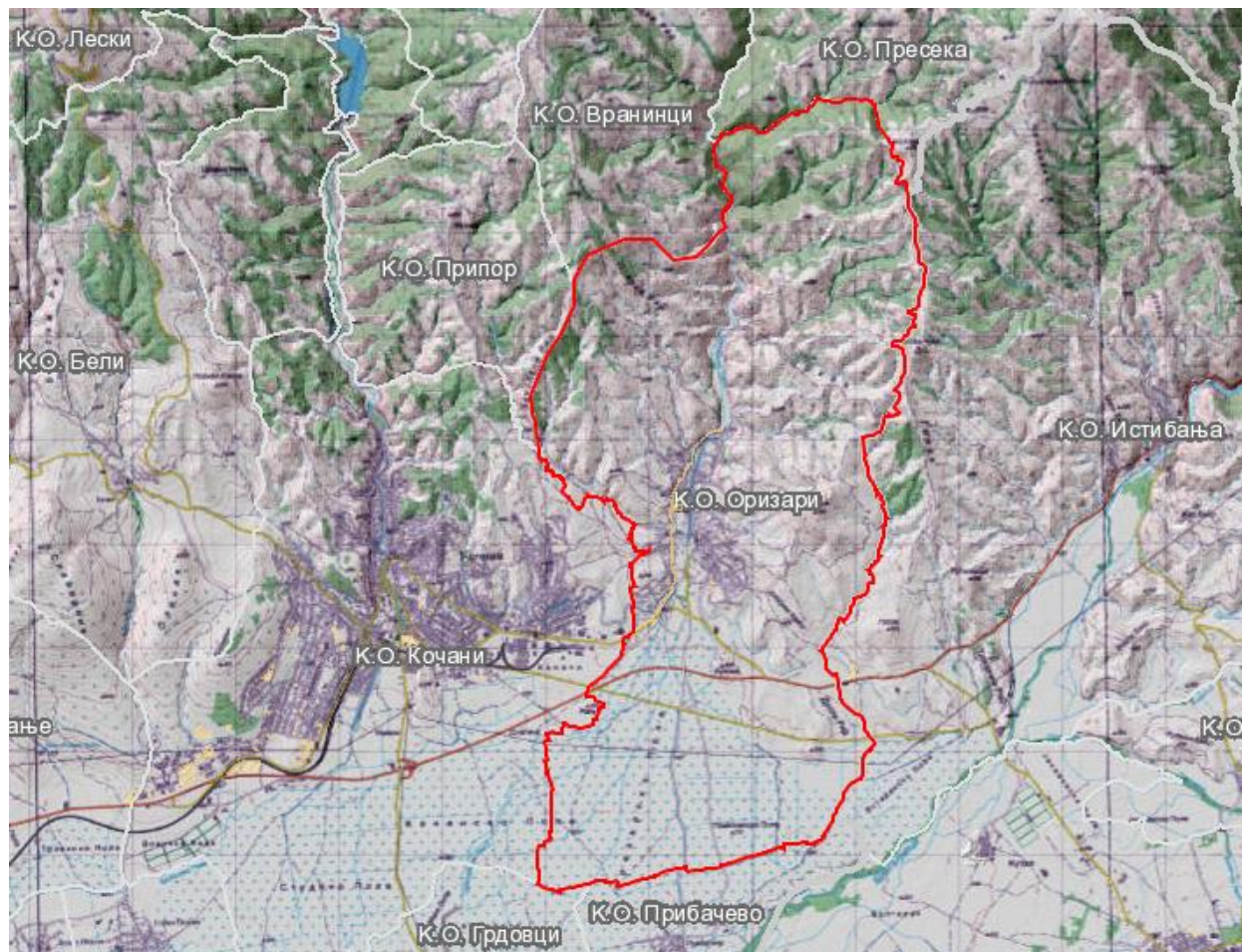
717. X=7620871.0300 Y=4642240.6000	762. X=7620810.3900 Y=4641834.9000
718. X=7620864.0400 Y=4642237.1200	763. X=7620797.2190 Y=4641830.6512
719. X=7620861.5320 Y=4642232.3750	764. X=7620786.5110 Y=4641823.5142
720. X=7620860.0800 Y=4642229.5000	765. X=7620776.5540 Y=4641807.3192
721. X=7620858.6200 Y=4642226.8000	766. X=7620775.1500 Y=4641783.1200
722. X=7620855.6500 Y=4642221.9170	767. X=7620778.3100 Y=4641764.0200
723. X=7620847.5500 Y=4642201.0600	769. X=7620774.6500 Y=4641711.0700
724. X=7620835.2300 Y=4642188.0000	770. X=7620771.2400 Y=4641711.5200
725. X=7620830.9700 Y=4642184.2100	771. X=7620762.7500 Y=4641712.4200
726. X=7620827.5800 Y=4642175.8800	772. X=7620753.1300 Y=4641713.6900
727. X=7620826.8500 Y=4642174.0900	773. X=7620717.6700 Y=4641711.7500
728. X=7620825.0921 Y=4642162.4854	774. X=7620699.0180 Y=4641710.9442
729. X=7620820.6910 Y=4642149.6540	775. X=7620692.6500 Y=4641712.2000
730. X=7620822.0200 Y=4642134.9900	776. X=7620679.5100 Y=4641715.1900
731. X=7620821.5200 Y=4642127.7400	777. X=7620672.4400 Y=4641719.0200
732. X=7620820.8600 Y=4642118.0400	778. X=7620653.4500 Y=4641720.4800
733. X=7620829.9300 Y=4642106.1500	779. X=7620637.5300 Y=4641721.5200
734. X=7620828.0800 Y=4642101.7900	780. X=7620631.8500 Y=4641721.7400
735. X=7620825.9410 Y=4642096.7720	781. X=7620622.0800 Y=4641722.5400
736. X=7620825.4500 Y=4642095.6200	782. X=7620618.5000 Y=4641722.7700
737. X=7620823.0400 Y=4642088.1200	783. X=7620614.3300 Y=4641723.2100
738. X=7620820.3600 Y=4642079.7900	784. X=7620608.2900 Y=4641736.8800
739. X=7620812.5400 Y=4642065.1100	785. X=7620604.7900 Y=4641755.0700
740. X=7620810.4600 Y=4642052.2900	786. X=7620600.0415 Y=4641772.4982
741. X=7620810.5800 Y=4642042.7600	787. X=7620595.3200 Y=4641789.9900
742. X=7620817.6600 Y=4642030.1000	788. X=7620593.3600 Y=4641845.0800
743. X=7620823.9000 Y=4642021.8000	789. X=7620596.5930 Y=4641853.3560
744. X=7620837.3200 Y=4641996.1400	790. X=7620618.8358 Y=4641885.6700
745. X=7620841.8700 Y=4641970.5700	791. X=7620620.1700 Y=4641887.6900
746. X=7620851.7200 Y=4641940.8200	792. X=7620627.5100 Y=4641906.5600
747. X=7620854.5600 Y=4641934.4800	793. X=7620640.5100 Y=4641927.1900
748. X=7620860.6670 Y=4641930.1430	794. X=7620648.5100 Y=4641947.8600
749. X=7620859.8120 Y=4641922.2100	795. X=7620654.1700 Y=4641973.9200
750. X=7620867.3200 Y=4641912.4700	796. X=7620656.5100 Y=4641982.6400
751. X=7620875.7600 Y=4641906.6400	797. X=7620661.8200 Y=4642008.4200
752. X=7620901.6300 Y=4641888.7500	798. X=7620660.1000 Y=4642020.0600
753. X=7620897.8600 Y=4641841.8700	799. X=7620655.7100 Y=4642034.1600
754. X=7620899.1300 Y=4641791.7100	800. X=7620646.9300 Y=4642049.7400
755. X=7620896.5300 Y=4641791.3100	801. X=7620620.7200 Y=4642078.6500
756. X=7620872.4600 Y=4641787.6900	802. X=7620610.3200 Y=4642096.5400
757. X=7620857.2130 Y=4641788.5000	803. X=7620601.4700 Y=4642113.2100
758. X=7620844.8230 Y=4641804.4020	804. X=7620595.5535 Y=4642121.6702
759. X=7620842.6300 Y=4641806.8800	

Најјужна точка, со координати Y= 4641710.9442 и X= 7620699.0180. Најзападна точка, со координати Y= 4642057.7700 и X= 7619745.2700. Најсеверна точка, со координати Y= 4644227.8000 и X= 7620772.3100. Најисточна точка, со координати Y= 4642908.3500 и X= 7621017.0500.

Површината на планскиот опфат во рамките на опишаните граници изнесува 182 ha.

Слика 1 Местоположба на планскиот опфат

Слика 2. Топографска карта, означен предметен плански опфат

5. СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ

5.1. Инвентаризација на изграден градежен фонд и вкупна физичка супраструктура

За цело Оризари не постои претходна урбанистичка документација. За предметниот план изработени се Услови за планирање на просторот со тех. Бр. Y12416 од Јануари 2017, за изработка на Урбанистички план за село Оризари, КО Оризари, Општина Кочани, кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, изработени од Агенцијата за планирање на просторот. За предметниот простор границата на опфатот претставува граница на село, односно се уредува простор во границите на населеното место на селото.

Согласно член 20 став 2 од Законот за земјоделско земјиште (Сл. Весник на РМ бр. 72/15), одредбите кои се однесуваат на постапката за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште, не се применуваат при донесување на првиот урбанистички план за село, со кои се уредува просторот во границите на населеното место на селото и при донесување на урбанистичките планови, урбанистичко-плански документи, архитектонско-урбанистички проекти, проекти за инфраструктура, и општи акти кои престанале да се применуваат согласно со членот 24 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр. 163/13).

Со изработката на Урбанистички план за село Оризари, КО Оризари, Општина Кочани треба да се овозможи максимално искористување на градежното земјиште и зголемување на вредноста на земјиштето, преку задржување на постојните објекти, зголемување на површините за градба и катноста за парцелите каде постои можност, усогласување на катастарски со градежни парцели каде постои можност и овозможување на подобра реализација на градежните парцели.

Планскиот концепт на развојот и уредувањето на селските подрачја претставува значајно, стратешко прашање и интегрален дел на глобалниот концепт на долгорочниот просторен развој на државата. Негова основна определба претставува унапредување на квалитетот на животните услови во руралната средина и намалување на постојната разлика во однос на условите во урбаните средини, преку интегрален-сеопфатен развој на селото.

Земјиштето на предметниот простор со површина од 182 ha е ангажиран во главно со индивидуално домување.

Урбанистичките показатели укажуваат дека 40,19% од предметниот плански опфат е градежно земјиште.

Табела 1 Намена на површини – постојана состојба во 2017 година

УПС ОРИЗАРИ, ОПШТИНА КОЧАНИ			
A1 - ДОМУВАЊЕ ВО СТАНБЕНИ КУКИ		642285 m ²	35.29%
B1 - МАЛИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ		32 m ²	0.00%
B4 - ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИИ		1838 m ²	0.10%
B1- ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА		8398 m ²	0.46%
B5 - ВЕРСКИ ИНСТИТУЦИИ		2506 m ²	0.14%
G2 - ЛЕСНА ИНДУСТРИЈА		31185 m ²	1.71%
E2 - КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА		15116 m ²	0.83%
D3 - СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА		23990 m ²	1.32%
D4 - МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ		6120 m ²	0.34%
ВОДЕНА ПОВРШИНА - КАНАЛ		126803 m ²	6.97%
СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА - УЛИЦИ		201346 m ²	11.06%
H3 - НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЛИШТЕ		784422 m ²	43.10%
ВКУПНО ЦЕЛ ПЛАНСКИ ОПФАТ		1820052 m²	100.00%

5.2. Инвентаризација на постојни споменични целини, градби од културно историско значење и културни предели

Со анализа на постојната состојба констатирано е дека на предметниот локалитет не постојат градби од културно - историско значење.

5.3. Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура

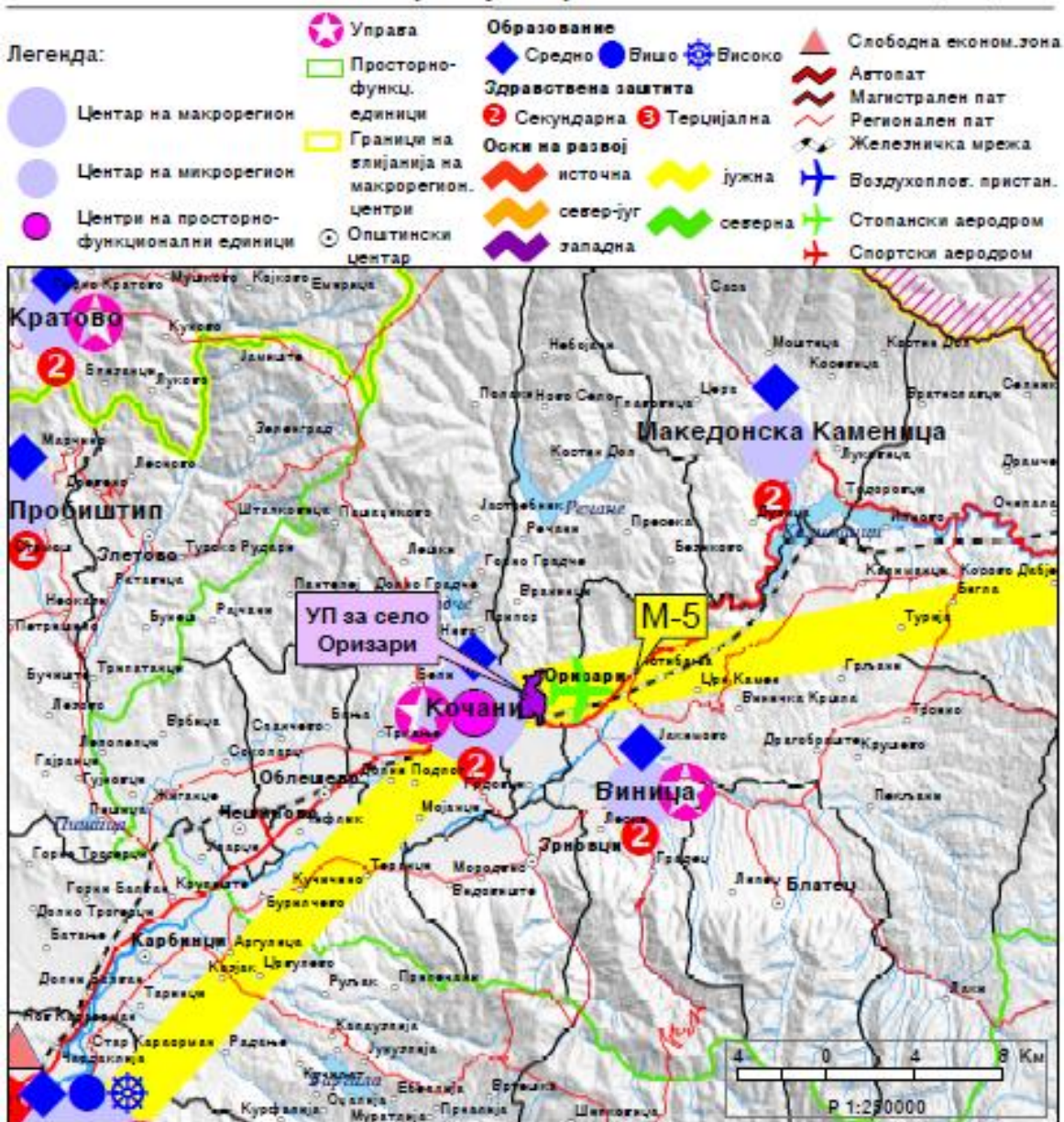
Во рамките на локалитетот има разгранета сообраќајна мрежа, претежно со неасфалтирани улици со неадекватен сообраќаен профил. Главна сообраќајна врска е пат 27 кон Кочани и Берово, и улица 7 и улица 3, паралелни со река Масалница.

Согласно добиеното писмо од Телеком АД – Скопје, со бр. 111854/1 од 28.03.2017 и доставеното писмо од АЕК со бр. 1404-1089/2 од 29.03.2017, во планскиот опфат има постојна и разгранета мрежа на телекомуникациски водови со кои стопанисува Македонски Телеком АД Скопје.

Согласно добиеното писмо од ЕВН Кеџ Кочани, со бр. 14-453/2 од 23.03.2017 во планскиот опфат постојат изведени електрични инсталации и тоа, разганета мрежа на нисконапонски надземни и подземни водови, разгранета мрежа на 10kV далноводи, претежно воздушни, но и подземни, со врски до 10/04kV трафостаници.

Систем на населби и сообраќајна мрежа

Карта бр. 22

Слика 5 Систем на населби и сообраќајна мрежа (Извод од Просторен План на Република Македонија)

Водоснабдување

Селото Оризари, општина Кочани се наоѓа во ВП “Средна и Долна Брегалница” кое го опфаќа сливот на реката Брегалница од браната на акумулацијата Калиманци до вливот во реката Вардар. Ова ВП спаѓа во подрачја посиромашни со вода во Р. Македонија. Специфичното истекување за река Брегалница, во горниот слив, мерено кај водомерниот профил Берово изнесува од 11,8 l/sek/km², а кај водомерниот профил Штип 4,1 l/sek/km².

Од вкупно регистрирани 4.414 извори во Републиката во ВП “Средна и Долна Брегалница” регистрирани се 255 извори, но ни еден не е регистриран како извор со значајна издашност.

Друг значаен ресурс се подземните води кои најчесто се одликуваат со висок квалитет на водата, имаат големо значење во обезбедувањето на потребните количини на вода, но не се доволно истражени.

Посебен вид на подземни води се термалните, термоминералните и минералните води од кои во В.П “Средна и Долна Брегалница”, со значаен квалитет и капацитет, се забележани на просторот Истибања - Кочани - Штип.

Согласно Просторниот план на Република Македонија основна цел во управување со водите е континуирано обезбедување на потрошувачите со квалитетна вода.

На водоснабдителната мрежа на градот Кочани приклучени се селата Бели, Долни и Горни Подлог, Горно Градче, Грдовци, Мојанци, Оризари, Прибачево и Тркање и селото Бања од општина Чешиново Облешево.

При обезбедувањето на потребните количини на вода за селото потребно е:

- Синхронизирана изградба на водостопански објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода;
- Рационално користење на водата преку примена на модерни технички решенија во управувањето со системот за водоснабдување.

Еден од основните приоритети во заштитата на животната средина е заштита на површинските и подземните води. За таа цел потребно е спроведување на “принципот на заштита на квалитетот на водите на самите изворишта на загадување” преку:

- Изградба на сепарациски канализациски систем во границите на планскиот опфат на селото;
- Изградба на пречистителна станица и испуштање на отпадните води во најблискиот реципиент од како нивниот квалитет ќе биде доведен во согласност со “Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води”.

За наводнување на обработливите површини во В.П “Средна и Долна Брегалница” изградени се системи за наводнување кои покриваат површина од 25.758 ha. За планскиот период до 2020 год. се предвидува во ВП “Средна и Долна Брегалница” да се наводнуваат вкупно 49.069 ha.

При изработка на планската документација за селото површините за сите содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи. Приоритет е заштитата на земјоделското земјиште и ограничување на неговата трансформација во неземјоделско земјиште.

Електроенергетика

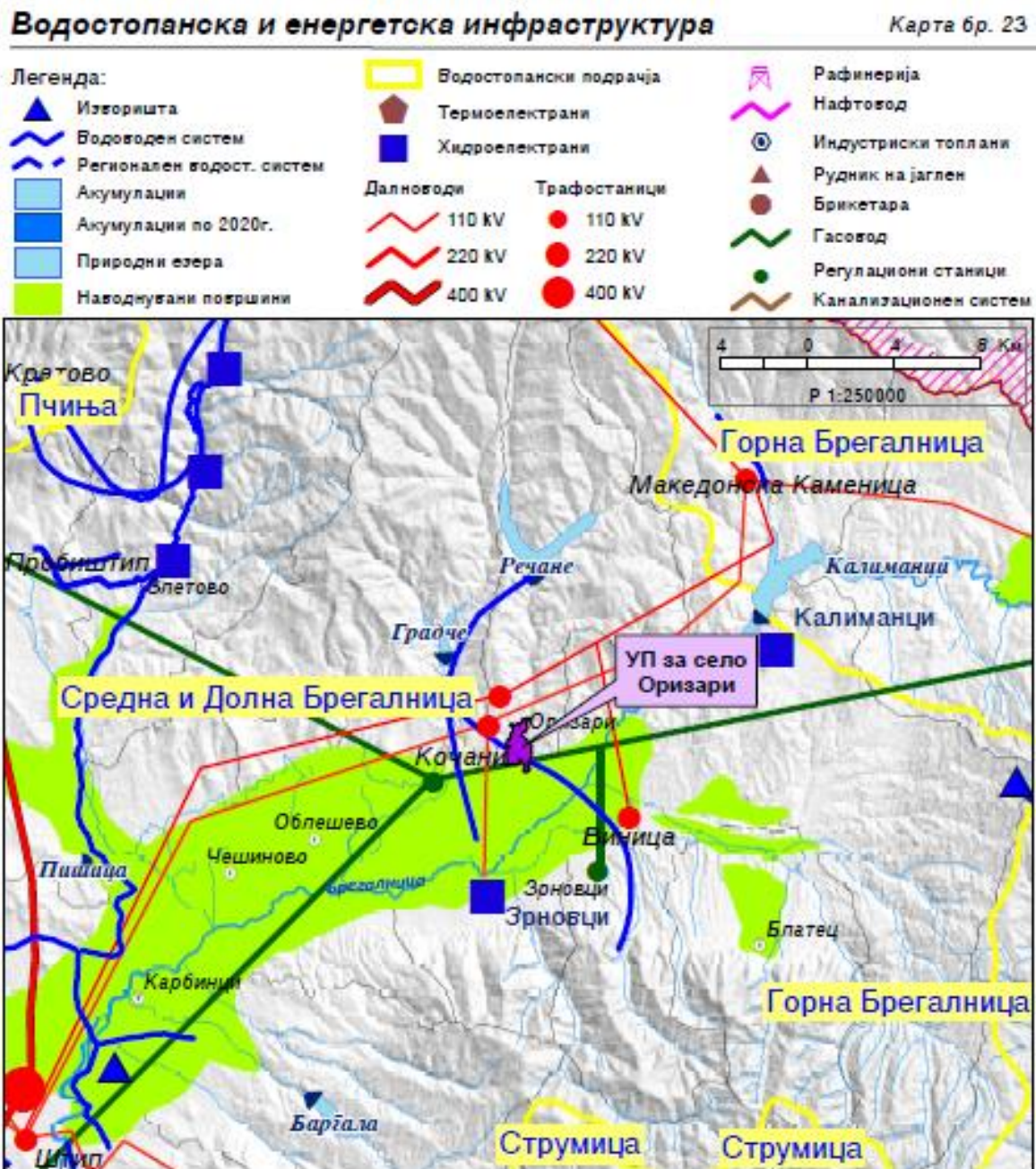
Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чии земји најчесто се увозници) е многу значајен фактор за натамошниот развој. Електроенергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективни водови кои што нема да преставуваат тесно грло во трансмисија на потребните количини на електрична моќност. Р.Македонија досега има 400 kV конективни водови со Грција (кон Солун и Лерин) и Косово (Косово-Б) и кон Бугарија (Црвена Могила) а во план е градбата на вод кон Албанија. Планираната, со Просторниот план на РМ, траса на водот од Скопје5 кон Србија е сменета и изграден е водот Штип-Србија.

Планскиот опфат за село Оризари, општина Кочани нема конфликт со постојните и планирани преносни и конективни водови. Така 110 kV водот Кочани-М.Каменица минува на 1,7km јужно од селото Оризари.

Гасоводна мрежа

Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Р.Македонија и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Р.Македонија но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

При проширувањето и натамошната доизградба на гасоводниот систем изградена е дел од гасоводот од делница-1 Клевовци-Штип со што ќе се овозможат поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. Се планира во идниот период да се изгради и делницата-9 (кракот Вршаково- Кочани-Разловци). Доколку трасата на планираниот гасовод на делница-9 (кракот Вршаково-Кочани-Разловци) минува низ планскиот опфат на селото Оризари при изработка на урбанистичката и проектната документација треба да се почитуваат позитивните закони и правилници.

Слика 6. Водостопанска и енергетска инфраструктура (Извод од Просторен План на Република Македонија)

5.4. Анализа на можностите за идеен просторен развој

Програмските проекции на просторот се движат во следните насоки:

- Потребно е да се изработи планскиот опфат за Урбанистички план за село.

- Да се планираат намени на земјиштето и градбите во согласност со зададените со Планската програма, како и состојбата на терен и реалните потреби на Општината и крајните корисници.
- Да се планира сообраќајно решение во склад со позитивната законска и подзаконска регулатива од областа на сообраќајот и урбанистичкото планирање, со кое ќе се обезбеди сообраќајна поврзаност на сите катастарски парцели.

На предметниот простор, кој е делумно реализиран, потребно е предвидување содржини со цел за нивна реализација и решавање на нивниот статус во склад со потребите на корисниците и Општината.

Можностите за просторен развој ги дефинираат насоките поставени како дел на развојот.

Со анализата на постојна состојба, потребите на Општината и жителите од предметниот локалитет треба да се оценат и одредат можностите на просторниот развој:

- во која насока е неопходниот развој;
- кои се ограничувачките фактори (тесни грла) на развојот;
- кои се реалните можности за развој.

Потребно е да се предвиди решение кое би ги оформило намената и карактерот на функциите.

Во поглед на системот на градба и стандардите треба да се градат економско исплатливи градежни зафати на објектите.

Потребно е да се постигне повисок стандард во однос на:

- површини;
- квалитет на градба;
- употреба на материјали;
- поголеми естетски вредности;
- соодветни инсталации;
- обезбедување на сите сообраќајни услови за проточност и безбедност на сообраќајот и комплексно решавање на сообраќајот во мирување;
- поврзување со инфраструктурни системи, како и можност од реализација на нови системи.

Во поглед на инфраструктурата потребно е:

- Паралелно со реализација на планските документи и оформување на квалитетни простори да се изведе примарната и секундарната мрежа на сите постојни инфраструктурни системи (водовод, фекална и атмосферска канализација, електрика, телефонија).

Треба да се предложи такво просторно решение што ќе обезбеди поголем степен на искористеност на градежното земјиште со потребно ниво на сообраќајна услуга.

5.5. Планирање на потребите за просторен развој

Согласно програмските проекции на Општина Кочани и изработената Планска програма, со овој Урбанистички план за село се планираат наменски зони со следните основни класи на намени:

A1 - Домување во станбени куќи

A4 - Времено сместување

B1 - Мали комерцијални и деловни единици

B2 - Големи трговски единици

B1 - Образование и наука

B2 - Здравство и социјална заштита

B2/B4 - Здравство и социјална заштита/Државни институции

B5 - Верски институции

G2 - Лесна и загадувачка индустрија

G2/B5 - Лесна и загадувачка индустрија/Верски институции

D1 - Парковско зеленило

D3 - Спорт и рекреација

D4 - Меморијални простори

E1 - Комунална инфраструктура (Сообраќајни коридори и речно корито)

E2 - Комунална супраструктура

Површината на планскиот опфат е во голем дел изградено земјиште, при што во постојна состојба доминираат градбите со основна класа на намена A1 – Домување во станбени куќи.

Со планот се планираат наменски зони со кои се почитува оваа постојна состојба. Планираната сообраќајна мрежа е усогласена со законската регулатива. Предвидени се

сервисна улица и разгранета мрежа на станбени улици преку кои се овозможува пристап до секоја катастарска парцела. Во однос на решавањето на проблемот на стационарниот сообраќај за сите класи на намени, потребите за паркирање за градежните парцели ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за планирање на просторот (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17) како услов за градење при издавање на Одобрението за градење.

Урбанистичкиот план за село за овој простор треба да овозможи сообраќајно поврзување до секоја катастарска парцела.

Извршена е и поделба на блокови, чии што граници се движат по осовините на планираните улици и граници на наменски зони. Во рамките на опфатот формирани се 58 блокови.

5.6. Планирање на станбени потреби

Основните цели на домувањето се во функција на оптимална проекција на станбениот простор, а се однесуваат на:

- обезбедување стан за секое домаќинство;
- подобрување на станбениот стандард во поглед на површина, број на соби, градежни карактеристики и комунална опременост на становите;
- изградба на адекватна инфраструктура во функција на поквалитетен стандард на домување;
- асеизмичност во градбата;
- замена на субстандардниот станбен фонд;
- обнова, реконструкција и ревитализација на стариот станбен фонд, заради подобрување на условите за домување и подигање на квалитетот на станбениот фонд;
- организирање на становите како хумано уредени простори со соодветни придружни објекти за деца и возрасни;
- постигнување порамномерна станбена изградба;
- либерализација на станбениот пазар;
- изградба на социјални станови;
- обезбедување поволни финансиски услови за решавање на станбениот проблем, преку одобрување поволни кредитни услови за станбена изградба.

Основна определба во политиката на станбената изградба во селото Оризари, општина Кочани во планираниот период треба да биде реализација на зацртаните цели на концепцијата на домувањето во зависност од потребите и економските можности.

Проекцијата на потребниот станбен простор поаѓа од стандардите и тоа: 20 - 25 m²/жител станбена површина во зависност од типот на населбата и, 40 - 80 m²/стан (оптимална големина), 100 % опременост на станот со инсталации и потполно елиминирање, односно замена на субстандардниот станбен фонд.

Порастот на животниот стандард, подобрување на здравствениот стандард и порастот на културата на домувањето доведуваат до постојано зголемување на површината на станот, подобрување на внатрешната организација и распоред, квантитативно и квалитативно подигнување на комуналната опременост на станот. Структурата и физичкиот модел на станбената единица мора да биде во корелација со општествената организација на луѓето кои живеат во станбената единица

5.7. Планирање на јавни институции

Организацијата на јавните функции, согласно планираната мрежа на населби, поаѓа од постојната мрежа на јавните функции во регионот под претпоставка дека идниот развој на истите ќе се развива во согласност со економските, институционалните и други промени во него.

Организирање на мрежата на јавните функции овозможува:

- достапност на функциите до сите граѓани во регионот;
- воедначен квалитет на пружените услуги;
- прилагоденост на програмата на јавните служби на локалните карактеристики како и можност за избор на модалитет и вид на услуга.

Предучилишно образование

- развој на мрежата институции за предучилишно воспитување и образование детски установи (јасли, комбинирани детски установи и сл.), за поуспешно подготвување на децата за училиште;
- во предучилишни установи треба да бидат опфатени 70% од децата на предучилишна возраст.

Образование:

- по можност во секое населено место да има основни училишта или во непосредна околина, со организиран превоз со училишни автобуси;
- изградба на нови и реконструкција на стари училишни објекти во согласност со современите педагошки и хигиенски барања како и обезбедување оптимален училишен простор според современите стандарди и нормативи;
- целосна опфатеност на децата на возраст од 7-14 год во училиштата;

- приспособување на програмските содржини и образовно воспитната функција на училиштето со современите педагошки и научни сознанија.

Здравствена заштита:

- порамномерен развој на здравствената служба и подобрување на квалитетот на пружените услуги со подобрување на просторната организација и кадровска екипираност на здравствените служби, за задоволување на потребите на населението;

Социјална заштита

- развој на организациите за социјална заштита и организациите за згрижување и воспитание на децата и нивно поттикнување, од кои дел, во пазарните услови на стопанисување, ќе може да се формираат и како приватни институции согласно потребите на населението;
- за заштита на здравјето на старите лица да се организираат специфични видови на заштита (сместување, исхрана, домашна нега и други лекувања, патронажни посети и сл.).

Култура:

- барање поголеми можности и повисоки форми на културно живеење, во склад со очекуваниот развој и социо-економските трансформации во услови на пазарно стопанисување.

Физичка култура:

- обезбедување на простори, капацитети и објекти од областа на физичката култура и нивна рамномерна и рационална просторна разместеност.

Во рамките на планирана мрежа на јавни служби во село Оризари, општина Кочани, покрај економските показатели, неопходно е да се вклучат и соодветни показатели на достапноста на услугите за граѓаните, како што се:

- сообраќајна достапност, информатичка достапност (телефон, телефакс и сл.);
- задржување на традиционалните функционални специфичности на одделни населби во однос на одделни јавни дејности;
- утврдување на обврзувачки стандарди и норми за одделни јавни дејности, со цел да се обезбедат обврзувачки, минимални услови за задоволување на потребите.

Индустрија:

Развојот на индустријата во одделните општини, особено помалите, се очекува да се остварува со градба на мали, флексибилни капацитети и поголема застапеност меѓу другото и на агроиндустрискиот сектор.

Во планскиот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растек кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето и подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Доколку со Урбанистичкиот план за селото се предвидат површини со производна намена, потребно е да бидат применети планските определби во областа на развојот на индустријата утврдени со "Просторниот план на Република Македонија" применувајќи ја соодветната законска регулатива.

Концепцијата за развој и разместеност на индустријата утврдена со Просторниот план на Република Македонија е поставена врз основа на повеќе цели и плански определби кои треба да се имаат во предвид доколку со Урбанистичкиот план за селото се предвиди простор за градба на индустриски објекти:

- вклучување на еколошките преференци во развојот на индустријата и нејзина алокација и разместување;
- развојот на индустријата во поголема мера да се потпира врз примената на достигнувањата на науката и на техничко - технолошкиот прогрес и иновации во технолошките процеси;
- технолошко реструктурирање, во склад со барањата за модернизација и реконструкција на индустријата;
- стратегија на развој на високите технологии усогласени со концепцијата на одржливиот развој: мала сировинска и енергетска интензивност, висока информативна и научна интензивност, високо учество на стручната работна сила, висока фрагментација на пазарот со специфични барања, високи вложувања во предконкурентни истражувања и сеопфатно влијание врз карактеристиките на голем број сегменти на социо-економскиот систем.

5.8. Планирање на инфраструктура

Во Урбанистичкиот План за село Оризари, планските решенија за инфраструктурата: сообраќајниците, водоводната, канализационата, електричната и електронско-комуникациската инфраструктурна мрежа се планирани согласно постојната состојба и потребите за развој на селото.

Сообраќајна инфраструктура

Сообраќајниот концепт за локалитетот кој е предмет на изработка на овој Урбанистички план за село е поставен врз основа на постојната состојба и програмските проекции зададени од Општина Кочани.

Како би се обезбедил сообраќаен пристап до секоја катастарска парцела, со овој урбанистички план за село се планираат сервисни улици, станбени улици и пристапни улици и тоа:

- Пат 27- Кочани - Берово, сите со вкупен профил од 9,0 m, односно 6,0m коловоз (2×3,0m) и 2×1,5m тротоари, Сервисна улица „Улица 7 “ и „Улица 8“, со вкупен профил од 10,5m, односно 7,0 m коловоз (2×3,5m), 1×1,5m/1 x2,0 m тротоари
- Станбени улици „Улица 3“, сите со вкупен профил од 10,0 m, односно 7,0m коловоз (2×3,5m) и 2×1,5m тротоари,
- Станбени улици „Улица 3“, сите со вкупен профил од 9,0 m, односно 6,0m коловоз (2×3,0m) и 2×1,5m тротоари,
- Станбени улици „Улица 1“, „Улица 2“, „Улица 6“, „Улица 8“, Улица 10“, „Улица 18“, „Улица 19“, „Улица 21“, „СТ-1“, „СТ-2“, „СТ-3“, „СТ-4“, сите со вкупен профил од 8,5m, односно 5,5m коловоз (2×2,75m) и 2×1,5m тротоари,
- Инсустриска улица „Улица 1“, сите со вкупен профил од 10,0m, односно 7,0 m коловоз (2×3,5m) и 2×1,5m тротоари,
- Пристапна улица „Улица 8“, „Улица 10“, „Улица 11“, „Улица 12“, „Улица 16“, „ПР- 1“, „ПР- 2“, „ПР- 3“, „ПР- 4“, „ПР- 5“, сите со вкупен профил од 5,5 m, односно коловоз 2×2,75m;
- Река Масалница, со вкупен профил од 22,0-30,00 m, односно 10,0 m регулирано корито.

Вкупната површина на опфатот изнесува 182 ha, од која 32,60 ha се јавни сообраќајни површини и речно корито или 17,91 %.

Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот.

Паркирање

Во однос на решавањето на проблемот на стационарниот сообраќај за сите класи на намени, потребите за паркирање ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела, како услов за градење при издавање на одобрение за градење, согласно Член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Пресметката за обезбедување на доволен број на паркинг места се утврдува според следните нормативи:

A1 – Домување во станбени куќи: За станбени куќи по едно паркинг место на една станбена единица.

Димензионирањето на групните паркиралишта во градежните парцели и градбите се врши на тој начин што на вкупниот број паркинг места се планираат минимум 3% паркинг места за инвалиди. На паркиралишта со помалку од 20 места се предвидува минимум едно паркинг место за инвалиди. Паркинг местата за инвалиди да се димензионираат согласно Член 38 од Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење, престој и работа на лицата со инвалидност до и во градбите (Службен весник на Република Македонија, број 25/10).

Хидротехничка инфраструктура

Водоснабдување

Во рамките на планскиот опфат доминантна е основната класа на намена А1 – Домување во станбени куќи. Водоснабдителната норма треба да изнесува 500 л/ден/жит. Потребна количина на вода

$$Q_{\text{max/час}} = \frac{N_k \times Q_{\text{н1}} \times \alpha_2}{86400}$$

Согласно со важечките прописи за заштита од пожар потребно е да се одреди дополнителна количина на вода за противпожарна заштита и тоа:

$$Q_{\text{пож}} = 10 \text{ (л/сек)}$$

Според тоа вкупната количина на вода која треба да се обезбеди, изнесува:

$$Q = Q_m / \text{час} + Q_{\text{пож}}$$

Фекална канализација

По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.

При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот.

Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски.

Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали кои што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часова потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

Планирано е во најголема мера задржување на постојната фекална канализација и изведба на нови водови кои ќе се надоврзат на постојните. Канализационата мрежа ќе се состои од канализациски цевки со Ø250mm и армирано - бетонски ревизиони шахти.

Атмосферска канализација

Проекцијата на атмосферската канализација, предвидува сепаратен канализациски систем за одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, а кои ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајници за кои постојат услови за канализирање по гравитациски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците и зелените површини.

Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, а во зависност од сливната површина, средниот коефициент на отекување, коефициентот на ретардација (задоцнување) и интензитетот на врнежи за штипската област изнесува $i = 110 \text{ l/sec/ha}$.

Коефициентот на ретардација ќе се пресмета по формулата:

$$\phi = 1 / n \sqrt{\Sigma F} = 1 / 5 \sqrt{53,10} = 1 / 1,92 = 0,52$$

при што $n = 5$ за површини со слаб наклон и со продолжена форма.

Целокупната мрежа на атмосферска канализација треба да се изведе. Уличната мрежа од атмосферската канализација, треба да се изведе со цевки со минимален профил од Ø400mm.

Електро-енергетска инфраструктура

Со изработка на урбанистички план за локалитетот, изработено е идејно решение за потребен број на новопредвидени трафостаници 10/0,4kV.

Вкупната површина на опфатот изнесува 182 ha.

За земјиштето со намена домување, електричната мрежа и потребата од едновремена ел. снага се димензионира според следните електроенергетски параметри:

$$P_{en1} = f_n \times P_{exn}$$

Кабловското напојување со среднонапонска и нисконапонска ел. мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката

документација, односно со изработка на проекти за инфраструктура, архитектонско – урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа.

Телекомуникациска инфраструктура

Согласно добиеното писмо од Телеком АД – Скопје, со бр. 111854/1 од 28.03.2017 и доставеното писмо од АЕК со бр. 1404-1089/2 од 29.03.2017, во планскиот опфат има постојна и разгранета мрежа на телекомуникациски водови со кои стопанисува Македонски Телеком АД Скопје.

Македонски телеком АД Скопје за своите корисници обезбедува широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни телекомуникациски услуги, јавни говорници.

Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Корисниците од ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Кочани.

Мобилна телефонија- Кориснички компании за мобилна телефонија во Македонија се Македонски телеком и оне.Вип. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
 - региони, општини, населени места,
 - подрачја од јавен интерес (културно - историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.)
 - сообраќајна и транспортна инфраструктура
- Изготвување на проекти за развој на ГСМ мрежата согласно постојната инфраструктура на теренот
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Целиот овој регион е покриен со сигнал на двете компании за мобилна телефонија во РМ.

За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе според принципот стан - телефон и за јавните функции бројот на телефонски приклучоци треба да се врши според нивната големина, бројот на вработени, нивната функција и слични критериуми.

Во планскиот опфат има делумно изведена телефонска мрежа. Поврзувањето на телефонски потрошувачи ќе се изведе во склад со развојните програми на Македонски телеком АД Скопје.

Уличните ормари ќе се поставуваат на површините од тротоарите и истите се со димензии од 1,0×0,5m. Бројот на уличните ормари, како и нивната точна диспозиција ќе се утврдат во понатамошните фази, во склад со реалните потреби и развојните програми на Македонски телеком АД Скопје.

Јавно осветлување

Сообраќајници во локалитетот по поглед на светлотехничките параметри се класифицираат во следните класи:

- класа „В-2“, споредни, локални
- класа „В“, паркинг простори

5.9. Организација на планскиот опфат во блокови

Планскиот опфат е дефиниран во 58 блокови кои се состојат од градежно земјиште за општа употреба и парцелирано градежно земјиште за поединечна употреба. Блоковите се планирани на начин да претставуваат логични целини, а нивните граници се движат по осовините на планираните улици и граници на наменски зони.

Сите блокови поединечно се нумерирани со арапска цифра.

Градежни парцели и површини за градење не се утврдуваат, а катастарската парцела претставува градежна парцела. По исклучок, при понатамошна разработка – преку изработка на архитектонско – урбанистички проекти можно е да се формираат градежни парцели од две или повеќе катастарски парцели или во рамките на една катастарска парцела може да се формираат две или повеќе градежни парцели, а во согласност со Член 12 и Член 51 од Законот за Просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Со Планот се утврдени наменски зони со следните класи на намени:

А – ДОМУВАЊЕ

A1 – Домување во станбени куќи

A4 – времено сместување

Б – КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ

Б1 – Мали комерцијални и деловни единици

Б2 – Големи трговски единици

В – ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ

В1 – Образование и наука (Основно училиште)

В2 – Здравство и социјална заштита

В2/В4 – Здравство и социјална заштита/Државни институции

В5 – Верски институции (Црква)

Г – ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ:

Г2 – Лесна и незагадувачка индустрија

Г2/В5 – Лесна и незагадувачка индустрија/Верски институции

Д – ЗЕЛЕНИЛО И РЕКРЕАЦИЈА

Д1 – Парковско зеленило

Д3 – Спорт и рекреација

Д4 – Меморијални простори

Е - ИНФРАСТРУКТУРА

Е1 – Комунална инфраструктура (Сообраќајни коридори и речно корито)

Е2 – Комунална супраструктура

Класите на намени се впишани на самата наменска зона за секоја од нив поединечно.

Табела 2 Организација на планскиот опфат во блокови

Основна класа на намена	Компатибилна класа	Урбанистички параметри
А1 - Домување во станбени куќи	- Б1 – Мали комерцијални и деловни намени, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - Б5 – Хотелски комплекси, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 5%, - В1 – Образование и наука, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30% - Д3 – Спорт и рекреација, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,80, - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 10,20m - максимална катност на градбите е П+2+Пк.

Б1 - Мали комерцијални и деловни единици	- A1-домување во станбени куќи. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 20%. - A3-групно домување. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 20%. - B4-Деловни простори. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 20%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10, - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 10,20m - максимална катност на градбите е П+2.
Б2 - Големи трговски единици,	- A2 - домување во станбени згради. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 40%. - A3 - групно домување. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 40%. - B3 - големи угостителски единици, со максимален дозволен процент на учество во основната класа на намена од 40% - B4 - Деловни простори. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 40%. - B5 - Хотелски комплекси. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 40%. - B3 - Култура. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 40%. - B4 - Државни институции. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 40%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10, - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 10,20m - максимална катност на градбите е П+2.

B1 – Образование и наука	- A3 – Групно домување, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 20%, - B1 – Мали комерцијални и деловни намени, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - B4 – Деловни простории, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - B3 – Култура, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 20% - D3 – Спорт и рекреација, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 20%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10, - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 10,20m - максимална катност на градбите е П+2.
B2 - Здравство и социјална заштита	- B5- Хотелски комплекси. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 20%. - B1-мали комерцијални и деловни единици, со максимален дозволен процент на учество во основната класа на намена од 20% - B4-Деловни простори. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 20%. - D3- спорт и рекреација, со максимален дозволен процент на учество во основната класа на намена од 20%	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10, - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 10,20m - максимална катност на градбите е П+2.
B4 - Државни институции	- A2 - домување во станбени згради. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 49%. - B1 - мали комерцијални и деловни единици, со максимален дозволен процент на учество во основната класа на намена од 49% - B2 - големи трговски единици, со максимален дозволен процент на учество во основната класа на намена од 49% - B3 - големи угостителски единици, со максимален дозволен процент на учество во основната класа на намена од 49% - B4 - Деловни простори. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 49%. - B3 - Култура. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10, - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 10,20m - максимална катност на градбите е П+2.

	намена во однос на основната класа на намена изнесува 49%.	
В5 – Верски институции	- Б1 – Мали комерцијални и деловни намени, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - Б5 – Хотелски комплекси, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - Д1 – Парковско зеленило, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10% - Д3 – Спорт и рекреација, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 40% и - Д4 – Меморијални простори, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 49%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10, - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 12 m - максимална катност на градбите е П+2.
Г2 – Лесна и незагадувачка индустрија,	- Б1 – Мали комерцијални и деловни намени, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - Б2 – Големи трговски единици, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - Б4 – Деловни простори, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - В2 – Здравство и социјална заштита, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 5%, - Г3 – Сервиси, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - Г4 – Стоваришта, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - Д2 – Заштитно зеленило, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - Д3 – Спорт и рекреација, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30% и - Д4 – Меморијални простори, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10 и - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 12 m и - максимална катност на градбите е П+2.
Д1 – Парковско зеленило	- Б1 - Мали комерцијални и деловни намени. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 10%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10 и - максимална височина до

	- Д3 - Спорт и рекреација, со максимален дозволен процент на учество во основната класа на намена од 10%	хоризонталниот венец на градбите изнесува 10 m и - максимална катност на градбите е П.
Д3 – Спорт и рекреација	- А4 – Времено сместување, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 20%, - Б1 – Мали комерцијални и деловни намени, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - Б2 – Големи трговски единици, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - Б3 – Големи угостителски единици, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - Б4 – Деловни простори, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 10%, - Б5 – Хотелски комплекси, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 20%, - Б6 – Градби за собири, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 30%, - В3 – Култура, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 20% - Д1 – Парковско зеленило, со максимално дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена од 40%.	- максимален процент на изграденост е 70%, - максимален коефициент на искористеност е 2,10 и - максимална височина до хоризонталниот венец на градбите изнесува 10 m и - максимална катност на градбите е П.
Д4 – Меморијални простори,	- В5 – Верски институции. Максималниот дозволен процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена изнесува 40%.	/
Е1 – Комунална инфраструктура (Сообраќајни коридори и речно корито)	/	/
Е2 – Комунална супраструктура	/	/

Процентот на озеленетост во рамките на парцелите од сите наменски зони освен Е2 – Комунална супраструктура (Трафостаници) потребно е да изнесува минимум 5%.

5.10. Економско образложение

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на економските дејности во "Просторниот план на Република Македонија" се темели на дефинираните цели на економскиот развој во "Националната стратегија на економскиот развој", определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на производните и услужни дејности.

Според економската структура, фазата од развојот во која се наоѓа економијата, степенот на расположивоста на факторите, економските состојби и економската позиција на Република Македонија во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори во Државата.

Концепцијата на просторната организација на производните и услужни дејности поаѓајќи од објективните фактори, пазарните услови, доминацијата на приватната сопственост во економскиот систем и одлуките на државните и локалните органи, се остварува како комбинација на концентрацијата на стопанството на одделни места и дисперзија во просторот кои се комплементарни приоди во развојот и просторната разместеност на економските дејности.

Со разместувањето на економските капацитети и со агломерирањето на населението во просторот, се формираат центри - полови на развојот како што е градот Кочани чиј плански опфат граничи со планскиот опфат на селото за кое се наменети Условите за планирање на просторот.

Половите на развој ги формираат оските на развојот кои во минатото сеформирале во зависност од географските карактеристики на просторот, а во денешно време позначајни станаа деловните односи, меѓучовечките комуникации, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Со Просторниот план на Р. Македонија дефинирани се пет оски на развој од кои релевантна за општината Кочани на чиј простор припаѓа селото за кое се наменети Условите за планирање е "Јужната развојна оска" која што досега ретко е споменувана, но во иднина со ефектуирањето на сите претпоставки за развој, ќе го потврдува своето значење. Оваа развојна оска ги поврзува градовите: Струга - Охрид - Ресен - Битола - Прилеп - Кавадарци - Неготино - Штип – Кочани - Делчево и продолжува кон Благоевград во Р. Бугарија, а на запад продолжува кон Елбасан во Р. Албанија.

Развојните оски ќе се имаат предвид за просторната организација, а во прв ред за модернизацијата на патиштата, за изградбата на далекуводи, гасоводи итн.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за производните и услужни дејности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот.

Реализацијата на Урбанистичкиот план за селото согласно определбите на "Просторниот план на Република Македонија", треба да базира на принципите и стандардите за заштита на животната средина и одржлив економски развој, особено превенција и спречување на негативните влијанија на постојните и планирани производни и услужни дејности применувајќи ја релевантната законска регулатива.

Појдовна поставка за просторниот и регионалниот развој е дека за просторното и урбанистичкото планирање не се доволни сознанијата за развојот на стопанството во земјата, туку треба да се согледаат и да се предвидат и последиците од тој развојот врз неговото разместување во просторот.

Една од планските определби утврдени со "Просторниот план на Република Македонија" е рационално користење на земјиштето заради што е неопходно пред започнување на сите активности да се утврди економската и општествена оправданост за зафаќање на предложената површина од 181,937 ha на планскиот опфат на селото.

6. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОСТОРОТ И СЕГАШНА СОСТОЈБА СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Локацијата на планскиот опфат е територијата на село Оризари, општина Кочани, и во описот на животната средина за локацијата ќе се разгледуваат карактеристиките на општината и поширокото подрачје.

6.1. Опис на карактеристиките на просторот на предметното подрачје

6.1.1. Географска положба

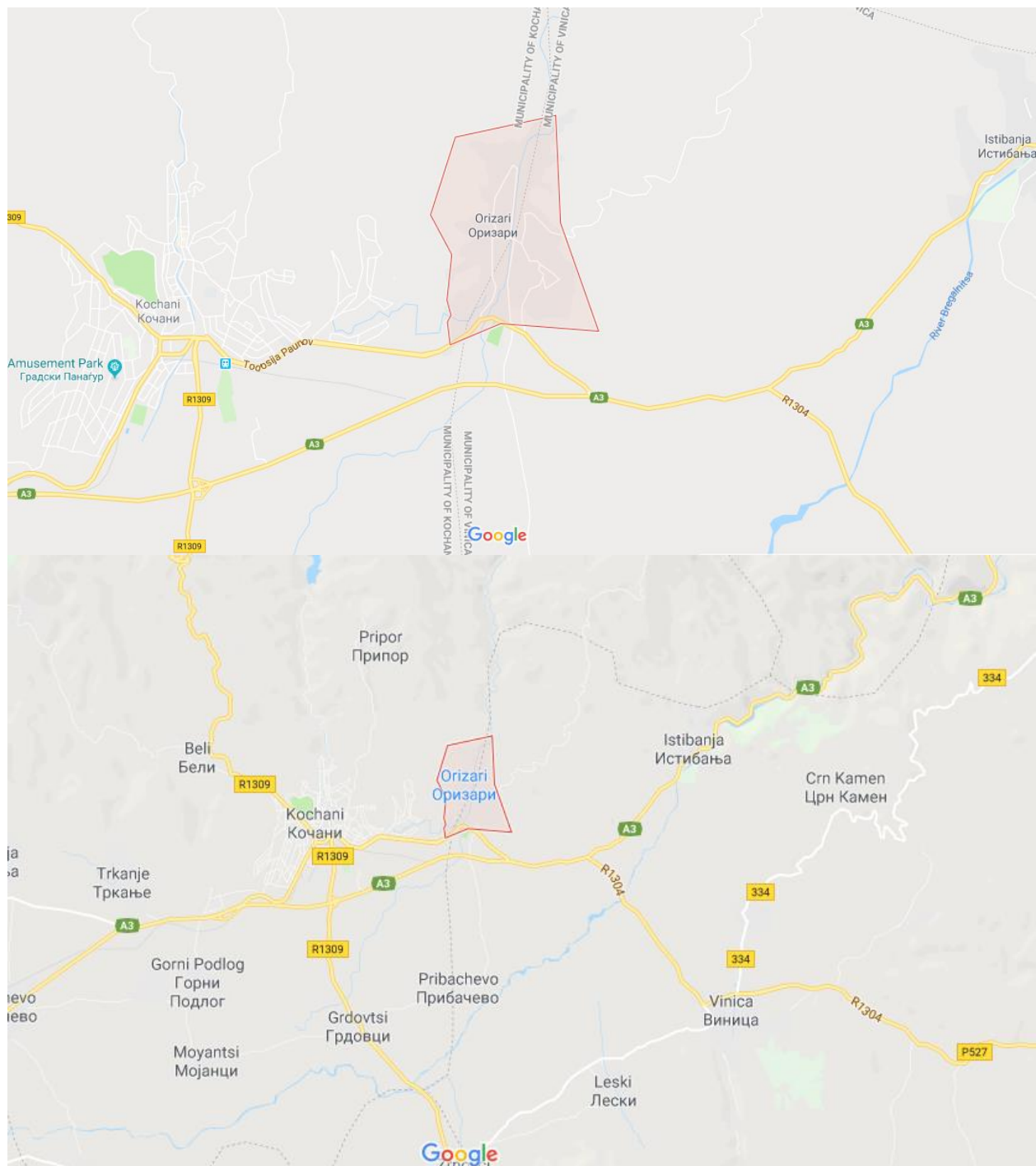
Оризари е ридско-рамничарска населба што се наоѓа на источната страна од Кочани, сместена на двете страни од Оризарска Река, или како што мештаните ја нарекуваат - Масалница. Должината на населбата изнесува 2,6 км во правецот север-југ, под текот на реката. Просечната надморска височина на која се наоѓа населбата изнесува 361 метар.

Со оглед на интензивната изградба на станбени и други објекти, Оризари веќе е приградска населба на Кочани.

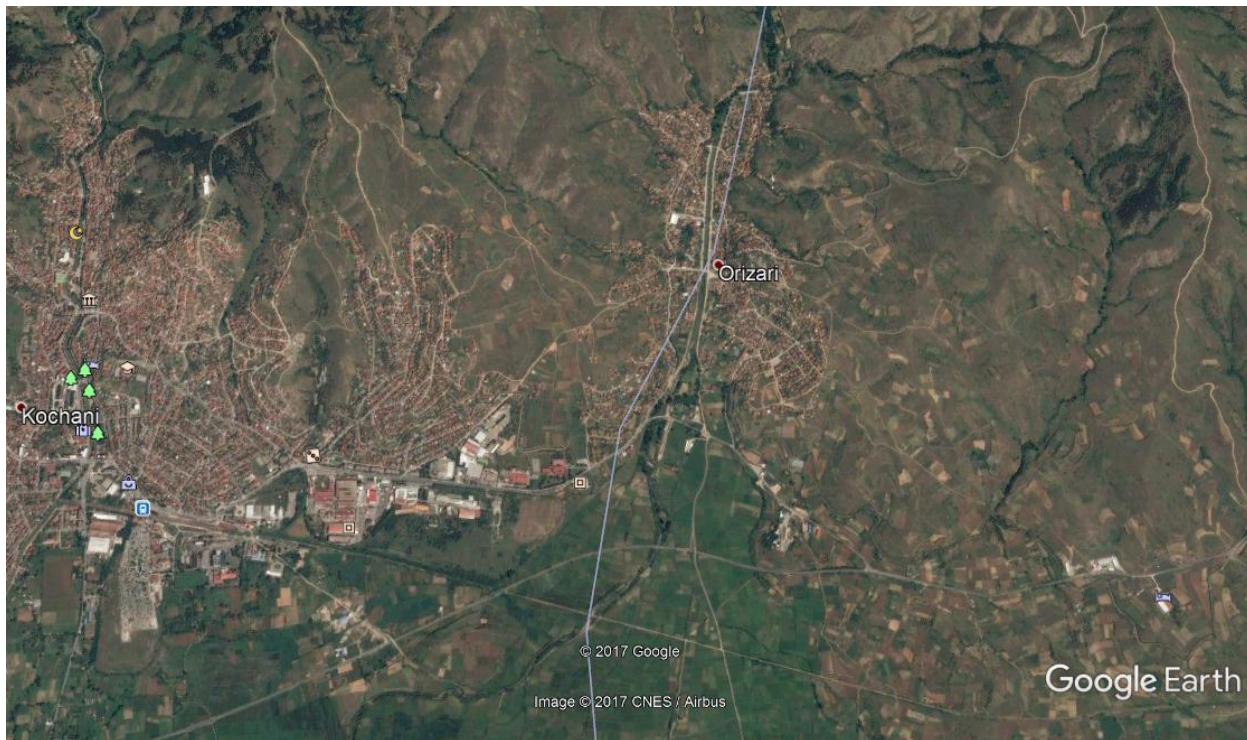
Општина Кочани се наоѓа во источниот дел на Република Македонија, лоцирана на севроисточната страна на Кочанска Котлина и југоисточната страна на Осоговските Планини. Зафаќа површина 360,32 км², со најниска надморска височина од 320 м и највисока 2.085 м.

Општината се граничи со: север – Општина Крива Паланка, исток – Општина Македонска Каменица, југоисток - Општина Веница, југ - Општина Зрновци, запад - Општина Чешиново-Облешево, запад - Општина Пробиштип, северозапад - Општина Кратово

Општина Кочани има 28 населени места, од кои 1 е градско и 27 селски.

Слика 7. Местоположба на предметниот опфат

Слика 8 Местоположба на предметниот опфат

6.1.2. Релјеф

Градот Кочани односно катастарската општина Кочани зафаќа површина од 1.950 ha. Полските села зафаќаат површина од 2.736 ha, а ридскопланинските села зафаќаат површина од 18.134 ha. Односно вкупната површина на општина Кочани изнесува околу 22.820 ha.

Од овој податок се гледа дека приближно 80% од територијата на општина Кочани е во ридскопланинското подрачје додека само 20% отпаѓа на полското подрачје во кое влегува и градот Кочани.

Градот Кочани се протега во подножјето на Осоговските планини во Кочанската котлина на надморска висина од 348 метри. Градот го дели на два дела Кочанската река на која има изградено брана. Вештачкото езеро опфаќа површина од околу 15 ha.

Кочанската котлина со нејзината поширока околина се наоѓа во источниот дел на Р. Македонија помеѓу 41040' и 42000' северна географска ширна и 22000' и 220 30' источна географска должина.

Кочанска котлина генерално се протега исток - запад, и зафаќа површина од околу 400 km² со средна надморска висина од 330 m ограничена на север со Осоговските планини со доминантна кота на Царев врв (2084 m) кој благо се спушта према котлината,

на југ-југоисток со планината Плачковица (Туртел 1607 m) кој стрмно се издига над котлината, на запад со Овчеполската висоравнина.

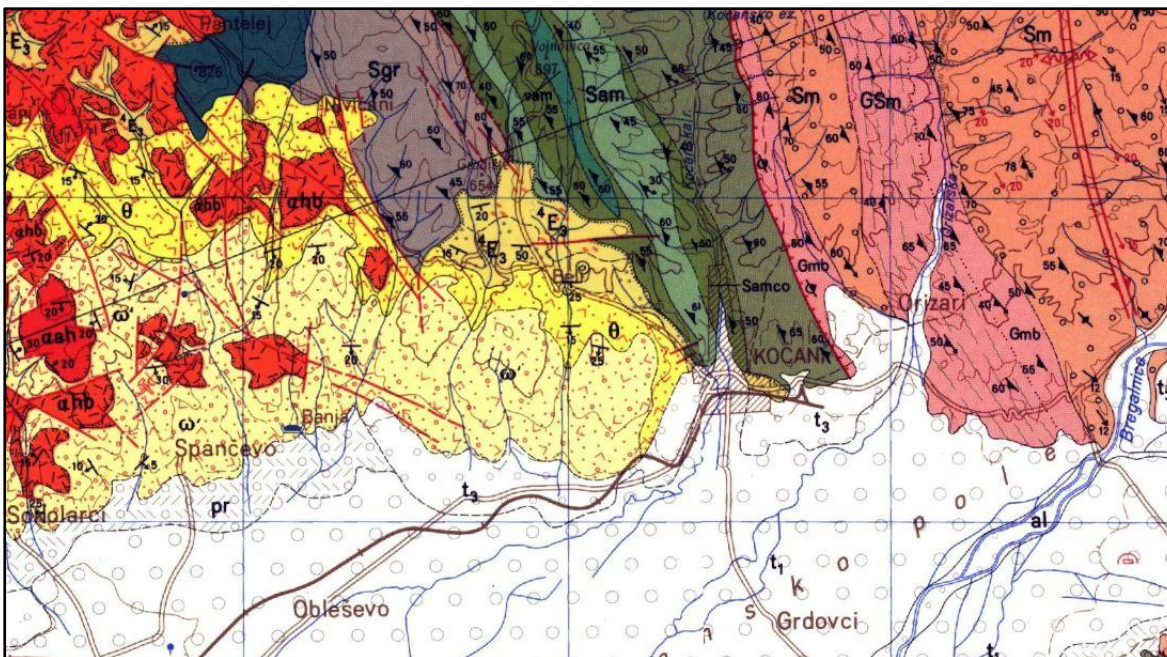
Морфолошки котлината претставува потолина со видливи речни тераси како резултат на меандрирањето и активноста на хидрографската мрежа на реката Брегалница која се протега по должина на котлината и бочните нејзини притоки - Кочанска река, Оризарска река, Зрновска река и други помали теченија.

6.1.3. Геолошки карактеристики

Во регионално-геолошка смисла, Кочанската котлина и нејзината периферија припаѓаат на компликованото орогено подрачје на Источна Македонија.

По прашање на својата геолошка историја и геотектонска еволуција за овој сложен регион нема единствен став. По својот структурно-морфолошки облик Кочанската котлина претстваува типичен тектонски грабен, плод на неотектонските процеси во касната Алпска орегенеа. Оваа структура е со јасно изложение исток-запад сместена попречно на контактот на двете геотектонски единици, Вардарската зона од запад и Српско-Македонскиот масив од североисток. Контактот на овие две единици се карактеризира со длабока интензивна тектоника со присуство на плутонити и вулканити т.е. со релативно млада магматска активност, која може да се смета за зона на терцијално магматска реактивизација (Кратовско-Злетовски вулканизам).

Петролошките и структурните елементи на овој структурен облик јасно укажуваат дека Кочанскиот грабен по својата историја на стварање е врзан за предпалеогените движења за конечниот облик да го добие во квартарот. Самата структура по своите габарити е одбележена со маркантни раседи како од јужната така и од северната страна, што покасно низ својата еволуција ќе се покаже како пресудно за формирањето на плодната Кочанска котлина од една страна, и ја прави потенцијално активна сеизмички од друга страна со потенцијалност од 8°-9° по меркалиевата скала.

Слика 9 Геолошки приказ на поширокото подрачје на планскиот опфат

6.1.4. Хидролошки карактеристики

Кочанската котлина е лоцирана на терени сиромашни со вода и тоа на контактот помеѓу зоните на збиен и пукотински тип на издани. Издашноста се движи до 1 l/s. Хидрографската мрежа ја сочинува Кочанска Река со вкупно сливна површина од 195,6 km², и среден годишен проток од 1,69 m³/s.

Оваа река долго време имала пороен карактер, меѓутоа, со изградбата на акумулацијата „Градче“ водостојот е стабилизирани, а низ самиот град е регулирано и нејзиното корито. Подземните води во рамнинскиот дел се движат на 3-3,5 метри длабочина. Нивниот правец на движење е по течението на Кочанска река, односно во правец на Брегалница. Брегалница, која тече по средината на полето е главниот рецепиент во котлината. Во неа се вливаат сите речни текови од ова подрачје и тоа десет од левата страна, од Осогово и шест реки од десната страна од Плачковица.

Поголеми притоки, кои Брегалница ги прима во Котлината, се: од десната страна Злетовска, Кочанска и Оризарска Река, а од левата Осојница и Зрновска Река. Покрај нив во котлината постојат и поголем број помали рекички и потоци.

Геотермалните води претставуваат значаен хидрографски потенцијал со посебно место и значење во идниот развој на земјоделието, комуналните потреби, туризмот и слично.

Дупчењата кај село Бања и Подлог покажуваат голема издашност и топлотна

вредност од 4578 °C. Минералните и термалните извори се лоцирани југозападно од градот, додека на терените источно и југоисточно не се констатирани термоминерални води.

6.1.5. Клима

Според географската положба, овој предел е изложен на влијанијата на континентално-субмедитеранската клима. Тоа е типично транслационо подрачје и во него се комбинираат влијанијата на субмедитеранската и источно-континенталната клима. При тоа, за климата во оваа општина од големо значење е нејзината диспозитивна положба помеѓу двете грамадни маси - Осоговските Планини и Плачковица, како и конфигурацијата на самата Кочанско-Виничка Котлина, која што е широко отворена кон запад, а од сите страни е оградена со високи планини.

На тој начин, Котлината, каде што припаѓа и предметната локација, е заштитена од директното влијание на северните воздушни маси со планинскиот масив Осогово, и од директните јужни влијанија со планинскиот масив Плачковица.

Покрај географската ширина, надморската висина и пробивот на топол воздух по долината на р.Брегалница откај Повардарието, врз климата во околината влијаат и други фактори кои незначително ја модифицираат. Поголемата надморска висина и близината на Осоговските Планини придонесуваат летните горештини да бидат поретки во овој крај. Климата е карактеристична по тоа што тука се судираат две различни струења. Имено, по текот на р.Брегалница, продира во реонот изменето медитеранска клима, а откај Плачковица и Голак пробива континентална клима. Влијанијата на овие две климатски струења се гледаат и преку одгледувањето на некои земјоделски култури, на пример: афион, ориз, тутун и др., карактеристично за медитеранската клима: рж, овес, овошни насади, карактеристично за континенталната клима.

Ветровите се исто така честа појава во овој регион. Застапени се ветровите од сите 8 правци со доминација на ветровите од југозападен правец и од североисточен правец. Југозападниот ветар е со просечна честина од 155%, средна брзина од 2,2m/sec и максимална јачина од 8 бофори. Втор по зачестеност е северниот ветар со просечна честина 110% и брзина 2,1m/sec и максимална јачина од 8 бофори.

Просечно годишно на овој простор паѓаат 516,1mm врнежи, и тоа најмногу во ноември месец 60,2mm, а најмалку во септември со 32,1mm.

Мразниот период изнесува 148 дена, просечно последниот пролетен мразен ден е 30.03, а апсолутен краен пролетен мраз е забележан 28.04.1984 год.

Првиот есенски мраз просечно се јавува на 3.11, а апсолутен почеток на мразниот период е забележан на 7.10.1971 год. Бројот на денови со снег е 18.

Магливи денови во овој простор има само околу 6 дена годишно. Просечен број на денови кога паѓа град е 19 дена. Ведри денови има годишно 80, облачни денови 150 и тмурни денови 135. Влажноста на воздухот изнесува 70%, најголема е во декември месец со 81%, а најмала во јули месец со 60%.

Просечно годишната температура на воздухот е 13°C, а годишна амплитуда е 22,1°C, среден годишен минимум на температурата е 6,5°C, каде што јануари е најладен со -3,2°C, и најтопол јуни со 15°C. Средногодишен максимум е 18,6°C, јануари со 5,3°C и јули со 29,9°C. Апсолутен максимум е забележан на 8.7.1988 год. од 41,2°C, а апсолутен минимум е забележан на 26.1.1963 год. од -22,6°C.

Податоците се од мерна станица Кочани.

6.1.6. Сеизмички карактеристики

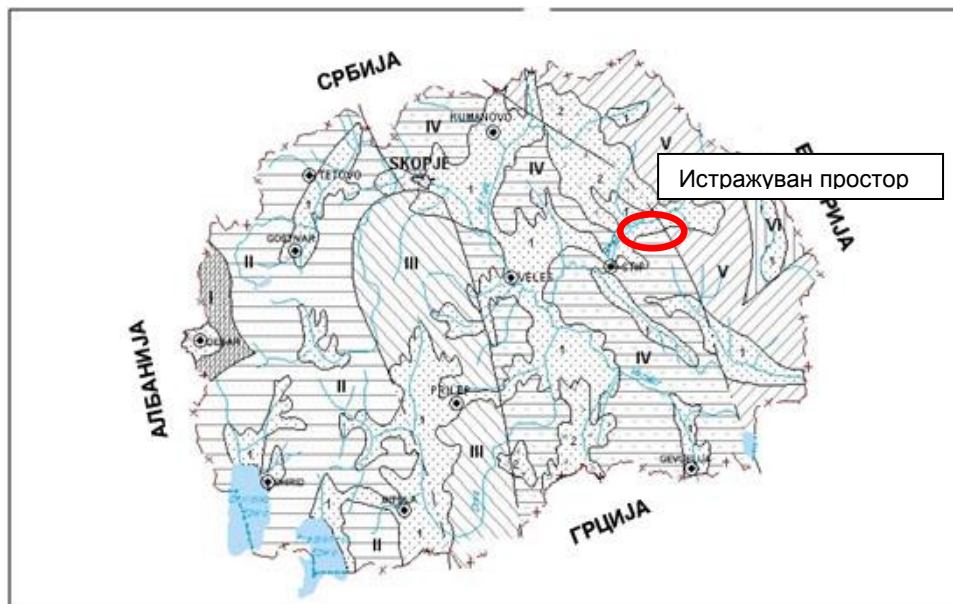
Кочанската котлина се наоѓа помеѓу две многу активни сеизмички зони, Вардарска и Струмска, кои вршат силно влијание врз сеизмичката активност и јачина на земјотресите во котлината. Во просторот на Општината постојат локални сеизмички жаришта, кои се забележени во текот на 1916-1960 година во близина на Кочани, Зрновци, Лаки, Нивичани, од кој најјакот земјотрес изнесувал 6 степени по МКЗ скала (во близина на с. Зрновци во 1922 год.).

Поаѓајќи од генетската поврзаност и меѓусебно делување на земјотресите во Општината, може да се очекуваат земјотреси со интензитет од над 6 степени. Катастрофалниот земјотрес на 4 април 1904 година, кој се случил во епицентралното трусно подрачје Пехчево-Кресна, изнесувал 10 степени по МКС скала, што во просторот на Општината изнесувал 8 степени при првиот и 9 степени при вториот удар.

Досегашните набљудувани интензитети зборуваат дека е регистрирана максимална јачина на земјотресите до 80 по Меркалиевата скала на пошироката територија со што истата припаѓа во сеизмички опасни зони.

Теренот според инжењерско-геолошките карактеристики е претежно стабилен и е изграден од степени со постојани физичко-механички својства, кои во споредба со векот на објектите не подлежат на битни измени под влијание на надворешните фактори ниту при делување на човекот. Меѓутоа, според сеизмичката реонизација алувијалните терени претставуваат сеизмички доста осетливи средини со сеизмички неповолни инженерско-геолошки услови.

Со оглед дека територијата на планскиот опфат е изложена на сеизмичко дејство со интензитет од VIII-IX степени МКС потребно е применување на принципите на асеизмичко градење на објектите.

I - Цукали-Краста; II - Западно-Македонска зона; III - Пелагониски масив;
IV - Вардарска зона; V- Српско-Македонски масив; VI - Краиштинска зона;

Слика 10 Геотектонска реонизација на Р. Македонија (Арсовски М., 1975 год.)

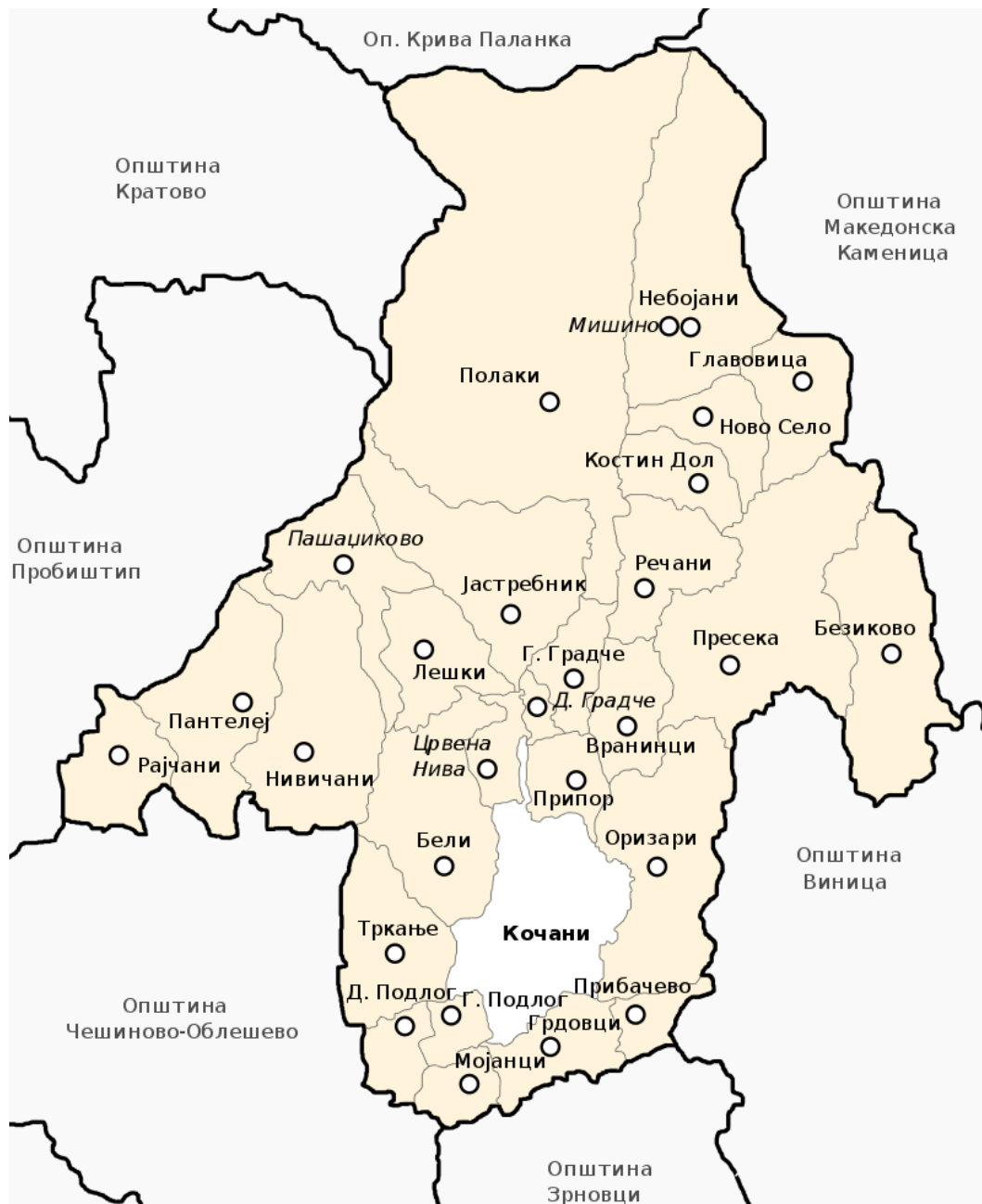
6.1.7. Население и демографски карактеристики

Население

Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите спроведен во 2002 година, во општина Кочани на која што припаѓа селото Грдовци регистрирани се вкупно 38.092 жители, додека само во селото Грдовци живеат вкупно 1288 жители.

Населени места во општината Кочани се: Безиково, Бели, Вранинци, Главовица, Горни Подлог, Горно Гратче, Грдовци, Долни Подлог, Долно Гратче, Јастребник, Костин Дол, Кочани (географски центар на општината), Лешки, Мојанци, Небојани, Нивичани, Ново Село, Оризари, Пантелеј, Пашаџиково, Полаки, Пресека, Прибачево, Припор, Рајчани, Речани, Тркање и Црвена Нива. Околу 80 проценти од населените места се во ридско-планинскиот дел, а околу 20 проценти се рамничарски.

Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Слика 11 Населени места во општина Кочани, означен планскиот опфат

6.1.8. Економски карактеристики

Во Кочани традиционална стопанска гранка е земјоделството, за кое постојат одлични природни и агротехнички услови. Најголем дел од обработливите површини се наводнуваат поради што има изградено акумулациони објекти и разгранета каналска мрежа од 280 km. Оризот е најзначајна земјоделска култура со многувековна традиција, добри приноси и одличен квалитет. Годишно се сеат околу 4.000 хектари под ориз, со

принос од околу 6.000 kg/ha. Исто така се одгледуваат и раноградинарски култури произведени во оранжерији, кои се затоплуваат со геотермална вода.

Во лесната индустрија преовладува преработката на текстил (конфекциско производство), дрвопреработувачката индустрија, градежништво и најголем број на малите и средни претпријатија се вклучени во трговската дејност.

Во Општина Кочани има вкупно активни 1.377 деловни субјекти (заклучно со 31.12.2016 год.) од кои 993 се микро, 367 мали, 15 средни и 2 големи претпријатија.

Деловните субјекти, главно, според главната дејност се распоредени по следните сектори: трговија (40%), преработувачка индустрија (17%), транспорт (6%), земјоделство (5%), градежништво (3%) и услужни дејности (7%), додека останатите проценти се однесуваат на образование, здравство, социјална заштита, финансиски дејности, административни работи, уметност, информации и комуникации и друго.

Табела 3. Правни лица според број на дејности

Активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД 2, по општини, состојба до 31 декември 2016		
	Вкупно	1377
1	Земјоделство, шумарство и рибарство	60
2	Рударство и вадење на камен	4
3	Преработувачка индустрија	227
4	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	5
5	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад; санација на околината	9
6	Градежништво	58
7	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	495
8	Транспорт и складирање	83
9	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	64
10	Информации и комуникации	14
11	Финансиски дејности и дејности на осигурување	6
12	Дејности во врска со недвижен имот	9
13	Стручни, научни и технички дејности	114
14	Административни и помошни услужни дејности	14
15	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	3

16	Образование	24
17	Дејности на здравствена и социјална заштита	71
18	Уметност, забава и рекреација	19
19	Други услужни дејности	98
20	Дејности на домаќинствата како работодавачи	/
21	Дејности на екстратериторијални организации и тела	/

(Извор: Државен завод за статистика, онлајн база www.stat.gov.mk)

6.1.9. Користење на земјиштето

Земјоделското земјиште во Кочани зафаќа површина од 22.940 ha, од кои 7.312 ha припаѓаат на индивидуалниот сектор. Обработливи се 4.849 ha.

Под овоштарници се 101 ha, 95 ha се лозја, а од нив 86 ha се во индивидуалниот сектор.

Под шуми се 10.267 ha, а пасиштата се на површина од 6.076 ha, а ливадите на 110 ha.

Најкарактеристична земјоделска култура е оризот, па Кочани е познат како град на оризот – град на белото злато. Пределите околу Кочани имаат идеални услови за одгледување квалитетен ориз. Најголем дел од обработливите површини се наводнуваат и тоа преку акумулациски објекти и разгранета каналска мрежа од 280 km.

Според податоците на Подрачната единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, во осумдесеттите години на XX век во Кочанско имало околу 6.000 хектари под ориз. Во 1994 година ориз се сеело само на 1.008 ha, а во последниве десетина години оризот се одгледува на околу 4.000 ha. Во последниве четири години приносите се движат над 5.000 kg/ha. Во 2014 година килограм арпа се продавал по цена од 25 денари, а килограм бел ориз од 60-65 денари.

Најзастапени сорти ориз се: „сан андреа“, „монтичели“, „кочански бисер“ и др. Квалитетот на оризот е потврден на саемот во Брисел, „Еурека 2000“, со признанието Гран-при-најдоброто од Македонија, со заштитен знак број 1 – оризот – кочанското бело злато.

Основна дејност од која населението во Грдовци остварува најголем приход е земјоделието, односно одгледувањето на „белото злато“- оризот. Во полињата кои се наоѓаат во атарот на Грдовци се произведува најквалитетниот ориз во кочанската околина кој е надалеку познат и е основно обележје на општината. Најголем број од вработените работат во Кочани. Грдовци е село со најголем број продавници и

угостителски објекти гледано во однос по број на жители. Во селото активно работат 6 продавници, 2 маркети за најразновидна стока и алати, 3 кафе-барови, 2 кафеани и интернет-кафе. Исто така селото располага со фабрика за ориз која е во приватна сопственост како и производствен погон за делови за моторни возила.

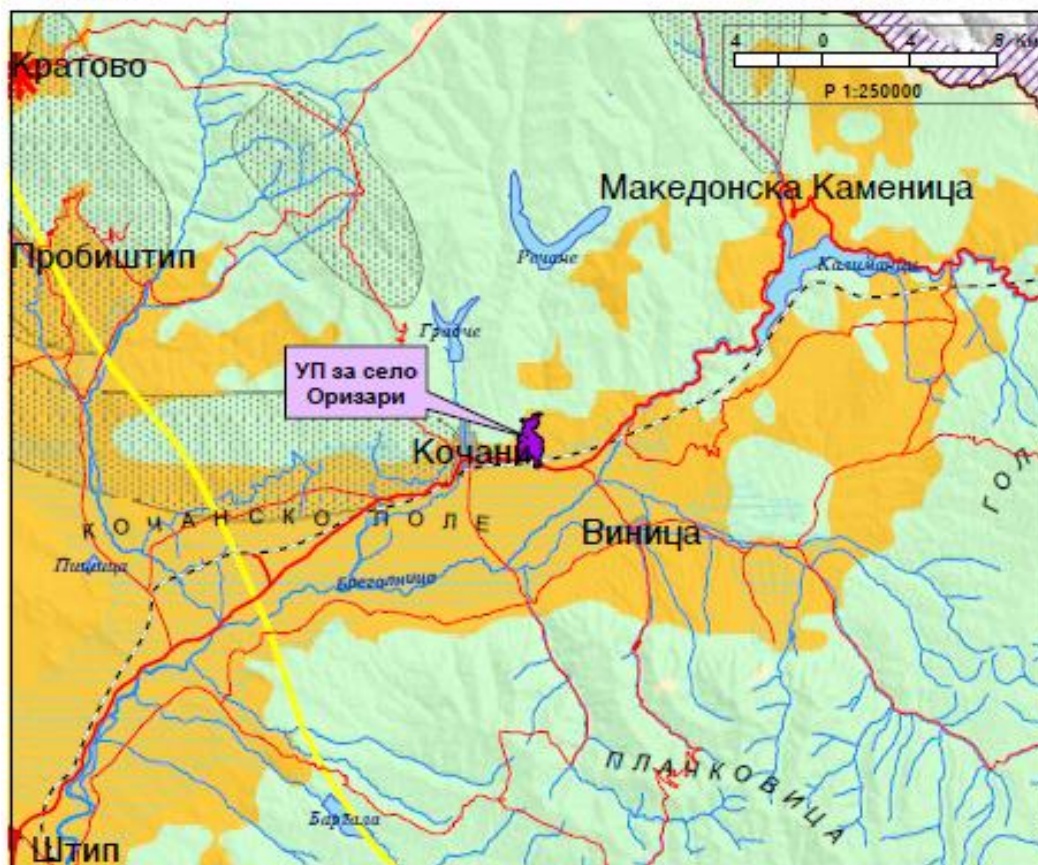
Пренамената на земјоделското земјиште се регулира со Законот за земјоделско земјиште. Доколку при изработка на урбанистичко планската документација предвидена во Член 7 во Законот за просторно и урбанистичко планирање (“Службен весник на РМ”, бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планските програми веднаш по заверка на истите до, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Користење на земјиштето

Карта бр. 20

Легенда:

шуми и шумско земјиште	зони за експлоат. на минерали	автопат
земјоделско земјиште	туристички простори	магистрален пат
наводнувани површини	транзитни коридори	регионален пат
високопланински пасишта	туристички центри	железничка мрежа
аккумуляции		воздухопловско пристаниште

Слика 12 Користење на земјиштето (Извод од Просторен План на Република Македонија)

6.1.10. Минерални руди

Металите во централниот осоговски масив посебно присутните бакарот, оловото, цинкот и железно-титанските минерали со карактер на минералошки појави претставуваат огромна потенцијалност која нуди објективни предуслови за истражувачко-експлоатациони работи со можност за конкретни економски ефектуирања.

Неметалите во Кочанскиот регион се јасно изразени со конкретно ефектуирање преку организираната експлоатација посебно на опалската бреча, локација с. Спанчево во рудникот за неметали "Опалит" во с. Чешиново, која се употребува за додаток во цементот; опализиран туф од "Неметали" во с. Чешиново со производната програма од

прашкasti и гранулираниот производ со широка примена во технологијата за вода, градежништвото, гумарската индустрија, хемиската индустрија и др.; глина од индустријата за градежни материјали "Брегалница" во с. Кучичино; градежен камен (андезити, андезитски игнимбрити, габро, кровни шкрилци), експлоатиран во главно во приватниот сектор; пескови и чакали експлоатиран во главно од речните тераси на река Брегалница, река Оризарска, река Осојница, река Кочанска сепарирана во техничко-технолошки организирани сепарации; висококвалитетен кварц, кварцит и кварцен песок со делумно организирана експлоатација.

Термоминералниот хидропотенцијал е посебно значаен за овој регион, од аспект на големината, температурата на верифицираното лежиште на геотермалната вода, "Подлог-Бања" кое експлоатирано преку Геотермалниот систем "Геотерма" дава можности за широка примена со значајни економски, енергетски и еколошки ефекти. Геотермалната вода во актуелниот момент се применува за топлификација на оранжерискиот комплекс во агрокомплексот, топлификација на дел од градот Кочани.

Базирајќи се на исклучително поволните оценки за квалитетот на водата од аспект на вода за пиење (анализа), во функција е ставен и капацитет за флаширање на водата која веќе егзистира на пазарот во Р. Македонија.

Принципите во однос на заштита на природните вредности по однос на рудните сировини и термоминералниот хидропотенцијал, би биле насочени кон обезбедување на услови за рационална експлоатација без нарушување на еколошката рамнотежа.

6.2. Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

6.2.1. Квалитет на воздухот на локацијата

Главен извор на загадување е индустријата која во екосистемот емитира, гасови, пареи, чад, магла, прашина и аеросоли. Загадувањето на воздухот најповеќе е резултат на преработка на сулфидни концентрати на обоени метали, како и на согорување на кокс и други карбофилни горива во индустријата и домаќинствата.

На загадувањето на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустриските оџаци и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот а особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Автоматската мониторинг станица за квалитет на амбиентен воздух поставена во Кочани го покажува загадувањето во градот предизвикано од активностите на човековото живеење, затоплувањето по домовите и административните установи и сообраќајот.

Станицата е поставена во дворот на училиштето Љупчо Сантов. Се мерат загадувачките супстанции: O_3 , NO_2 , SO_2 и PM_{10} .

Според последниот извештај на МЖСПП за квалитет на воздух во месец јуни граничната 24h вредност на сулфур двооксид (SO_2) за заштита на човековото здравје, која изнесува $125 \mu g/m^3$, не е евиденирано надминување на оваа вредност, ниту во текот на месецот, ниту во овој период од 2017 година.

Гранична 24h вредност за заштита на човековото здравје за суспендирани честички со големина до 10 микрометри (PM_{10}), изнесува $50 \mu g/m^3$, која во текот на месец април била надмината 2 денови, или 23 денови од почетокот на 2017 година.

За граничната 8h вредност на јаглерод монооксид (CO) за заштита на човековото здравје, која изнесува $10 \mu g/m^3$, не е евиденирано надминување на оваа вредност во текот на месецот, ниту пак во овој период од 2017 година.

Во извештајот за квалитет на воздух е даден табеларен и графички приказ на максимални дневни осумчасовни средни вредности на концентрацијата на озон (O_3), каде наведената целната вредност за заштита на човековото здравје која изнесува $120 \mu g/m^3$ која што била надмината 6 пати во месец јуни, односно 6 пати во текот на 2017 година.

Граничната 1h вредност за заштита на човековото здравје за азот двооксид (NO_2) изнесува $220 \mu g/m^3$, која ниту во тековниот месец ниту во текот на 2017 година не била надмината воопшто.

6.2.2. Хидрографија и квалитет на површински води

Брегалница, која тече по средината на полето е главниот рецipient во котлината. Во неа се вливаат сите речни текови од ова подрачје и тоа десет од левата страна, од Осогово и шест реки од десната страна од Плачковица.

Поголеми притоки кои Брегалница ги прима во Котлината се: од десната страна Злетовска, Кочанска и Оризерска Река, а од левата Осојница и Зрновска Река. Поркај нив во котлината постојат и поголем број помали рекички и потоци.

Табела 4. Хидрографска мрежа во Кочанскиот крај

Име на реката	Површина на сливот во km^2	Должина во km	Просечен пад	Пошуменост во %
Кочанска Река	198,0	34,0	39,3%	45
Оризарска Река	137,0	30,0	39,5%	50
Волтиње	28,5	7,5		5
Врбичка Река	21,0	12,2		0
Злетовска Река	460,0	50,0		25
Зрновска Река	70,0	23,0	47,6%	60
Мородвишка Река	7,0	6,0		90
Видовишка Река	5,0	6,0		85

Брегалница	4307,0	225,0	7,0%	/
------------	--------	-------	------	---

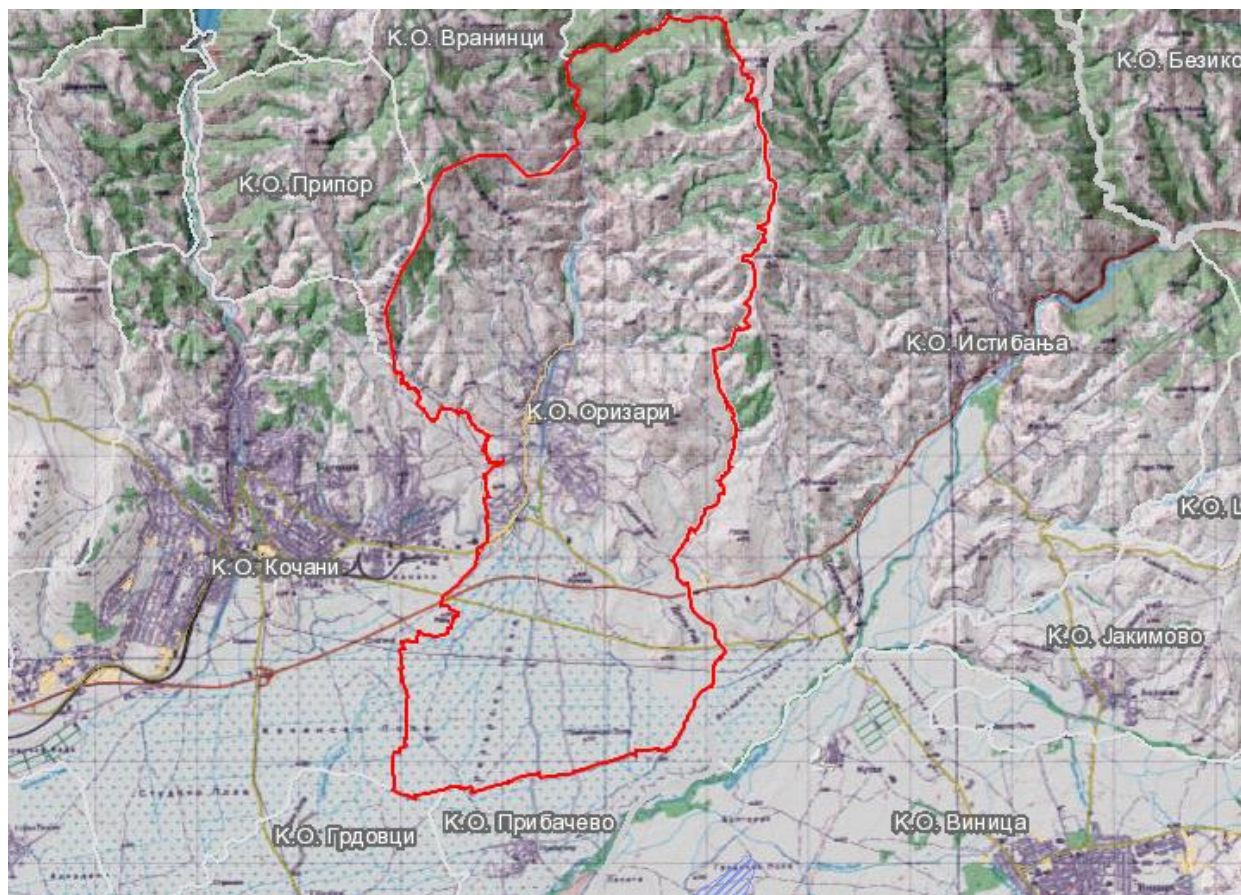
Во однос на полноводноста кај реките од Кочанскиот крај, реките кои доаѓаат од Осогово имаат поголемо количество вода, меѓутоа некои од нив, како Спанчевска, Банска, Трканска Река и Белскиот Дол, немаат изградено корито до Брегалница. Нивната вода при влезот во полето се разлива и не стигнува да се влие во Брегалница. Во време на поројни дождови тие редовно го поплавуваат овој дел на полето нанесувајќи голема штета на обработливите површини. Реките кои доаѓаат од Плачковица се покуси но имаат голем пат. И тие освен Зрновска немаат изградено корита до Брегалница а за време на поројни дождови редовно нанесуваат значајни штети на посевите.

Големиот пад, посебно на Зрновска Река, овозможил кај с. Зрновци во 1949 година да се изгради просточна хидроцентрала која годишно дава по 6 милиони KWh хидроенергија.

Во Кочанскиот крај постои и едно вештачко езеро. Тоа е Кочанското Езеро. Кај месното население познато како езеро "Гратче". Изградено е на Кочанската Река 6 km северно од Кочани кај с. Градче во 1959 година. Површината на акумулацијата изнесува 0,19 km², акумулира вода од 2.4 милиони m³ која се користи за снабдување на населението и индустријата во Кочани со вода и за наводнување на 576 ha обработливо земјиште во Кочанско Поле. Кочанското Поле се наводнува и со води од вештачкото езеро "Калиманци". Тоа се наоѓа на реката Брегалница во Очипалско-Истибањската клисура, а изградено е во 1969 година.

Водите во Кочанскиот крај се користат повеќенаменски: за водоснабдување, наводнување, енергетика, потоа во индустријата, туризмот, рекреацијата и др. Кочани вода користи и од подземните води кај с. Грдовци.

Селските населби водоснабдувањето го решаваат со зафаќање на локалните извори. Одреден број села особено оние околу Кочани водоснабдувањето го имаат решено со приклучување на градскиот водовод. Водите овде имаат големо значење за земјоделското производство, а одлучувачко значење во оризопроизводството. За таа цел во котлината е изградено детална каналска мрежа за наводнување на 25.000 ha обработлива површина. Водите од езерото "Градче" и од термоминералниот извор во с. Бања имаат нагласено туристичко-рекреативно и здравствено значење.

Слика 13 Распространетост на водни текови, во близина на планскиот опфат

6.2.3. Педолошки карактеристики и квалитет на почва

Најголем дел од Кочанското Поле е на надморска висина од 300-500 m. Просторот помеѓу 500 и 1000 метри, е слабо разбрануван, ридски и преоѓа во планински главно е покриен со делувајални почви. Овие два типа на почви - алувијалните и делувијалните зафаќаат околу 90% од целокупната површина на рамниот дел од Котлината.

Останатите видови почви како црвениците, смолниците и друго покриваат 10%. Алувијалните почви покриваат површина од 6.800 ha. Имаат многу добри хемиски, физички и хидропедолошки својства и како такви влегуваат во редот на најквалитетните видови почви. Тоа се млади почви кои и денеска се создават и постојано се обновуваат со нови количини речен нанос. Содржат доста хумус, органоминерали, глини и биогени елементи. Најпогодни за обработка се оние кои имаат длабок физиолошки активен слој со подземни води на 1-2 метри. Меѓутоа, кога со поплавите се нанесува чист чакал и песок, врз плодните алувијални почви се создаваат и неплодни површини. Во горниот дел на котлината алувијалните почви главно се изградени од фин песок, во средишниот дел на полето се глинесто-песокливи, а во долниот дел кон вливот на Злетовска Река во

Брегалница се песокливо-глинести. Сите тие лесно се обработливи и дваат високи приноси. На нив со успех се одгледуваат оризот, пченката, сончогледот и други житни, градинарски и фуражни култури.

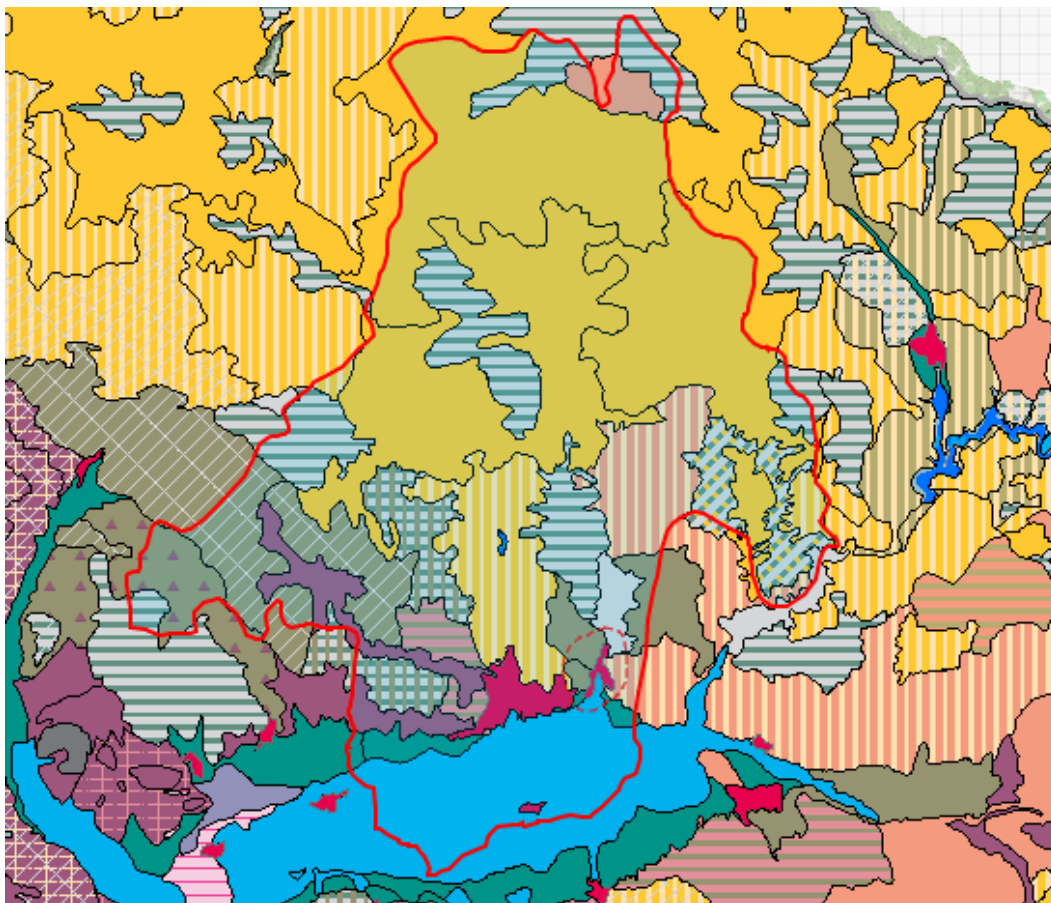
Во најнискиот дел на полето, непосредно покрај речните текови често во пониски површини од коритото на реките, се сретнуваат ливадските почви. Во овој рамен рељеф има микродепресии кои создаваат различни услови за влажнење и таложење на фини честички. Овде скоро нема ерозија и секоја дождовна вода се влива во подлогата. Супстратот на ливдските почви се речните и во помала мера делувијалните седименти. Ваквите површини кај народот се познати како лаки и се користат за подигање на ливади, но на нив извонредно успеваат оризот и пченката.

Делувијалните почви се раширени по рабниот дел на полето. Во зависност од механичкиот состав може да бидат песокливи до глинести. Малку содржат органски материјали и се сиромашни со хумус. На нив добро успеваат житата, афионот, бостанот, а ако се наводнуваат погодни се и за овоштарници.

Црвениците се јавуваат во околината на Кочани и Бели, а смолниците во вид на појаси во подрачјето на село Тркање. Настанати се врз езерски терциерни глини и вулански туфови. Кога ќе се наводенат набабруваат, но слабо пропуштаат вода, што го прави тешки за обработка. Меѓутоа содржат доста хумус и се плодни. Погодни се за одгледување на нивски култури и посебно пченица, а на нив добро успеваат и некои индустриски култури како памукот, тутунот и афионот.

Хидрогените црници се распространети во депресијата наречена Цепеник на површина од околу 426 ha, содржат најмногу глина над 30% и доста хумус, поради тоа доста личат на смолниците. Во минатото биле под ливади и пасишта, а сега се под нивски култури и ориз.

Планинските делови на Котлината главно се покриени со кафеави шумски почви. На нив расте шумска вегетација и тоа дабова и иглолисна шума. Во пољоделството се користат за одгледување на р'ж и компири, а од овоштиата на нив успеваат јаболката и сливата.

Слика 14 Педолошки карактеристики на предметното подрачје

Табела 5 Површина и типови на почва

Површина(ha)	Тип на почва
1381,8	Ранкер и Регосол
664,14	Регосол
2208,09	Регосол и Лептосол
370,06	Циметна шумска почва
1004,66	Кафеава шумска почва и Ранкер
3939,32	Ранкер
2585,87	Кафеава шумска почва и Регосол
421,45	Лептосол
3089,43	Флувијатилна почва
551,23	Рендзина и Регосол
14453,15	Кафеава шумска почва
1173,45	Смолница
1845,81	Циметна шумска почва и Регосол
698,02	Регосол и Смолница
563,6	Населено место
450,26	Колувијална почва

6.2.4. Биодиверзитет

Кочанската котлина во биогеографски поглед претставува дел од халарктичната област и припаѓа на медитеранско-европската подобласт. Богата е со разновиден растителен и животински свет.

Вегетациските карактеристики укажуваат на постоење големи површини под тревна вегетација, потоа шумска вегетација и секако земјоделско земјиште.

Тревната вегетација зафаќа голем дел од просторот, а пасиштата според местоположбата и нивната економска вредност се јавуваат како рамничарски, ридски и планински пасишта. Рамничарските пасишта зафаќаат мал дел во полето главно покрај речните текови и често се под ливади. На далеку поголеми пространства се јавуваат ридските пасишта. Тие се разликуваат по конфигурацијата на теренот и водниот режим. Се карактеризираат со слабо богатство од тревни видови и застапеност на изразени ерозивни процеси. Во летниот период поради појавата на повеќе месечни суши тревниот покривач во потполност се исушува и тие преминуваат во голини. На вулканското земјиште доста се раширени драките, додека варовитите ридови потполно се оголени.

Планинските пасишта се јавуваат на Осогово и Плачковица и тоа над буковиот појас, но ги има и меѓу шумските површини како пасишта на планинските рудини. Поради острите климатски услови се користат само во топлиот дел од годината и тоа од 120-160 дена. На Осогово покриваат простор од 14.500 ha, се користат за летна испаша на овците и имаат третман на значајно природно добро.

Климатската, релјефното, педолошката и хидрографската хетерогеност овозможиле во Кочанско да егзистираат и повеќе шумски заедници. Тие, по одделните подрачја различно се разместени и се карактеризираат со вертикална заналност. Во минатото покривале поголеми пространства, постоеле и во ниските делови на планинските страни, но со развојот на земјодеството, сточарството и рударството (каде дрвото многу се користело во јамскиот коп за потпора), потоа за печење вар, правење дрвен јаглен и сл. шумите во голема мера биле уништени.

Шумската вегетација во ова подрачје е претставена со делови на сочувани шуми во Осогово и на Плачковица но има и големи површини покриени со ниски шуми и грмушки. Сепак јасно се дифиренцирани височинските катови на дабовиот и буковиот појас.

Дабовиот појас ги зафаќа терените на ридско и пониско планинските простори на Плачковица и Осогово до 1400 метри. Главно го сочинува дабот горун. Тој е со слаб квалитет на дрвна маса и прилично изменет флористички состав со висок степен на деградираност.

над дабовиот се јавува појасот на буковите шуми. започнуваат од 1400 m и се протегаат до 1.650 метри надморска височина. се јавуваат како долен подгорски и горен горски буков појас. овде рељефот е типично планински.

Четинарите се јавуваат на мали површини. Тие се преставени со црн и бел бор, ела и смрека. Подигнати се по вештачки пат, а за Кочани особено значајни оние засадени во непосредната околина на градот, бидејќи влијаат на неговата локална клима.

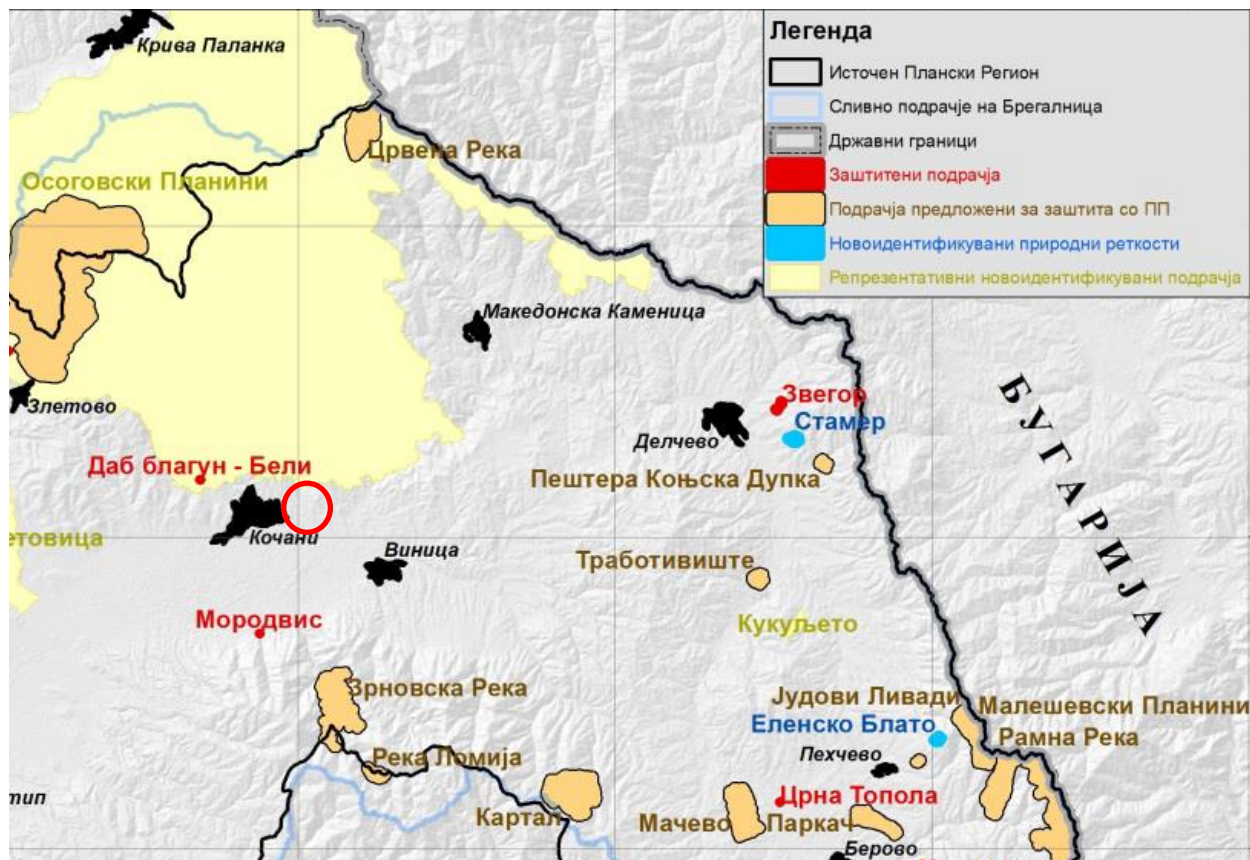
Разновидните природни услови овозможиле Кочанскиот крај да е богат и со разновиден животински свет. Тој е составн од медитеранска и средноевропска фауна. Егејско-медитеранската фауна се јавува во полето и покрај реките, а средно-европската фауна во планинските делови. Меѓу најраширените животни се зајакот, лисицата, волкот, дивата свиња, срната, дивата коза, потоа еребицата, (полска и камењарка) и фазанскиот дивеч.

Во однос на просторната разместеност констатирана е најголема застапеност на фауната во низинскиот појас 132 фамилии на птици и 9 фамилии на цицачи. Потоа, во дабовиот појас се јавуваат 22 фамилии на птици и 11 фамилии на цицачи, во буковиот појас 17 фамилии на птици и 10 фамилии на цицачи и во високопланинските пасишта како најкарактеристични се утврдени 2 вида на цицачи и неколку вида на птици.

6.2.5. Природно наследство

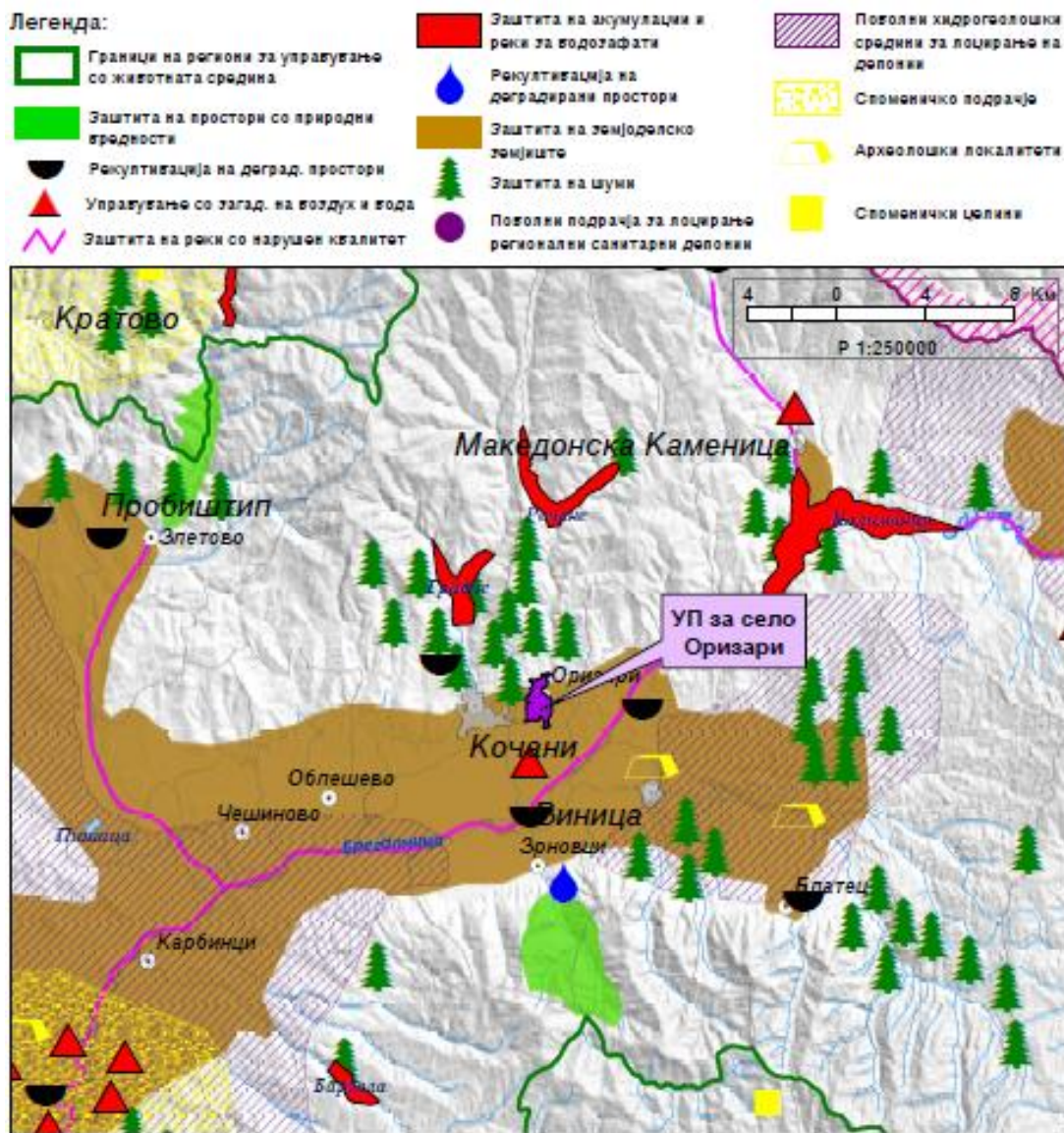
Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка на Урбанистички план за село Оризари, општина Кочани, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Доколку при изработка на Урбанистичкиот план за село или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Слика 15 Предложен систем на заштитени подрачја и локација на с. Оризари
(Извор: Извештај за состојбата со заштитените подрачја подрачја во сливот на реката Брегалница)

Реонизација и категоризација на просторот за заштита Карта бр. 24

Слика 16 Реонизација и категоризација на просторот за заштита (Извод од Просторен План на Република Македонија)

6.2.6. Археолошки локалитети и културно наследство

Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели. Значаен дел од недвижното културно наследство (околу 45%), се наоѓа во руралните средини и ридско - планинските подрачја, кои се целосно или делумно напуштени, што значително ја усложнува нивната заштита и користење.

На подрачјето кое е предмет на анализа нема регистрирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат).

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје нема евидентирани локалитети.

6.2.7. Управување со отпад

Собирањето на комуналниот смет го врши јавното комунално претпријатие "Водовод"-Кочани, додека селските населби не се опфатени со организирано собирање на комуналниот отпад. Во најголем дел околу овие населби се создадени бројни т.н. диви депонии.

Депонијата е од привремен карактер, и спаѓа во категоријата на т.н. "времени депонии".

Транспортот на отпадот се врши со две специјални возила и еден трактор.

Локацијата на градската депонија "Белски пат" се наоѓа на оддалеченост од околу 5 км од Кочани и е одобрена од општината. На депонијата не се врши секојдневна евиденција за количината на депониран отпад, ниту набивање и покривање на отпадот, поради што истата не ги задоволува санитарно-техничките услови и потреби на експлоатација (набивање на отпадот со булдожер се врши двапати годишно).

Техногениот отпад се складира претежно околу изворите на неговото создавање исто така без претходна анализа на природните услови на теренот, односно можноста за депонирање на оваков вид на отпад.

Дел од индустрискиот отпад се селектира и реупотребува, додека поголем дел завршува на депониите во круговите на индустриските капацитети.

За градежен отпад се задолжени правните субјекти и физичките лица кои го продуцираат овој вид на отпад сами да го отстрануваат, транспортираат и депонираат на простори определени за таа цел.

Согласно Регионалниот План за управување со отпад во Источен регион, но и Планот за затворање на нестандартни депонии, планирано е локалната депонија во Кочани да остане функционална и да го превзема, односно депонира отпадот од општина Винаца, општина Чешиново и општина Зрновци, до воспоставување и почнување со работа на Регионалниот Центар за постапување со отпад лоциран во Општина Свети Николе во зоната на селата Мечкуевци-Арбашанци.

6.2.8. Бучава

Проблемот на бучава на подрачјето на општина Кочани досега не е анализиран и истражуван. Во градот се среќаваат извори кои би создавале бучава, посебно во поедини локалитети каде што има зголемена фреквенција на сообраќај, простори каде што работат машини и други места. Во нив се јавува прекумерна бучава, меѓутоа нивниот повремени и локален карактер не создаде можности и услови за мерење на интензитетот на бучавата. Со зголемување на бројот на населението и пренаселеноста на градовите, брзото темпо на индустрискиот развој, модернизацијата и автоматизацијата на животните услови, луѓето од ден на ден се повеќе се судруваат со проблемот на бучавата.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај,
- Производни и деловни процеси,
- Бучава од ентериерно потекло (станбени згради, трговско деловни центри и сл.)

Граничните вредности за нивото на бучавата во урбанизирани локации изнесуваат:

Табела 6 Гранични вредности за нивото на бучавата надвор од урбанизирани локации

Видови на простории	L _{Amax} ден	L _{Amax} ноќ
Станбени зони (надвор)	/	60

Извор: Правилник за гранични вредности на нивото на бучава во животна средина ("Сл. Весник на РМ" бр. 147/08)

Граничните вредности за нивото на бучавата надвор од урбанизирани локации изнесуваат:

Табела 7 Гранични вредности за нивото на бучавата надвор од урбанизирани локации

Видови реони	Ниво на бучава изразено во dBA		
	L _d	L _w	L _n
Реони изложени на интензивен патен сообраќај	60	55	50
Реони изложени на интензивен железнички сообраќај	65	60	55
Реони изложени на авионски сообраќај	65	65	55
Реони со интензивна индустриска активност	70	70	70
Тивки реони надвор од агломерациите	40	35	35

Извор: Правилник за гранични вредности на нивото на бучава во животна средина ("Сл. Весник на РМ" бр. 147/08)

6.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Табела 8 Генерални проблеми со елементите на животната средина во планскиот опфат

Елементи на стратегиска оценка на животната средина	Проблем	Релевантно за предметниот опфат
Квалитет на амбиентен воздух	Загадување на воздухот од стационарни ложишта (загревање на домаќинствата во зимскиот период)	X
	Не користење на обновливи извори на енергија	X
Води	Недоволна изграденост на инфраструктура за снабдување со вода за пиење	√
	Недоволна изграденост на систем за собирање, одведување и третман на отпадни води	√
Почва	Наводнување на почвата со загадени води или излевање на отпадни комунални води	√
Биодиверзитет (флора и фауна)	Неконтролирано сечење на шумите	√
	Појава на пожари и болести на шумите	√
Отпад	Невоспоставен систем за подигање на отпадот од страна на ЈКП Водовод	√
	Постоење на диви депонии покрај реките и патиштата	√
	Ниска јавна свест во однос на постапувањето со разни видови на отпад	√
Население	Низок животен стандард и миграција на населението	√
Човеково здравје	Не постоење на континуирано следење на влијанието на загадувањето на животната средина врз здравјето на луѓето	X
Материјални добра	Постоење на бесправни градби	√
	Зафаќање на обработливо земјиште со стопански капацитети	√

6.4. Цели за заштита на животна средина

Урбанистичкиот План за село Оризари, Општина Кочани треба да овозможи развој и уредување на просторот, преку достигнување на следните цели кои треба да бидат адаптирани во согласност со локалните услови и состојбата на животната средина:

Население и здравје на човекот

- Подобрување на квалитетот на живот на луѓето преку обезбедување квалитетна средина за работа и живеење.
- Управување со отпад во согласност со законските прописи, минимизирање на бучава, намалување на емисиите од издувни гасови од сообраќајот и индустриските процеси.

Почва

- Рационално користење на земјоделското земјиште во согласност со природните услови и ограничувања и пренамена на дел од земјоделското во шумско земјиште, односно пошумување и затревнување на дел од разораните површини со ниска катастарска класа.
- Минимизирање на количините на отпад кои се депонираат на земјиште, покрај патишта и реки.

Вода

- Примена на современи технологии во управувањето со водоснабдителниот систем со цел да се постигне нејзино рационално и економично користење.
- Отпадните води пред да се испуштат во реципиентот мора да бидат подложени на третман на пречистување, односно нивниот квалитет да биде доведен во согласност со “Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води”.
- Да се предвидат соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води и имплементација на технологии кои ќе овозможат нивно повторно искористување за истата или друга намена.
- Да се контролира квалитетот на пречистените отпадни води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со пропишаните гранични вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот.

Воздух/климатски фактори

- Намалувањето на емисиите на стакленички гасови да продонесе за намалување и избегнување глобалните климатски промени предизвикани од страна на човекот.
- Намалување на емисии на загадувачки супстанции (индустриски капацитети, сообраќај).
- Намалување на употреба на фосилни горива и зголемување на употребата на обновливи извори на енергија.

Културно наследство

- Промовирање на заштита и зачувување на културното, вклучувајќи и археолошко наследство.
- Доколку при изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива, односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Биодиверзитет и природно наследство

- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата.
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа.
- Рационална изградба на инфраструктурни и други објекти.
- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство.

7. ИЗВОДИ ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Со Просторниот план се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат услови за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи. Имајќи ја предвид важноста на Просторниот план, со донесувањето на Планот се донесе и Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија ("Сл.Весник на РМ бр.39/04). Со Законот се уредуваат условите начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот.

Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, се заснова врз следните основни начела:

- јавен интерес на Просторниот план на Република Македонија;
- единствен систем во планирањето на просторот;
- јавност во спроведувањето на Просторниот план;
- стратешкиот карактер на просторниот развој на државата;
- следење на состојбите во просторот;
- усогласување на стратешките документи на државата и сите зафати и интервенции во просторот;
- координација на Просторниот план на Република Македонија, со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот, како и со субјектите за вршење на стручни работи во спроведувањето на Планот.

Со изработката на Условите за планирање на просторот, кои произлегуваат од просторниот План на Р. Македонија, дадени се основните услови и препораки за изработка на Урбанистички План за село Оризари, општина Кочани.

Реализацијата на Урбанистички План за село Оризари, ќе има позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира на економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување, доколку е базирана врз принципите на одржлив развој и се одликува со максимално почитување и вградување на нормативите и стандарди за заштита на животната средина.

Спроведувањето на планот подразбира задолжително усогласување на

соодветните стратегии, основи како и другите развојни програми и сите видови на планови, како и со Просторниот план.

7.1. Главни цели на планскиот документ

Цел на изработката на Урбанистичкиот план за село Оризари, општина Кочани (2017 – 2027) е да се создадат реални услови за уредување на просторот во селото за потребите на населението, да се создадат услови за осовременување на условите за живот и работа, за подобрување на образовните и здравствените услуги, дневното снабдување, спорт и рекреација, културни потреби и комуналната уреденост во селото, согласно годишната програма на општина Кочани.

Подрачјето на планскиот опфат од 182 ха е утврдено врз основа на постојната состојба утврдена со увид на лице место од страна на стручни лица – изготвувачи на урбанистичкиот план.

Целите на Урбанистичкиот План за село Оризари, општина Кочани се насочени кон:

- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето
- предвидување мерки за заштита на животната средина и мерки за заштита и спасување
- рационално користење на земјиштето
- одржливо користење на локалните водни ресурси
- заштита и унапредување на пејсажните вредности
- вклопување на инфраструктурата и објектите со пределските карактеристики
- заштита и унапредување на културно-историското богатство

8. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Идниот развој на планскиот опфат директно ќе влијае на социо-економската положба на населението, развој на населеното место и општината, како и подобрување на квалитетот на живеење во однос на економските параметри. Реализацијата на УП за село Оризари, општина Кочани за плански период 2017–2027 година треба да се реализира, а притоа е неопходно почитување на стандардите за животната средина.

При спроведување на планскиот документ треба да се земе во предвид сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат, односно еколошките проблеми и истиот да се насочи кон остварување на погодни услови за одржлив социо-економски и културен развој, развиена урбана и рурална инфраструктура и чиста издрава животна средина.

Доколку реализацијата на Урбанистичкиот План за село Оризари, остане на “business as usual scenario” (BAU) сценарио, односно планскиот документ не се усвои и имплементира, состојбата со животната средина и здравјето на луѓето ќе биде иста, непроменета или со тенденција на идно влошување:

- Земјиштето кое е опфатено со планскиот опфат ќе претставува земјиште со помала економска вредност;
- Појава на бесправни градби со несоодветни дејности кои што не се во согласност со УПС, а што би можело да влијае врз загадување на медиумите на животна средина;
- Недоволно оформена сообраќајна и комунална инфраструктура;
- Недоволно развиена социјална инфраструктура (образовни објекти, здравствена установа, културни објекти);
- Ист или влошен животен стандард кај жителите во општината и пошироко;
- Пределските карактеристики и биолошката разновидност ќе останат на сегашното постоечко ниво – согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка на Урбанистички план за село Оризари, општина бесправни градби, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

9. ВРСКА И УСОГЛАСЕНОСТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ, ПРОГРАМИ И СТРАТЕГИИ

9.1. Компатибилност на целите на планскиот документ

Меѓусебната компатибилност на целите на планскиот документ најчесто се идентификува со помош на Матрица на компатибилност како алатка при стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина.

Се очекува позитивен кумулативен ефект од реализацијата на целите и тоа врз социјалниот живот на населението, поголема вработеност, како и полесна и побрза комуникација.

Треба да се има во предвид дека целите на планскиот документ за економски развој, во еден дел може да биде во конфликт со животната средина, и тоа би било краткорочни негативни влијанија во фазата на изградба (аерозагадување, бучава, создавање на отпад) и долгорочно трајна промена на дел од пределските карактеристики. Од друга страна пак со самото тоа што станува збор за зона за лесна индустрија и зголемување на површините на класите на намена за домување, сметаме дека во оперативната фаза по реализација на Урбанистичкиот План за село Оризари, општина Кочани нема да има значајни последици врз животната средина и здравјето на луѓето.

Активирањето на овој простор ќе овозможи развој на повеќе дејности кои ќе продуцираат економски ефекти во: проектирањето, градежништвото, комуналните дејности, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, јавните функции и др.

Табела 9 Специфични цели на СОЖС

СОЖС област	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Поврзаност на целите на СОЖС со целите на УПС	Индикатори на СОЖС
Водни ресурси	Достапност до чиста и здрава вода за пиење и вода за наводнување	- достапност до доволно количество квалитетна вода за пиење и наводнување, - намалување на штетните испуштања и постепено елиминирање на емисиите на опасни материи и супстанции во	- изградба/ реконструкција и проширување на системот за водоснабдување - изградба на канализациски систем за одведување на фекални и атмосферски води	- квалитет и безбедност на водата за пиење (анализи) - изграден систем за собирање на отпадни води

		водите.		
Воздух	Намалување на емисиите на штетни гасови во атмосферата	- одржување и подобрување на квалитетот на воздухот,	- подобрување на квалитетот на воздухот,	- податоци од мониторинг станица
Почва	Заштита и подобрување на квалитетот на почвата	- заштита на почвата од деградација и губење на нејзината плодност; - заштита од загадувачки материји	- намалување на употребата на хемикалии и пестициди во земјоделските активности	- анализа на квалитет на почва
Отпад	Подобрување на начинот и практиките на управување со отпад	- развој на систем за локално интегрирано управување со отпад	- воспоставување систем за управување со отпад,	- количина на собран и прописно згрижен отпад
Биодиверзитет и шуми	Зачувување и пошумување на шумите, заштита на биодиверзитет	- подобрување на состојбата со биолошката разновидност преку заштита на биодиверзитетот	- воспоставување на заштитно зеленило и зеленило за спорт и рекреација	- мониторинг и одржување на зеленило
Предел	Заштита и унапредување на пределските карактеристики	- зачувување и/или минимално изменување на пределските карактеристики	- изградба на објекти кои се вклопуваат во амбиентот	- изградба на објекти во рамки на планскиот опфат
Население и здравје на луѓето	Заштита и унапредување на здравјето на населението	- подобрување и заштита на здравјето на луѓето,	- изградба на современи системи за водоснабдување и системи за третман на отпадни води, - подобрување на квалитетот на воздухот,	- трендови на загадување во медиумите од животната средина,
Културно наследство	Заштита и унапредување на културното наследство	- зачувување на историските градби, археолошки наоѓалишта и други важни културни локалитети	- зачувување на културните и традиционалните карактеристики	- тренд на имплементација на мерки за заштита на културно богатство
Материјални добра	Заштита и унапредување на материјалните добра	- изградба, заштита и санација на системите за водоснабдување, третман на отпадни води,	- изградба на системи за собирање и третман на отпадни води	- број на изградени системи за собирање и третман на отпадни води

9.2. Поврзаност со други стратешки плански документи

Реализацијата на просторното планирање и уредување на просторот ја наметнува потребата од интерактивно планирање, односно поврзување на различните области на живеење и делување на човекот и околината. Исто така целите на планските документи имаат директни или индиректни врски со други стратешки документи како на локално, така и на национално ниво.

Условите за планирање на просторот се наменети за изработка на Урбанистички План за село Оризари, општина Кочани за плански период 2017-2027 се во согласност со одредбите на Просторниот план на Република Македонија кој е усвоен од Собранието на Република Македонија.

Сите активности поврзани со реализација на наведениот плански документ, треба да се усогласат со Просторниот план на државата, особено оние кои се однесуваат на планирање и изградба на:

- инфраструктурните проекти (сервисни улици, водоводна линија, канализациона мрежа)
- енергетските системи (далекуводи и трафостаници)
- градежни објекти (индустриски капацитети, мали комерцијални и деловни објекти)
- капацитети за користење на природните ресурси

Просторните планови на регионите, општините и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намена и користење на површините,
- мрежата на инфраструктура
- мрежата на населби
- заштита на животната средина

Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Табела 10 Компаративна матрица на целите меѓу планските документи

Плански документ	Цели на планскиот документ/цели на заштита на животната средина	Компатибилност
Стратегија за развој на туризмот во ИПР со акционен план	Целта на оваа Стратегија е да даде насоки за искористување на потенцијалот кој постои во регионот за развој на туристичка индустрија, а притоа земајќи ги во предвид сите ограничувања кои постојат во ИПР. Стратешки области се: развој на човечки и институционални капацитети, туристичка инфраструктура, туристичка понуда и маркетинг и брендирање.	УП за село Оризари е во согласност со Стратегијата за развој на туризмот, особено во делот на развој на инфраструктурата
Програма за развој на Источен Плански регион	Тематски области за источниот регион се: - Економски развој, - Земјоделство и рурален развој; - Инфраструктура; - Животна средина и обновлива енергија; - Туризам и културно наследство и - Промоција на инвестиции.	УП за село Оризари е во согласност со Програмата за развој на ИПР, особено во делот на рурален развој и развој на инфраструктурата
Просторен план на Источниот плански регион	Планските решенија треба да обезбедат: - Ефикасен систем на населби и инфраструктурна мрежа; - Намалување на диспаратите и обезбедување подеднакви услови за живеење за сите граѓани; - Координација на влијанието врз просторот од разни секторски политики со цел интензивирање на социо-економскиот развој и обезбедување кохезија на целиот регион; - Одржливо управување со природните и културните ресурси, - Создавање услови за одржување на стабилна еколошка рамнотежа.	УП за село Оризари е во согласност со ПП за ИПР.
Регионален план за управување со отпад за Источниот плански регион	Главната цел на Регионалниот План за управување со отпад за Источниот плански регион е поставување основи за развој на финансиски самоодржлив интегриран систем за управување со отпад во согласност со барањата на националното и законодавството на Европската Унија, систем кој ќе претставува слика на клучните плански принципи за управување со отпад и систем за поддршка на одвоено собирање на различни видови отпад	УП за село Оризари е во согласност со Регионалниот План за управување со отпад во ИПР
Просторниот План на Република Македонија	Основните цели на Просторниот План се: - создавање услови за непречено вршење на основните човекови активности (функции), обезбедување висок степен на заштита на животната средина и запазување на принципите за одржлив развој; - рамномерен и воедначен просторен развој на населените места; - оптимална функционална екипираност усогласена со идните потреби на корисниците;	УП за село Оризари е во целост компатибилен со основните цели на Просторниот План.

	- остварување стабилен, ефикасен и динамичен стопански развој, со квалитативни структурни промени на вкупното стопанство и воспоставување на поусогласени односи во репродукцијата; - зголемување на вработеноста, пред сè, врз економски критериуми и со поголемо потпирање на развојот врз знаењата и умешноста на работната сила; - постојано подобрување на материјалните, културните, општествените и другите услови за живот и работа на работните луѓе и граѓаните, континуирано и сè поцелосно задоволување на потребите и јакнење на материјалната и социјалната сигурност на населението, како основна и трајна определба на општеството; - остварување на рационално користење, организирање и уредување на просторот во согласност со потребите од рационално разместување; - менување на односот кон природната средина со системска, материјална, образовна и друга поддршка на нејзиното зачувување, заштита и унапредување.	
Стратегија и акционен план за заштита на биолошката разновидност на Република Македонија	Основни цели на Стратегијата се: - заштитата на биолошката разновидност да се вгради во сите владини политики, стратегии, планови и програми; - зголемување на заштитата и ревитализацијата на биолошката разновидност, преку пропорционални домашни и странски инвестиции; - зголемување на техничката и кадровската опременост на институциите од областа на биолошката разновидност, заради поттикнување на истражувачки и апликативни проекти; - подобрување на размената на информации и соработката меѓу владиниот, научниот, приватниот и невладиниот сектор со реализација на заеднички проекти; - воспоставување база на податоци за видовите, живеалиштата и заштитените подрачја; - унапредување со управувањето во постоечките заштитени подрачја и зголемување на мрежата на заштитените подрачја, според меѓународните стандарди; - воспоставување одржлив начин (sustainable forestry) на стопанисување со шуми; - да се апроксимира националното законодавство кон директивите на Европската Унија и да се имплементираат меѓународните конвенции во законодавството на Република Македонија;	УП за село Оризари е во целост компатибилен со главните цели на оваа Стратегија.

	- да се воведат механизми (стимулативни и дестимулативни мерки) за заштита на биолошката разновидност надвор од заштитените подрачја; - да се подигне јавната свест за биолошката разновидност за 100% врз основа на претходни сознанија до 2008 година;	
Национална стратегија за одржлив развој	Некои од целите на оваа Стратегијата се насочени кон: - поголема употреба на природен гас и обновливи енергетски извори. - промовирање на основни мерки за штедење на енергијата во домаќинствата и јавните објектите кои вклучуваат: подобрување на изолацијата (надворешните ѕидови, подови и покриви), енергетски ефикасно осветлување. -поинтензивна употреба на јавен транспорт со промоција на еколошки возен парк, подобрување на квалитетот на горивото и користење на биогориво (одржлив транспорт); -користење на биомаса-системи на согорување и горење на биомасата; -системи на комбинирано производство на енергија и топлина; -користење на животинското ѓубриво; -садење на житарици за енергетски цели; -користење на геотермална енергија за затоплување; -користење на потенцијалот на ветерот за производство на енергија.	Целите на УП за село Оризари се во согласност со целите на оваа стратегија.
Национална стратегија за управување со отпад	Основни цели на оваа стратегија се: - заштита на животната средина и животот и здравјето на луѓето; - имплементирање на општите принципи и насоки за управување со отпад; - воспоставување на интегрирана национална мрежа на инсталации (и инсталации за преработка на отпад и отстранување на отпадот); -исполнување на меѓународните обврски во однос на управувањето со отпадот; -усогласување на политиката и законодавството за управување со отпад со европските и светските стандарди; -воспоставување на ефективна институционална и организациска структура во сите фази на имплементација на новиот интегриран систем за управување со отпад: планирање, издавање дозволи, финансирање, оперативност и спроведување; - зајакнување на човечките ресурси и капацитети во јавниот и приватниот сектор; - воведување на стабилни финансиски ресурси и соодветни економски механизми за да се обезбеди целосно покривање на трошоците на	Целите на УП за село Оризари се во согласност со целите на оваа Стратегија.

	интегрираниот систем за управување со отпад; - подигнување на јавната свест; - воспоставување на систем за собирање на податоци/информативен систем за изворите, природата, количествата за тековите на отпад, како и за објектите за преработка и финално депонирање на отпадот и обезбедување на податоците до јавноста; - примена на ефикасна и ефективни техники за управување со фракции од сепариран отпад со помош на учеството на приватниот сектор, а за да се постигне стапка на собирање на отпад од 100%; - воведување депонии за опасен и неопасен отпад и други капацитети за финално депонирање на отпад во согласност со современите стандарди за да се спречи појавата на нови еколошки оптоварувања; - затворање и/или санација на постојните општински депонии и/или индустриски „жешки точки“ според пописот на оптоварувањата на животната средина и соодветните критериуми кои посебно ги земаат предвид негативните ефекти и ризиците за животната средина, идното користење на физички простор, трошоците за рехабилитација и прифатливоста за населението.	
Националниот план за заштита на амбиентниот воздух	Целите на Националниот план за заштита на амбиентниот воздух се: - одржување на квалитетот на амбиентниот воздух во зоните каде што не се надминуваат граничните вредности на квалитет; - подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух во зоните каде што се надминуваат граничните вредности за квалитет; - преземање на мерки за намалување на емисиите од определени стационарни извори на загадување; - усвојување на неопходни мерки за минимизирање и целосно отстранување на негативните ефекти врз квалитетот на амбиентниот воздух.	Целите на УП за село Оризари се во согласност со целите на Националниот План.
Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија за период 2008-2020, со визија до 2030	Мерки кои ги предвидува стратегијата се: - одржување, ревитализација и модернизација на постојната и изградба на нова, современа инфраструктура за потребите на производство и користење на енергијата; - подобрување на енергетската ефикасност во производството, преносот и користењето на енергијата; - користење на домашните ресурси (резервите на лигнит, хидро-енергетскиот потенцијал, ветерната и сончевата енергија) за производството на електрична енергија; - интегрирање на енергетскиот сектор на	Целите на УП за село Оризари се во согласност со целите на оваа Стратегија.

	Република Македонија во регионалниот и европскиот пазар на електрична енергија и природен гас со изградба на нови конекции и со усогласување на законодавството со постојната правна регулатива на Европската унија за енергија, животна средина, конкуренција и за обновливи извори на енергија.	
Национална Стратегија за земјоделство и рурален развој	Документот ги дефинира стратешките правци на подобрување на земјоделството преку зголемување на конкурентноста на секторот со подобрување на ефективност на клучните фактори на производството (земјиштето, работата и капиталот, хоризонтална и вертикална интеграција, како и подобрување на политиките за поддршка на земјоделството и модернизирање на индустријата за преработка. Проширувањето на одржливи (пазарно ориентирани) семејни фарми, зголемување на работната продуктивност преку усвојување на подобрени техники за производство на култури и одгледување на добиток, подобрување на можностите за финансирање и употреба на нови технологии и др. се теми на кои мора интегрирано да се работи.	Целите на УП за село Оризари се во согласност со целите на оваа Стратегија.
Стратегија за одржлив развој на шумарството во Република Македонија	Главни цели на Стратегијата се: - мултифункционално стопанисување со шумите и одржлив развој на шумарството, зголемување на свеста за еколошките и социјалните вредности на шумите, одржување на заштитните функции на шумите и зголемување на позитивниот придонес на шумарскиот сектор во заштитата на животната средина; - одржување на заштитните функции на шумите и зголемување на позитивниот придонес на шумарскиот сектор во заштитата на животната средина, заштитата на водата, почвата и воздухот; заштитата на луѓето и инфраструктурата од природни непогоди; намалување на гасовите кои придонесуваат за глобалното затоплување, итн; - стимулација за одржување на заштитните функции на шумата-санација на еродирани земјишта и шуми и заштита на изворишта и води во шумите;	Целите на УП за село Оризари се во согласност со целите на оваа Стратегија.
Национална Стратегија за води	Главните цели кои треба да се постигнат со интегрираното управување со водите во Република Македонија се: - да се обезбеди доволен квалитет на водата за пиење за јавно снабдување; - да се обезбедат потребни количини на вода со соодветен квалитет за разни комерцијални цели;	Целите на УП за село Оризари се во согласност со целите на оваа Стратегија.

	- заштита на луѓето и материјалните добра од штетните ефекти на водата; - да се постигне и да се зачува добар статус на водата на површинските и подземните водни тела; - заштита на водата и екосистемите зависни од вода и - усогласување на мерките на управување со водите со корисниците на просторот од другите сектори. - заштита на површинските и подземните води како резерви на вода за пиење (постојните и планираните резерви); - заштита на заштитените и други области од значење, во врска со водните површини-области на посебна заштита на водите, области за зачувување на здравјето на луѓето и на зачувување на вода и екосистемите зависни од вода и зачувување на биолошката разновидност во рамките на интегрираното управување со водите; - подобрување на еколошките функции на водите каде што квалитетот на водата е влошен и таму каде што потребниот квалитет на водата не е постигнат, интегрирано управување со водите и постепена имплементација на сеопфатните мерки за заштита и систематско следење на ефектите од спроведените мерки во речниот слив; - намалување на количеството на опасни супстанции на изворот на загадување со имплементација на мерките за заштита на водата и - придонес кон одржливо управување со водите со рационално и одржливо користење на водните ресурси.	
--	---	--

10. ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Извештајот за стратегиска оценка на влијанијата врз животната средина ги зема во предвид влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина од имплементација на УП за село Оризари, во поширок обем, глобално и кумулативно; кои влегуваат во состав на планскиот опфат (билошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето, како и влијанијата врз социо-економските параметри).

За поединечните проекти, во подоцнежната фаза на имплементација на УП за село Оризари потребно е да се направи подетална анализа на можните влијанија врз животната средина во конструктивна, оперативна и постоперативна фаза, согласно глава XI - Барања за изработка на оценка на влијанието врз животната средина на одредени проекти, член 24 од Законот за животна средина.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработката и имплементацијата на УП за село Оризари, општина Кочани, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

При изработката на Урбанистичкиот план за село Оризари, општина Кочани, треба да се земат во предвид заклучните согледувања од секторските области опфатени со Условите за планирање на просторот и Просторниот План на Р.Македонија.

10.1. Влијание врз населението и човековото здравје

При реализација на УП за село Оризари, општина Кочани, можни се влијанија врз здравјето на луѓето и тоа во фазата на градежните работи, односно изведување на содржините предвидени со планскиот документ.

Влијанијата би се однесувале на влијание од зголемена бучава, издувни гасови од возилата, прашина, генерирање отпад и др. Овие влијанија се оценуваат како незначителни негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Во оперативната фаза влијанијата врз животната средина од реализацијата на УП за село Оризари, општина Кочани, се оценети како незначителни, имајќи ја во предвид класата на намена и изградените објекти кои не спаѓаат во групата на значајни загадувачи на животната средина. Позитивно влијание врз населението и човековото здравје ќе има класата на намена (Д) – заштитно зеленило.

10.2. Влијание врз квалитетот на воздухот

При реализација на УП за село Оризари, општина Кочани, не се очекуваат значителни нарушувања на квалитетот на воздухот заради видот, природата и компатибилноста на планираните дејности. Тие не спаѓаат во групата на директни и големи загадувачи на животната средина и човековото здравје. Одредени краткорочни влијанија врз животната средина се можни при што се очекува појава на прашина, како и фугитивна емисија на најситни честитки и песок.

Поголеми и позначителни влијанија се очекуваат при изведбата на планираните содржини предвидени во планскиот опфат, кои пак подетално ќе бидат разработени во основните и инфраструктурните проекти за изведеба на инфраструктурната мрежа а во функција на потребите на планираните градби и парцели.

10.3. Влијание на бучавата

Зголемување на интензитетот на бучавата се очекува во фазата на градежните работи, односно изведување на содржините, односно објектите предвидени.

Во оперативната фаза на реализација на УП за село Оризари, не се очекува значително ниво на бучава. Од работењето на поединечните објекти исто така не се очекува некое поголемо ниво на бучава, но сепак нивото на бучава ќе се одреди при реализирање на секој објект поединечно и ќе се презентира во студиите/елаборатите за оценка на влијанијата врз животната средина.

10.4. Влијанија врз квалитетот на водите

Можните влијанија врз квалитетот на водите во фаза на реализација, ќе потекнуваат од изградба на инфраструктурните објекти кои се предвинени согласно класите на намена во УП за село Оризари (комунална инфраструктура – улици и линија за водоснабдување).

Подеталните негативни влијанија ќе бидат предвидени при спроведувањето на постапката за процена на влијанијата на инфраструктурните и архитектонско-урбанистичките проекти врз животната средина и изготвување на студија или елаборат за секој објект поединечно.

10.5. Влијанија врз почвата

Реализацијата на УП за село Оризари може да предизвика негативни влијанија врз почвата во случај на несоодветно управување со отпадните води и генерираниот отпад,

неконтролирана употреба на пестициди, градење на објекти на високо квалитено земјиште и слично

Активностите за изградба на инфраструктурните објекти, може да ги нарушат геолошките карактеристики на почвата, како резултат на користење на тешка механизација и возила, транспортот и одлагање вишок на ископан материјал, одложување на градежниот отпад (шут) и др. При движење на возилата и тешката механизација може да дојде до збивање на почвата при што може да дојде до нарушување на природниот квалитет и намалување на плодноста на истата. Во фазата на експлоатација не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на почвата, освен можеби неправилното управување и одлагање на отпадот.

Очекувани влијанија врз почвата, може да претставуваат неправилното одведување и третирање на отпадните санитарни води, како и од неадекватното привремено одлагање на отпадот.

10.6. Влијанија врз пределот

За време на изградба на предвидените содржини, пределските карактеристики ќе се променат краткотрајно како резултат на активностите кои ќе се превземаат на теренот во облик на расчистување и подготовка на теренот, присуството на транспортни возила, камиони и друга механизација потребна за транспорт на градежниот материјал и конструкциите за изградба на планираните објекти.

Сепак, не се очекува негативно влијание бидејќи сите предвидени содржини нема да се градат наеднаш, туку во зависност од барањата и потребите на жителите, како и инвестициските проекти на локалната самоуправа. На тој начин ќе се овозможи и навикнување на новиот изглед од страна на населението.

10.7. Влијанија врз културно-историско наследство

На подрачјето кое е предмет на анализа нема регистрирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат).

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје нема евидентирани локалитети.

Според Просторниот план на Р. Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

Согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе

обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационо ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

10.8. Влијанија врз биодиверзитетот и природното наследство

Во планскиот опфат каде се планира реализација на предвидените содржини, не се идентификувани ендемични, загрозени или реликтни видови од флората и фауната, како и карактеристични природни живеалишта. Влијанијата врз флората и фауната ќе бидат негативни во фазата на изградба, а во зависност од обемот и времетраењето локални и краткорочни.

Градежните активности негативно влијаат на одредени растителни и животински видови кои имаат свои природни живеалишта на и во близина на планскиот опфат:

- појава на бучава и вибрации при работата на градежните возила, од машините и опремата кои се користат при изградбата, ќе предизвика вознемиреност кај водоземците, како и пореметување на нивниот репродуктивен процес;
- уништување на дел од ниско стеблената вегетација во рамки на градежните парцели;

Во оперативната фаза не се очекуваат негативни влијанија врз биодиверзитетот.

10.9. Влијанија од управување со отпадот

Се очекува градежните работи при изведувањето на објектите и инфраструктурата да бидат генератори на следните типови на отпад:

- Градежен шут, кој во овој случај е инертен отпад, кој се состои од земја, камења, асфалт, бетон, итн.
- Биоразградлив отпад; и цврст и течен отпад создаден од работниците. Биоразградливиот отпад (гранки, лисја, корења, итн) ќе се создаде за време на подготвителните активности.

Цврстиот отпад се состои од биоразградлив отпад од остатоци од храна, пластика, хартија, стакло, метал и други фракции. Овој отпад доколку соодветно не се отстрани од локацијата ќе предизвика загадување и нагрдување на теренот.

Опасниот отпад во фазата на изградба во многу мали количини ќе биде воглавно претставен од нафтени деривати, мазива и масла за подмачкување на возилата и градежната механизација, како и со искористените пакувања на некои од овие видови супстанции. Опасниот отпад, доколку соодветно не се ракува со него и истиот не се

отстрани во согласност со законските прописи, предизвикува загадување на сите медиуми на животната средина, пред сè на почвата, подземните и површинските водотеци, а има и токсични влијанија врз живиот свет.

10.10. Влијанија од несреќи и хаварии

Согласно Просторниот план на Република Македонија, предметната локација за која се наменети условите за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Оризари, општина Кочани, се наоѓа во индиректно загрозувани простори од воени дејства.

Земјотресите се доминантни природни непогоди во Република Македонија, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата.

Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот се наоѓа во зона со VIII степени по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степен на загрозуеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозуеност и заштита од пожари.

Од метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди се манифестираат појавата на град, луѓени ветрови и магли.

Иако е реткост при реализацијата на УП за село Оризари и пропратните содржини, не е исклучена можноста од појава на техничко-технолошки катастрофи.

10.11. Прекугранични влијанија

Со имплементација на УП за село Оризари не постои опасност од појава на прекугранични влијанија, ниту во фазата на изградба, ниту во оперативната фаза, заради доволната одделеченост на опфатот од границата и заради релативно малиот обем на работи поврзани со реализацијата на објектите и инфраструктурата на локацијата.

11. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Од областа на заштитата на животната средина, урбанистичките планови треба да се усогласат со Просторниот план на Р. Македонија на тој начин што врз основа на предвидениот режим за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на

објекти за да се усогласат барањата кои ги поставува одржливиот стопански развој и современиот третман на заштитата.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработката на Урбанистички план за село Оризари, општина Кочани, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

Мерки за заштита на животната средина кои треба да се превземат со цел да се обезбеди одржлив развој на анализираното подрачје со минимално негативно влијание врз медиумите и областите во животната средина:

- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности;
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените активности, покривање на околниот терен со вегетација и оградувања на нагибите;
- Да се уредат зелените површини во границите на планскиот опфат, со видови (автохтони) со висок биоаккумулативен капацитет за евентуално присутните загадувачки материи во воздухот и почвата;
- Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии;
- Да се предвидат соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води и имплементација на технологии кои ќе овозможат нивно повторно искористување за истата или друга намена;
- Да се контролира квалитетот на пречистените отпадни води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со пропишаните гранични вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот;
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина;
- Организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина;

- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалишта и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите;
- Да се изведуваат енергетски ефикасни објекти и да се применуваат најдобри достапни технологии во процесот на производство.

11.1. Мерки за ублажување на негативните влијанија врз населението и човековото здравје

За време на изведувањето на градежните активности, се препорачува да се направи план на отпочнување и завршување на работите, да се внимава на работните дневни часови поради можноста за вознемиреност од бучава, да се користат нови машини технички исправни и небучни. Потребно е земјените работи да се изведуваат во несušни периоди или при тоа да се попрскува земјиштето/градилиштето со вода, за да не дојде до загадување на воздухот со прашина и цврсти честички.

По реализацијата на УП за село Оризари не се очекува негативно влијание врз човековото здравје. Конкретните мерки за намалување и ублажување на негативните влијанија ќе бидат дефинирани при изработка на соодветните студии / елаборати за оцена на влијанието на проектите врз животната средина и елаборатите за заштита на животната средина.

Обезбедувањето на заштитно зеленило и хортикултурно уредување на просторот ќе биде во насока на подобрување на здравјето на луѓето, што е опфатено и со планската содржина, при што треба да се почитуваат законски пропишаните стандарди.

11.2. Мерки за ублажување на негативните влијанија врз квалитетот на воздухот

При имплементацијата на содржините кои се наведени во УП за село Оризари, не се очекуваат значителни нарушувања на квалитетот на воздухот заради видот, природата и компатибилноста на планираните дејности, кои не спаѓаат во групата на директни и големи загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во текот на изградбата на поединечните деловни и инфраструктурни објекти, потребно е земјените работи да се изведуваат во несušни периоди и да се попрскува градилиштето со вода, за да не дојде до намалување на квалитетот на воздухот со прашина и цврсти честички.

Се препорачува да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на

емисии. Зелените површини во планскиот опфат да се уредат со автохтони видови со висок биоакумулативен капацитет за евентуално присутните загадувачки материји во воздухот и почвата.

11.3. Мерки за ублажување на негативните влијанија од бучавата

Содржините кои се предвидени со планската документација се потенцијални генератори на бучава, во фаза на изградба, додека во оперативната фаза, по реализација на УП за село Оризари, не се очекува зголемено ниво на бучава.

Секојдневната изложеност на населението на високо ниво на сообраќајна бучава, карактеристична за урбанизираните подрачја, има сериозен јавно – здравствен ризик и наметнува потреба од контрола на бучавата во раните фази од планирањето и уредувањето на просторот.

Во планскиот период треба да се стават во функција мерни места за следење на бучавата. Како краткорочен приоритет треба да се постави изработката на Програма за работа на државната односно локалните мрежи за мониторинг на бучавата.

Конкретните мерки за ублажување на влијанијата врз животната средина, ќе се дефинираат во студиите/елаборатите за влијанијата врз животната средина за секој објект поединечно.

11.4. Мерки за ублажување на негативните влијанија врз квалитетот на водите

При обезбедувањето на потребните количини на вода за селото, потребна е примена на мерки кои ќе овозможат квалитетно и економично водоснабдување, но истовремено и заштита на водите преку:

- Дефинирање на заштитни зони на изворот за водоснабдување и дефинирање на режим на заштита во зоните;
- Синхронизирана изградба на водостопански објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода;
- Проширување на водоснабдителната мрежа согласно со ширење на селото;
- Рационално користење на водата преку примена на современи технички решенија во управувањето со системот за водоснабдување во селото.

Еден од основните приоритети во заштитата на животната средина е заштита на површинските и подземните води. За таа цел потребна е изградба на канализациски системи за прифаќање и третман на отпадните води. За да се заштитат површинските и

подземните води од загадување со отпадни води потребно е стриктно спроведување на “принципот на заштита на квалитетот на водите на самите изворишта на загадување” преку:

- Примена на соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води и имплементација на технологии кои ќе овозможат нивно повторно искористување за истата или друга намена;
- Контрола на квалитетот на пречистените отпадни води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со пропишаните гранични вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот;

Доколку во границите на планскиот опфат на селото постојат стопански капацитети кои од технолошкиот процес испуштаат отпадни води кои поради својот квалитет може да го оневозможат функционирањето на пречистителната станица или да предизвикаат проблеми во функционирањето на канализациската мрежа во селото, стопанскиот субјект мора да изврши предтретман на отпадните води пред да ги испушти во канализациската мрежа.

Во фаза на експлоатација не се очекуваат негативни влијанија врз квалитетот на површинските и подземните води.

Со натамошните фази на планирање / проектирање, ќе бидат утврдени детални мерки за заштита на водите од изградбата и функционирањето на објектите и инфраструктурните проекти.

11.5. Мерки за ублажување на негативните влијанија врз почвата

Квалитетот на почвата индиректно влијае на квалитетот на подземните води, затоа е потребно да се предвидат соодветни мерки за спречување и намалување на влијанијата врз почвата.

Во време на градежните активности потребно е контролирано и внимателно отстранување на површинскиот слој од почвата, да не се вршат поголеми ископи од планираните, како и вишокот на земја да се искористи или да се врати и натапка. Градежниот шут треба да се одлага на привремени депонии предвидени за таа намена кои после треба да се дислоцираат.

Друга мерка претставува прекин на работните активности при неконтролирано излевање на гориво, масло, лубриканти, посипување со песок и отстранување на загадениот слој на почва. Со загадениот слој на почва треба да се постапува како со опасен отпад.

Со намалување на загадување на почвата и подземните води, се предлагаат следните мерки:

- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности;
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените активности, покривање на околниот терен со вегетација и оградувања на нагибите;
- Да се уредат зелените површини во границите на планскиот опфат, со видови (автохтони) со висок биоаккумулативен капацитет за евентуално присутните загадувачки материи во воздухот и почвата;

Поединечните конкретни мерки за спречување и намалување на влијанијата ќе бидат дефинирани во елаборатот/студијата за оценка на влијанието врз животната средина за секој објект поединечно.

11.6. Мерки за ублажување на негативните влијанија врз пределот

Потребно е зачувување на естетските и природните карактеристики на просторот со примена на организиран систем за управување со отпадот, како и поставување на зелени заштитни појаси и хортикултурно уредување на просторот во самите градежни парцели.

Градбите треба да се вклопуваат во амбиентот, односно не треба да бидат проектирани и изведени многу високи и габаритни.

Како мерки кои се прдвидуваат за заштита и унапредување на пределските карактеристики се следните:

- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилан избор на соодветна локација.

11.7. Мерки за ублажување на негативните влијанија врз културно-историското наследство

Во рамките на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Сепак, во склад со одредбите на Член 65 од Законот за заштита на културното наследство (Службен весник на Република Македонија, број 20/04; 71/04; 115/07; 18/11;

148/11; 23/13; 137/13; 164/13; 38/14; 44/14; 199/14; 104/15; 154/15; 192/15 и 39/16), ако во текот на изведувањето на градежни, земјоделски или други работи се дојде до археолошко наоѓалиште, односно предмети од археолошко значење, изведувачот на работите е должен веднаш, а најдоцна во рок од три дена:

1. Да го пријави откритието во смисла на членот 129 став (2) на овој Законот;
2. Да ги запре работите и да го обезбеди наоѓалиштето од евентуално оштетување и уништување, како и од неовластен пристап и
3. Да ги зачува откриените предмети на местото и во состојбата во која се најдени.

Став (2) од Членот 129 од Законот подробно опишува дека случајното откритие на заштитено добро или на добро за кое основано се претпоставува дека претставува културно наследство се пријавува веднаш и се смета дека е извршено ако пријавата е доставена непосредно на надлежната јавна установа за заштита или до Министерството за внатрешни работи. Доколку пријавата е доставена до Министерството за внатрешни работи, тоа ја доставува пријавата до надлежната јавна установа.

11.8. Мерки за ублажување на негативните влијанија врз биодиверзитетот и природното наследство

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на изработката на УП за село Оризари, нема евидентирано нити регистрирано природно наследство.

Доколку при реализацијата на УП за село Оризари се дојде до нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозеено со урбанизација на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата, како што се на пример:

- утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство и оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалишта и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите;
- забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;

- магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата
- Исто така, за намалување на влијанијата врз поедини видови од флората и фауната, се препорачува разгледување на мерки во постапката на оцена на влијанијата од секој поединечен проект, како и од секоја поединечна инфраструктурна активност, планирани во планскиот опфат.

11.9. Мерки за ублажување на негативните влијанија од управувањето со отпад

Организирано управување со отпадот потребно е да се практикува со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Отпадот што ќе се генерира во текот на изградбата на планираните објекти ќе се депонира на локација за градежен шут што ќе биде посочена од страна на општинските служби. Градежниот шут, исто така, треба да се транспортира директно на депонијата за инертен отпад. Шутот може да се користи како агрегат при изградба на патишта, за покривање на дивите депонии при нивна рекултивација, издробен или во состојба каков што е.

Отпадот кој содржи значителна фракција од органски карактер (биоразградлив отпад), се препорачува да биде компостиран со посебна постапка на самата депонија.

Сите количества на опасен отпад треба да бидат предадени на лиценциран субјект за транспорт на опасен отпад. Особено ќе биде важно со примена на современи методи да се намалат количествата на отпад што би се јавиле заради несоодветно постапување со отпадот од амбалажа.

Во елаборатите за заштита на животната средина за одделните објекти, ќе бидат утврдени видовите и количествата на отпад што ќе се генерираат на локациите и можностите за негово намалување и рециклажа.

11.10. Мерки за ублажување на негативните влијанија од евентуални несреќи и хаварии

Согласно Законот за одбрана, Законот за заштита и спасување и Законот за управување со кризи, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.

Врз основа на член 29 од Законот за заштита и спасување, а во функција на уредувањето на просторот следните мерки за заштита и спасување задолжително се применуваат:

- изградба на објекти отпорни на сеизмички дејства;
- регулирање на водотеците и изградба на систем на одбранбени насипи;
- изградба на снеготаштитни појаси и пошумување на голините;
- обезбедување на противпожарни пречки;
- изградба на објекти за заштита и
- изградба на потребната инфраструктура.

При примена на планските решенија на урбанистичкиот план за село, за сè што не е регулирано со овие услови да се применуваат стандардите и нормативите утврдени со Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, број 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 129/15), Процена за загрозеност на Република Македонија од природни непогоди и други несреќи (Службен весник на Република Македонија, број 117/07), Методологија за содржината и начинот на проценување на опасностите и планирање на заштитата и спасувањето (Службен весник на Република Македонија, број 76/06) и Уредбите за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари и урнатини (Службен весник на Република Македонија, број 8/05).

Заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материји

При изработка на архитектонско – урбанистичките проекти и основните проекти, сите објекти да се лоцираат така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од 3,5 m со што се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичњациите на пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектот.

Сообраќајниот систем во локалитетот овозможува лесен пристап на пожарните возила до објектите. При конципирање на сообраќајот планирано е несметано движење на пожарните возила. Сообраќајницата и пристапот се така планирани да овозможува несметан пристап за пожарни возила со доволна ширина на пристапот, за да се овозможи лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и

спасување на луѓето. Ивичњациите на пристапниот пат треба да бидат со висина не поголема од 7,0 cm и закосени поради лесен пристап на пожарни возила до објектот.

Временскиот рок за дејствување на пожарните возила зависи од оддалеченоста на најблиската противпожарна станица, која за овој плански опфат кој спаѓа во реонот на противпожарната единица во Кочани би изнесувал од 5 до 10 мин.

Со планирањето на хидрантската мрежа да се задоволат сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар. Надворешната хидрантска мрежа е збир на градежни објекти и уреди со кои водата од извор погоден за снабдување со вода, со цевководи се доведува на хидрантските приклучоци кои непосредно се користат за гаснење на пожари или на нив се приклучуваат противпожарни возила. За надворешната хидрантска мрежа да се предвиди прстенест систем на цевководи, со минимален пречник Ø80mm. На хидрантската водоводна мрежа со минимален профил од Ø80mm се поставуваат противпожарни хидранти чии приклучни цевководи имаат пречник најмалку Ø80mm. Хидрантите да се поставени на меѓусебно растојание од 80 до 150m. Притисокот во хидрантската мрежа не смее да биде понизок од 2,5 бара.

Државните органи, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, јавните претпријатија, установите и службите се должни да имаат соодветни уреди и инсталации за заштита од пожари и експлозии, друга противпожарна опрема, средства за гаснење на пожари и противпожарни апарати, според пропишани стандарди. Уредите, инсталациите, опремата и средствата од ставот 1 на овој член, задолжително треба да се наоѓаат на одредени места, да се одржуваат во исправна состојба, да бидат посебно обележани и секогаш достапни за употреба, согласно со закон.

Согласно Член 70 од Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16 и 106/16), инвеститорот во проектната документација за изградба на објекти, како и за објекти на кои се врши реконструкција - пренамена е должен да изготви посебен елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материи и да прибави согласност за застапеноста на мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи. Согласност за застапеност на мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи дава Дирекцијата, односно нејзините подрачни организациони единици за заштита и спасување. Директорот на Дирекцијата ја утврдува содржината на елаборатот за заштита од пожари, експлозии и опасни материи.

Директорот на Дирекцијата ги пропишува мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи. Одредбата од ставот 1 на овој член ги опфаќа сите објекти, освен станбените објекти со висина на венецот до 10,20m и јавните објекти со капацитет за истовремен престој до 25 лица.

За објектите на кои не се однесува одредбата на овој член се применуваат важечките мерки, нормативи и стандарди кои се однесуваат на заштита и спасување.

Задолжително е примена на громобранска инсталација, со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

Заштита и спасување од урнатини

Просторот на предметниот плански опфат се наоѓа во зона на VIII° по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси, што наметнува задолжителна примена на нормативно – правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита при изградбата на новите објекти.

Густината на објектите односно нивното растојание е планирано во доменот на сеизмичкото проектирање со помали висини на објектите и со поголеми попречни профили на сообраќајниците, со што во случај на сеизмичко рушење може да се обезбеди проток на луѓе и возила.

Заштита и спасување од поплави

Заштитата и спасувањето од поплави опфаќа регулирање на водотеците, изградба на заштитни објекти, одржување и санирање на оштетените делови на заштитните објекти, набљудување и извидување на состојбите на водотеците и високите брани, заштитните објекти и околината, обележување на висинските коти на плавниот бран, навремено известување и тревожење на населението во загрозеното подрачје, спроведување на евакуација на населението и материјалните добра од загрозеното подрачје, обезбедување на премин и превоз преку вода, спасување на загрозените луѓе на вода и под вода, црпење на водата од поплавените објекти и извлекување на удавените, обезбедување на населението во поплавените подрачја со основните услови за живот и учество во санирање на последиците предизвикани од поплавата.

Спасување од сообраќајни несреќи

Во рамките на локалитетот има разгранета сообраќајна мрежа, претежно со неасфалтирани улици со неадекватен сообраќаен профил. Стационарниот сообраќај е решен согласно Член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15 и 35/16). Комплетната сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална треба да е изведена согласно прописите од областа на сообраќајот.

Временскиот рок за дејствување на возилата за брза помош зависи од оддалеченоста на најблиската болница или поликлиника, која за овој плански опфат во реонот на Поликлиника „Кочани“ би изнесувал од 5 до 10 мин.

Временскиот рок за дејствување на пожарните возила зависи од оддалеченоста на најблиската противпожарна станица, која за овој плански опфат кој спаѓа во реонот на противпожарниот центар во Кочани би изнесувал од 5 до 10 мин.

Прва медицинска помош

Прва медицинска помош опфаќа преземање на мерки и активности за укажување на прва медицинска помош со стандардни и прирачни средства на местото на повредувањето - заболувањето, медицинска тријажа на повредените и заболените и транспорт до најблиските здравствени установи.

Временскиот рок за дејствување на возилата за брза помош за овој плански опфат во реонот на Поликлиника „Кочани“ би изнесувал од 5 до 10 мин.

11.11. Мерки за спречување на бариери за лица со инвалидност

Составен дел на овој Урбанистички план за село се конкретни мерки за создавање на услови за непречено движење на лица со инвалидитет во рамките на планскиот опфат. Ова особено се однесува на уредувањето на земјиштето за општа употреба во рамките на планскиот опфат, а пред сè планираната улична мрежа и јавен паркинг.

За обезбедување на непречено движење на лицата со инвалидитет, сите јавни пешачки површини се планирани со континуирана нивелета без скалести денивелации, со најголем подолжен наклон од 1,48%.

При изработка на проекти за уличната мрежа, на секој пешачки премин треба да се предвидат рампи за совладување на денивелацијата помеѓу тротоарот и коловозот.

Поставувањето на трајна и временска урбана опрема на јавните пешачки површини не смее да претставува архитектонска бариера и да го попречува или отежнува пешачкиот сообраќај, а особено на лица со инвалидност со колички.

При изработка на проекти за уредување на земјиштето за општа употреба, како и проекти за градбите со основна класа на намена В2 – Здравство и социјална заштита и Д3 – Спорт и рекреација, задолжително се применуваат одредбите на Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење, престој и работа на лицата со инвалидност до и во градбите (Службен весник на Република Македонија, број 25/10), одредбите на членовите 109 – 123 од Правилникот за стандарди и нормативи за проектирање (Службен весник на Република Македонија, број 60/12 и 29/15), како и одредбите на членовите 75 – 79 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

11.12. Мерки за ублажување на прекуграничните влијанија

Нема потреба од дефинирање на прекугранични мерки, поради тоа што нема прекугранични влијанија од економски аспект.

Табела 11 Анализа на можни мерки за ублажување

Област	Директни влијанија	Индириектни влијанија	Кумулативни влијанија	Ефект	Времетраење	Мерки за ублажување на влијанија
НАСЕЛЕНИЕ	Фаза на изградба	Нема	Изведба на поединечни проекти во планскиот опфат	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	Примена на мерките предвидени во планската документација Примена на мерките предложени од експертскиот тим Ограничување на работните дневни часови Употреба на помалку бучна опрема Ограничување на брзината и фреквенцијата на транспортните возила
	Влијанија врз здравјето на жителите Зголемено ниво на бучава и вибрации Загадување на воздухот од издувни гасови од транспортните средства и честички на прашина од градежните активности					
	Фаза на користење	Нема	Нема	Позитивни влијанија	Догорочни	Примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	Креирање на нови работни места, подобрен животен стандард Подобрена социо-економска состојба, намалена миграција на населението					
ВОЗДУХ	Фаза на изградба	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	Примена на мерките предвидени во планската документација Примена на
	Нарушување на квалитетот на воздухот					

	издувни гасови од транспортните средства честички од градежните активности					мерките предложени од експертскиот тим Користење еколошки горива да не се работи во сушни периоди или да се попрскува земјиштето со вода
	Фаза на користење	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	Примена на јавен транспорт за вработените Користење на еколошки горива Користење на природен гас Зелени заштитни појаси
	Издувни гасови од транспортните средства издувни гасови од производството					
ВОДА	Фаза на изградба	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	Примена на мерките предвидени во планската документација Примена на мерките предложени од експертскиот тим Да не се работи во сушни периоди
	Неправилно одлагање на градежниот шут Одронување на земјиште и слевање на шут при изведба на инфраструктурни проекти					
	Фаза на користење	Нема	Нема	Негативни влијанија	Краткорочни	Колекторски систем Канализациона мрежа
	Неправилно управување со отпадот					
БУЧАВА	Фаза на изградба	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	Примена на мерките предложени во планската документација и од експертскиот тим
	Зголемено ниво на бучава од изведба на градежни работи Транспортни средства					
	Фаза на користење	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	Заштитно зеленило
	Зголемено ниво на бучава од изведба на градежни работи					

	Транспортни средства					
Отпад	Фаза на изградба	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	Примена на мерките предвидени во планската документација Примена на мерките предложени од експертскиот тим
	Зголемено количество на цврст (инертен) отпад при изведба на градежните работи					
	Фаза на користење	Нема	Нема	Нема	Нема	Воспоставување на организирано собирање, селектирање и одлагање на отпад Поставување табли за забрана на фрлање
	Развиен систем за управување со отпад					
Почва	Фаза на изградба	Нема	Нема	Негативни влијанија	Долгорочни	Примена на мерките предвидени во планската документација Примена на мерките предложени од експертскиот тим
	Нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад (градежен шут) Нарушување на површинскиот свој и геолошките к-ки на почвата					
	Фаза на користење	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	Примена на мерките предвидени во планската документација, Примена на мерките предложени од експертскиот тим
	Нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад Неконтролирана употреба на пестициди и хемикалии					
Предел	Фаза на изградба	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	Примена на мерките предвидени во планската документација
	нарушување на естетските вредности на					

	подрачјето					Примена на мерките предложени од експертскиот тим
	Фаза на користење	Нема	Нема	Не се очекуваат	Нема	Примена на мерките предвидени во планската документација Примена на мерките предложени од експертскиот тим
	Не се очекуваат влијанија					
БИОДИВЕРЗИТЕТ	Фаза на изградба	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Догорочни	Соодветно оградивање и поставување на информативни знаци Примена на мерките предложени од експертскиот тим Примена на мерките предложени во планската документација и од експертскиот тим, компензациски мерки
	Вознемирување и раселување на одредени видовите на фауна (птици, и др)					
	Фаза на користење	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Догорочни	Соодветно оградивање и поставување на информативни знаци Избегнување на репродуктивните циклуси на животните Контролирано собирање на лековити блики и други плодови
	Вознемирување и раселување на видовите на фауна (птици, и др)					
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	Фаза на изградба	Нема	Нема	Нема	Нема	Примена на мерките предвидени во планската документација и доследна
	Не се очекуваат влијанија					

						примена на законските одредби во случај на откривање на археолошки локалитети
	Фаза на користење	Нема	Нема	Не се очекуваат	Нема	Примена на мерките предвидени во планската документација и доследна примена на законските одредби во случај на откривање на археолошки локалитети
	Не се очекуваат влијанија					

12. АЛТЕРНАТИВИ

Во рамките на Стратегиската оценка на влијанието на планскиот документ врз животната средина потребно е да се разгледаат алтернативите во поглед на неколку карактеристики на планскиот документ, но во најрана можна фаза:

- a) при избор на најдобро решение за намена на земјиштето,
- b) заштитата на животната средина и одржливоста на планскиот документ.

Разгледувани се варијанти, алтернативи во однос на процентот на изграденост, како и застапеност на оптимална намена на користење на земјиштето кое најсоодветно ќе го одрази карактерот на овој комплекс.

Една алтернатива што се разгледува е состојба без имплементација (BAU) а другата е идеалното сценарио-со имплементација на УП за село Оризари, Општина Кочани.

Од анализата на постојната состојба произлегуваат следниве заклучоци:

- Просторот има поволна географска положба и добри микроклиматски услови.
- Просторот делумно е градежно изграден, има постоечка функционална инфраструктура која треба да се надгради и усогласи со реалните потреби на општината, жителите и сопствениците.
- За просторот потребно е дооформување и дополна со осовременување на инфраструктурните системи со цел постигнување поголем стандард во однос на сообраќајната, електроенергетската и хидротехничката структура.
- Предмениот локалитет има потреба од дополнување на просторот согласно потребите на корисниците на просторот

Табела 12 Компарација помеѓу алтернативите и очекуваните ефекти врз животната средина

Еколошки ефект		Бизнис Како и Обично - BAU	Алтернатива 1 – Идеално сценарио
Тематска област	Критериум		
Човеково здравје			
	Намалување на количините отпад	-1	+1
	Намалување на бучавата во околината	0	+1
Природа и биодиверзитет			
	Заштита на живеалишта	0	0
	Намалување на оголувањето	-1	0
	Заштита на шумскиот фонд	0	0
Квалитет на воздух			
	Намалување емисии на загадувачи	-1	0
	Намалување на емисии од стакленички гасови	0	-1
	Намалување на енергетска потрошувачка	0	-1
Води-квалитет и квантитет			
	Намалување концентрации од отпадна вода	-1	+1
	Квалитет на подземни води	0	0
Културно и историско наследство			
	Заштита на наследството	-1	0
Економија			
	Економски раст на регионот	-1	+2
	Заштита на материјалните	-1	+1
	Стапка на невработеност	-2	+2

Легенда

	Многу позитивен ефект +2
	Помал позитивен ефект +1
	Незначителен ефект 0
	Помал негативен ефект -1
	Многу негативен ефект -2

13. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за системско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина се:

- Да се обезбдат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Да се потврди дека договорените услови при одобрување на планската документација се соодветно спроведени;
- Да се потврди дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на планската документација и управување со истите;
- Утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанија врз животната средина

Со цел да се изврши мониторинг на ефикасноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на истиот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следење на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што се претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Видот и фреквенцијата на мониторинг ќе бидат предложени во студиите / елаборатите за оценка на влијанијата врз животната средина од секој проект посебно. За мониторингот и мерките предложени за намалување на штетните влијанија врз животната средина ќе биде задолжена локалната самоуправа, односно локалните инспектори (санитарни, комунални, инспектори за животна средина и сл.).

Мониторингот дава можност за испитување и анализирање на фазата на имплементација по завршување на фазата на планирање. Како средство за мерење на успехот, се отвора можност за справување со неизвесности, превземање корективни мерки како и поддршка за ажурирање и адаптација на планот. Ова, на пример, се однесува на контролирањето на предвидувањата подготвени во СОЖС како и за предвидувањата на ефектите врз животната средина. Мониторингот е исто така значајна алатка за спроведување на таквите мерки и оценување на нивната ефикасност, и на истиот треба да му се даде соодветен приорит.

Друг многу важен аспект на мониторингот е дека може да обезбеди основа за добивање информации, кои во иднина би се имплементирале во процесите на планирање.

Табела 13 План за мониторинг на спроведување на мерките

Медиум /област	Применета метода	Фреквенција	Индикатори	Надлежност	Верификација
Население, човеково здравје	- Следење на состојбата на здравјето на населението; - Следење на стапката на вработеност на населението, животниот стандард, и сл;	Постојано за време на конструктивната фаза	- Измерени вредности за емисии во медиумите на ЖС; - Зголемена стапка на вработеност; - Намалена миграција	- Локална самоуправа, МЖСПП, РЗЗЗ, овластени правни/физички лица за мерење на емисиите	- Извештаи од спроведен мониторинг од МЖСПП акредитирана институција; - Извештаи од МЗ, РЗЗЗ; - Финансиски извештаи; - Државен завод за статистика; - Локална самоуправа
Воздух	- Мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух; - Интерен мониторинг - стационарни извори на емисија;	Согласно законската регулатива	- Измерени вредности (концентрација на штетни полутанти во амбиентниот воздух);	- МЖСПП, акредитирана институција, локална самоуправа, РЗЗЗ	- Извештаи од спроведен мониторинг од МЖСПП акредитирана институција; - Катастар на загадувачи, Државна/Локална мрежа за мониторинг; - Извештаи од РЗЗЗ; - Извештаи од метеоролошка станица; - Државен завод за статистика;
Површински/ подземни води	- Мониторинг на квалитетот на површински/подземни води, на водата за пиење, техничката вода од бунари,	Согласно законската регулатива, Издадени дозволи за користење и/или испуштање	- Измерени параметри за квалитет на вода (рН, БПК, ХПК и др.); - Измерени параметри за квалитет на почва; - Споредба на претходна состојба на квалитетот на површински/подземни води со реализираните мерења;	- МЖСПП, акредитирана институција, локална самоуправа, РЗЗЗ, МЗ	- Катастар на загадувачи; - Државен завод за статистика; - Извештаи од Министерство за здравство

Бучава	- Мониторинг на емитираната бучава во ЖС	Согласно законската регулатива	- Измерено ниво на бучава	- МЖСПП акредитирана институција	- Извештаи од акредитирана институција/МЖСПП
Биодиверзитет	- Состојба со флора, фауна, фрагментација на живеалишта, популации на карактеристични видови	Согласно законската регулатива	- Процент на зачувани живеалишта и видови;	- МЖСПП	- Извештаи од МЖСПП
Управување со отпад	- Одредување на видовите на отпад кои што ќе се генерираат на локацијата; - Квалитет на почва, површински подземни води; - Состојба на одлагалишта	Согласно законска регулатива	- Намален процент на генериран отпад; - Рекултивирани одлагалишта; - Применети мерки за интегрирано управување со отпадот	- МЖСПП; - Локална самоуправа - ЈКП	- Извештаи од МЖСПП, ЈКП, Локална самоуправа; - Катастар на создавачи на отпад при МЖСПП

14. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Со Законот за животна средина и релевантните подзаконски акти, дефинирана е постапката за Стратегиска оценка на животната средина. Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина, социо-економскиот развој и здравјето на луѓето, како и да се превземат соодветни корективни мерки, потребно е спроведување на Стратегиска оценка на животната средина за реализација на УП за село Оризари, Општина Кочани.

Извештајот за стратегиската оценка на животната средина содржи информации за целите на животната средина утврдени со релевантни стратегии, планови и програми, а кои имаат допирни точки со анализираната планска документација.

Планскиот документ кој е предмет на анализа и за кој се однесува Извештајот за Стратегиска оценка на животната средина е УП за село Оризари, Општина Кочани. Овој урбанистички план се однесува за опфат, со вкупна површина од околу 182 ha.

Овој Извештај ги опишува целите на планскиот документ и потребата од негова изработка, неговата содржина, опфат и предмет. Се утврдува состојбата на животната средина на подрачјето и во неговото пошироко окружување, со цел идентификација на можните повредливи медиуми за кои особено треба да се води сметка при реализацијата на УПС. Се разгледуваат и алтернативи во однос на локациите на зоната, намената на користење на земјиштето и стандардите за животна средина што би можеле да се применуваат.

Целта на постапката за стратегиска оценка на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката се спроведува уште во фазата на планирање со цел сите идентификувани влијанија, односно соодветните мерки за елиминирање или контрола на влијанијата, да се предвидат во најраната фаза на подготовката на документот.

Една од целите на изработка на планскиот документ, е да се создадат услови за планирање на организирани простори за градба кои ќе бидат реализирани од страна на инвеститори, но и корисници и сопственици на земјиштето и локалната самоуправа.

Поединечните цели на планскиот документ се:

- Обезбедување услови за порационално искористување и уредување на просторот, запазување на заштитното зеленило, како и регулирање на сообраќајната, комуналната, односно водоводната и енергетската инфраструктура;
- Обезбедување поголема искористеност на земјиштето преку максимално користење на парцелите спрема важечките параметри;

- Збогатување на просторот со нови содржини во функција на равој на стопанството и локалната економија;

Реализацијата на УП за село Оризари се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување, доколку е базирана врз принципите на одржлив развој и се одликува со максимално почитување и вградување на нормативите и стандардите за заштита на животната средина.

Посебните услови за изградба, развој и користење на градежното земјиште и градбите за секоја урбанистичка единица за планирање и градежна парцела содржат детални податоци за условите за градење и служат за спроведување на планот со непосредно изготвување на извод од планот и решение за локациски услови.

Согласно одредбите на Просторниот План на Р. Македонија за рационално користење и заштита на просторот, идниот развој и разместеност на производните дејности на овој простор треба да се базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната средина.

Извештајот за стратегиска оцена ги разгледува основните податоци за животната средина во и околу предметното подрачје, а тие се однесуваат на:

- Географската положба на предметната локација;
- Релјефните услови, наклон и експозиција на терените;
- Сеизмичките карактеристики;
- Климатските услови на регионот со климатски елементи од умерено-континентална клима;
- Квалитетот на воздухот како еден од главните медиуми и фактори за квалитетно живеење во животната средина;
- Културното наследство не е евидентирано во близина на предметната локација;
- Состојбата со биодиверзитетот (флора и фауна) на планскиот опфат;
- Пределските карактеристики на предметното подрачје;
- Демографските карактеристики во Општина Кочани од аспект на вкупното население, како и стапката на невработеност;

Во изработката на овој извештај беше разгледан и стопанскиот развој кој според Просторниот План на Република Македонија се базира на дефинираните цели на економскиот развој во „Националната Стратегија за економскиот развој“, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот и поставеноста на

системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството.

Користењето на земјиштето се разгледува како една од основите цели на Просторниот План на Република Македонија и се однесува на рационално користење и заштита на природните ресурси, искористувањето на погодностите за производство и лоцирање на преработката на простори врзани со местото на одгледување или искористување.

Во извештајот за стратегиска оцена на животната средина разгледани се и релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило доколку не дојде до имплементација на планскиот документ/најверојатната еволуција без имплементација на стратегијата, планот или програмата.

Посебно внимание во извештајот се посветува на описот на веројатните влијанија на планскиот документ врз медиумите и областите на животната средина и врз социо-економските и демографските карактеристики, а исто така се предвидени и мерки за спречување, ублажување или отстранување на негативните влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, ги разгледува негативните влијанија врз специфичните медиуми и области на животната средина и мерките за ублажување на негативните влијанија во поширок обем, додека пак изведбата на секој планиран објект (проект) е предмет на разгледување на постапката за оцена на влијанијата на проектите врз животната средина и кон неа ќе се пристапи дополнително.

Се обработуваат влијанијата на планскиот документ и мерките за ублажување на влијанијата врз:

- Демографските карактеристики и човековото здравје - реализацијата на планскиот документ ќе има незначителни негативни и краткотрајни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата, и според тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: контрола на интензитетот на бучавата и контрола на квалитетот на амбиентниот воздух;
- Социо-економската состојба - реализацијата на планскиот документ ќе има позитивни долгорочни влијанија врз социо-економската состојба и поради тоа не се предвидуваат мерки за намалување на влијанијата;
- Квалитетот на амбиентниот воздух - реализацијата на планскиот документ ќе има незначителни негативни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата и во оперативната фаза, и поради тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: примена на јавен транспорт за вработените, користење на еколошки горива, контрола на испуштање на издувни гасови, користење на природниот гас, зелени заштитни појаси;

- Бучава и вибрации - зголемен интензитет на бучава и вибрации ќе се појави во фазата на изградба, додека за време на оперативната фаза интензитетот на бучавата е намален, а појава на вибрации не се очекува. Предвидени се соодветни мерки за намалување на влијанијата од бучава: ограничување на дневните работни часови, поставување на заштитни зелени појаси, користење на технички исправна и помалку бучна опрема;
- Квалитет на површинските и подземните води, предвидени се генерални мерки за спречување на негативните влијанија при реализацијата на планскиот документ;
- Почвата – доколку се применува системот на ефикасно управување со отпадот во цврста и течна состојба, не се очекуваат негативни влијанија врз водите со реализација на планскиот документ, а се предлага примена на мерки за намалување на влијанијата кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот за заштита на животната средина;
- Биодиверзитетот (флора и фауна) – реализацијата на планскиот документ нема да предизвика позначајни негативни влијанија во глобални рамки, бидејќи на предметното подрачје не се евидентирани ендемични видови;
- Пределските карактеристики – адекватно уредување на просторот, унапредување на естетските вредности, зачувување на пределските карактеристики, рационално користење на природните ресурси;
- Управувањето со отпадот – доколку се воспостави ефикасен систем за управување со цврстиот отпад и според тоа не се очекуваат негативни влијанија;
- Несреќи и хаварии - согласно Законот за одбрана, Законот за заштита и спасување и Законот за управување со кризи, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување;

Доколку сите согледувања дадени во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина бидат земени во предвид и имплементирани во УП за село Оризари, Општина Кочани, за којшто се изготвува овој Извештај, ќе се избегнат сите несакани последици, што значи ќе се заштеди време и пари што е само дел од целите на стратегиската оцена на животната средина. Исто така, ќе се обезбеди заштита и одржлив развој на ресурсите, заштита на медиумите во животната средина и здравјето на луѓето.

15. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Заклучоци и препораки кои беа дефинирани при изработката на извештајот за стратегиска оцена на животната средина за реализација на УП за село Оризари, се следните:

- Примена на насоките и елементите за изработка на урбанистички планови и локална урбанистичка планска документација од аспект на заштита на животната средина и примена на мерките и активностите за рационално користење и заштита на просторот, дефинирани во предлог планската документација;
- Спроведување на Планот за мониторинг, со кој ќе се добијат податоци за состојбата на одредени медиуми на животната средина и следење на ефектите од примената на мерките за ублажување на негативните влијанија;
- Спроведување на процедурата за информирање на јавноста и организирање на јавна расправа;

Реализацијата на УП за село Оризари се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување, доколку е базирана врз принципите на одржлив развој и се одликува со максимално почитување и вградување на нормативите и стандардите за заштита на животната средина. Вградувањето на аспектите на животната средина при процесот на урбанистичкото планирање и партиципативната демократија која вклучува учество на јавноста при стратешко планирање и развој на општина Кочани се основни начела за изработка на урбанистичката планска документација. Реализацијата на УП за село Оризари ќе придонесе за социјален, економски и инфраструктурен развој на општина Кочани, заштита на животната средина, рамномерен економски регионален развој и привлекување на можни инвестиции.

16. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Влада на Република Македонија, април 2004, Просторен план за РМ 2002-2020;
- Влада на Република Македонија, септември 2012, Национална стратегија за води (2012 – 2042);
- Министерство за животна средина и просторно планирање, февруари 2009, Национална стратегија за одржлив развој во Р.Македонија;
- Министерство за економија, јуни 2009, Национална стратегија за развој на туризмот 2009-2013,
- Министерство за животна средина и просторно планирање, 2006, Втор национален еколошки акционен план;
- Влада на Република Македонија, март 2008, Стратегија за управување со отпад на Република Македонија;
- Министерство за животна средина и просторно планирање, октомври 2008, Национален план за управување со отпад на Република Македонија 2009-2015;
- Агенција за планирање на просторот, Јануари 2017, Услови за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Оризари, Општина Кочани;

В. Графички прилози

[illegible]